

IV

(Tájékoztatók)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL ÉS
SZERVEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

TANÁCS

Hatodik éves jelentés az Európai Uniónak a kézi lőfegyverek és a könnyű fegyverek destabilizáló felhalmozódása és elterjedése elleni küzdelemhez történő hozzájárulásáról, 2002. július 12-i 2002/589/KKBP tanácsi együttes fellépés végrehajtásáról

(2007/C 299/01)

BEVEZETÉS

A Tanács 2002. július 12-én elfogadta az Európai Uniónak a kézi lőfegyverek és a könnyű fegyverek destabilizáló felhalmozódása és elterjedése elleni küzdelemhez történő hozzájárulásáról szóló 2002/589/KKBP együttes fellépést. Az együttes fellépés a keretében végzett fellépések éves áttekintését írja elő. Eddig öt éves jelentés készült.

Az EU jelentős szereplője és közreműködője a kézi- és könnyűfegyverek, valamint lőszerük tiltott terjesztése és felhalmozása elleni küzdelemnek. A 2003. évi európai biztonsági stratégia alapján az Európai Tanács 2005. december 15–16-án elfogadta a kézi- és könnyűfegyverek, valamint lőszerük tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelemre vonatkozó EU-stratégiát. Ez a dokumentum hangsúlyozza, hogy az EU rendelkezésére álló többoldalú és regionális eszközök teljes mértékű kiaknázása mellett az Európai Unión belül és a külkapcsolatokban a biztonság és a fejlődés terén egységes EU-politikákra van szükség. A jelentés politikai iránymutatásként szolgál a rendelkezésre álló különféle eszközök segítségével ezen a területen végzett uniós tevékenységek tekintetében, valamint a tagállamok számára egyaránt.

A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó EU-stratégia továbbra is figyelembe veszi a 2002/589/KKBP együttes fellépést, amely az Afrikában, Ázsiában, Latin-Amerikában és a Balkánon, valamint a legutóbb Ukrajnában megvalósított egyedi fellépések alapjaként szolgál. 1999 óta a KKBP pénzeszközeiből körülbelül 14,5 milliárd eurót költöttek le ezen együttes fellépés végrehajtási határozatai útján.

Az e területhez kapcsolódó politikák közé tartozik a fegyveres konfliktusok megelőzésére irányuló európai uniós program, amely fejlesztési támogatás nyújtásával kívánja kezelni a konfliktusok mélyén meghúzódó okokat, a hagyományos fegyverek tiltott kereskedelmének megelőzésére és leküzdésére irányuló európai uniós program, továbbá a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekekről szóló európai uniós iránymutatás.

Az EU továbbra is élen jár a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzését, leküzdését és megszüntetését célzó közös küzdelemben és gyakorlati munkában, és elkötelezett az ENSZ cselekvési programjának uniós szintű megvalósítása mellett. A tagállamokon, az EFA-n, a közösségi finanszírozáson és a KKBP-költségvetés forrásain keresztül történő uniós finanszírozás továbbra is az ENSZ cselekvési programjának végrehajtásához nyújtott pénzügyi támogatás fő forrásainak egyike.

2006. június 30-án, az ENSZ cselekvési programjának felülvizsgálatáról szóló konferencia során az Európai Unió előterjesztette a tiltott kézi- és könnyűfegyverek elleni küzdelem érdekében folytatott tevékenységeiről szóló átfogó áttekintését. Az uniós elnökség (Ausztria), a Tanács Főtitkársága/a főképviselő személyes megbízottjának hivatala és az Európai Bizottság képviselői bemutatták a kézi- és könnyűfegyverekre, valamint lőszerükre vonatkozó új EU-stratégián alapuló, a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó általános politikát és ismertették, hogy ez különböző eszközök segítségével hogyan valósul meg a konkrét tevékenységekben.

Ez a jelentés a 2002/589/KKBP együttes tanácsi fellépést, valamint a Tanács által 1997. június 26-án elfogadott, a hagyományos fegyverek tiltott kereskedelmének megelőzésére és leküzdésére irányuló EU-programot tárgyalja. Középpontjában a 2006-ban végzett tevékenységek állnak. A jelentést a Tanács Főtitkársága készítette és az tartalmazza a tagállamoktól érkezett nemzeti észrevételeket is.

Ez a jelentés három részből és egy mellékletből áll:

- az I. rész a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos problémák megoldására irányuló tagállami erőfeszítésekkel foglalkozik;
- a II. rész a végrehajtást célzó nemzetközi erőfeszítéseket tárgyalja;
- a III. rész a nemzetközi és regionális szervezetek munkájában való részvételre tér ki;
- A melléklet a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó nemzeti szintű, és az uniós intézményeken belüli kapcsolattartó pontok listáját tartalmazza.

I. A VÉGREHAJTÁST CÉLZÓ TAGÁLLAMI ERŐFESZÍTÉSEK

AUSZTRIA

A fegyverexport ellenőrzése jelentősen javult a 2005. évi új külkereskedelmi törvény és az azt követő, 2006. évi rendelet révén. Az új osztrák külkereskedelmi törvény (FTA, „Aussenhandelsgesetz”) 2005. októberi hatálybalépését követően 2006 elején hatályba lépett az FTA végrehajtásáról szóló külkereskedelmi rendelet (FTAR, Szövetségi Jogi Közlöny II., 121/2006). A végrehajtó jogszabály az engedélyek kiadását összehangolja a fegyverkivitelről szóló uniós magatartási kódexben foglalt megfelelő rendelkezésekkel, és azt az osztrák kereskedőkre nézve kötelezővé teszi. Ezenfelül a közvetítő és a közvetítői tevékenység fogalmát a fegyverkereskedelem ellenőrzéséről szóló 2003/468/KKBP tanácsi közös állásponttal összhangban határozza meg.

A hadianyagokról szóló osztrák rendelet és a Gazdasági és Munkaügyi Minisztériumnak a hadianyagoktól eltérő haditechnikai eszközöket tartalmazó listája összhangban áll az Európai Unió közös katonai listájával. Az osztrák listát folyamatosan frissítik annak érdekében, hogy az EU közös katonai listájának szövegéhez igazítsák. Az új FTA szerint az EU közös katonai listáján szereplő tételek kivitele, tranzitja és közvetítése engedélyhez kötött. Az EU közös katonai listáján szereplő termékek Közösségen belüli kereskedelmére – néhány kivételtől eltekintve – nyomon követési eljárás vonatkozik. A katonai célokra alkalmas hagyományos fegyverrendszerek kifejlesztésével, gyártásával, kezelésével, működtetésével, karbantartásával vagy egyéb szervizelésével, készletezésével, tesztelésével és terjesztésével kapcsolatos műszaki segítségnyújtás nem engedélyezett, ha e segítségnyújtás ellentétben áll az uniós közös álláspontok vagy közös fellépések, EBESZ-határozatok vagy az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának kötelező erejű határozatai alapján hozott korlátozó intézkedésekkel. Ezenkívül a védelmi miniszter által elfogadott egyik rendelet felsorolja azokat a hadianyagokat és egyéb fegyvereket, amelyek megsemmisítését mérlegelik. Ez a lista az EU és az EBESZ meghatározásai alapján lett összeállítva.

Eljárás

Az Ausztria EU-elnökségét megelőző időszakban tovább erősödött az együttműködés és a koordináció a Külügyminisztérium,

a Belügyminisztérium, a Gazdasági és Munkaügyi Minisztérium, valamint a Védelmi Minisztérium között. Az említett minisztériumok részvételével rendszeresen tartanak értekezleteket.

BELGIUM

Nemzetközi kötelezettségeinek eleget téve Belgium 2006. június 8-án új fegyvertörvényt fogadott el (amit 2006. június 9-én tettek közzé a Belga Hivatalos Közlönyben [Moniteur Belge]) a különösen a polgári lakosság tulajdonában lévő kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének javítása céljából.

BULGÁRIA

Új jogszabály elfogadására nem került sor. A nemzeti együttműködést, a tárcaközi és a kormányközi koordinációt szolgáló mechanizmusokat, valamint a megfelelő igazgatási és büntetőszervek közötti információcseré formáit és eszközeit a fegyverekkel és a kettős felhasználású árukkal és technológiákkal kapcsolatos külkereskedelmi tevékenység ellenőrzéséről szóló hatályos törvény vonatkozó rendelkezései részletesen meghatározzák. A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó ENSZ cselekvési programról szóló 2002., 2003. és 2005. évi nemzeti jelentésekben foglalt, a jogalkotási intézkedésekkel kapcsolatos információk jelenleg is érvényesek.

A robbanóanyagok, lőfegyverek és lőszer ellenőrzéséről szóló törvény 2006. május 9-i módosításával bevezették az európai lőfegyvertartási igazolványt (EFP). Az európai lőfegyvertartási igazolvány olyan hivatalos okmány, amelyet lőfegyver-viselési és -használati engedéllyel rendelkező és valamely EU-tagállam területéről egy másik tagállam területére átlépő személyek számára adnak ki. Az EFP számozott, feltüntetik benne az érvényességi idejét, a személy személyes adatait, a lőfegyver típusát, gyártmányát, modelljét, kategóriáját, kaliberét és sorozatszámát, valamint információkat az igazolvány tárgyát képező lőfegyver típusáról, továbbá arról, hogy az adott EU-tagállamban milyen tilalmak vagy engedélyek léteznek.

Bár a jelentésben tárgyalt időszak alatt nem változtattak az exportellenőrzési rendszeren, 2006-ban, Bulgária 2007. január 1-jei EU-hoz való csatlakozására tekintettel megkezdődött az exportellenőrzésre vonatkozó jelenlegi jogszabályok felülvizsgálati eljárása. E felülvizsgálati folyamat fő célja az exportellenőrzés területére vonatkozó uniós előírásokkal való koherencia megteremtése és az azoknak való megfelelés, valamint az exportellenőrzés gyakorlati megvalósításának további javítása volt. A felülvizsgálat eredményeként a bolgár Nemzetgyűlés módosította a fegyverek és a kettős felhasználású áruk exportjának ellenőrzéséről szóló hatályos törvényt (a módosítás 2007 elején lépett hatályba). Az exportellenőrzésről szóló „új” törvény megtartja valamennyi már meglévő, a fegyverkereskedelmet szabályozó exportellenőrzési intézkedést, és ezen felül javítja az újrakivitelre, a tranzitra és a közvetítői tevékenységekre vonatkozó ellenőrző mechanizmusokat (szigorúan követve a 468/2003/KKBP közös álláspontban foglaltakat). Az EU közös álláspontja szerint a közvetítőket nyilvántartásba kell venni, mielőtt közvetítői tevékenységet folytathatnának, valamint minden egyes közvetítői ügyletet egyedi engedélyhez kell kötni.

A bolgár exportellenőrzési rendszer felépítése megegyezik a korábbi jelentésben leírtakkal, azzal a különbséggel, hogy javult a tárcaközi információcsere. Bulgária betartja a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének területére vonatkozó felelős politikát, és végrehajtja a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének megelőzésére, leküzdésére és megszüntetésére irányuló ENSZ cselekvési programban ajánlott intézkedéseket a tiltott kereskedelem és a szabálytalan újrakivitel elkerülése érdekében, szem előtt tartva az emberi jogokat a rendeltetési országban, a nemzetközi békét és a regionális stabilitást. Az intézkedések célja továbbá, hogy megakadályozzák a belső elnyomás, valamint terrorizmus vagy szervezett bűnözés céljából történő fegyverhasználatot.

2006-ban a Nemzeti Vámhivatal több tanfolyamot szervezett, melyeken 50 vámtisztet képeztek ki a tiltott fegyverkeresedelem elleni küzdelem témakörében, külön hangsúlyt fektetve a kézi- és könnyűfegyverekre.

A bolgár Védelmi Minisztérium a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatban 2006-ban végzett nemzeti tevékenységekről a következő információkkal szolgált:

- Nem történt változás a bolgár hadsereg fegyverraktárainak ellenőrzését, elszámoltathatóságát és biztonságát szolgáló rendszerben a korábbi jelentésekhez képest;
- Nem történt változás a hadsereg többletkészleteként bejelentett kézi- és könnyűfegyverek, illetve lőszerük számában;
- 2006-ban nem került sor kézi- és könnyűfegyverek, valamint lőszerük megsemmisítésére.

CIPRUS

A kézi- és könnyűfegyverek kivitelét, tranzitját és további transzferét a 602/2004 sz. törvénnyel módosított 354/2002 sz. törvény, a „2002. évi védelmi exportszabályzat” szabályozza. A fent említett törvények összhangban állnak az EU fegyverkivitelről szóló magatartási kódexével és a 2000/C 191/01 tanácsi nyilatkozattal. A kézi- és könnyűfegyverek kivitelének – beleértve az újrakivitel is – ellenőrzését a Kereskedelmi, Ipari és Idegenforgalmi Minisztérium felügyeli, a kézi- és könnyűfegyverek tranzitja és további transzfere pedig a vámjogszabályok rendelkezéseinek megfelelően a Vám- és Jövedéki Hivatal hatáskörébe tartozik.

A kézi- és könnyűfegyverek behozatalát, beszerzését, birtoklását és szállítását a 113(I)/2004 sz., a lőfegyverekről és a lőfegyvernek nem minősülő fegyverekről szóló törvény szabályozza. E törvény összhangban áll a módosított 91/477/EK európai uniós iránylellyel és a 2000/C 191/01 tanácsi nyilatkozattal.

Egyes kézi- és könnyűfegyverek előállítását a 113(I)2004 sz. törvény (III. része 7. cikkének (I) bekezdése) szabályozza. A törvény alapján tilos az előállítás a köztársaság állampolgárai vagy az ott lakóhellyel rendelkező személyek számára, kivéve ha a rendőrkapitány által, erre a célra kiadott engedéllyel rendelkeznek. Ezt a

külön engedélyt az állampolgárok a törvényben szabályozott feltételektől függően kapják meg. E feltételek közé tartoznak többek között a következők: a kérelmező neve nem szerepelhet a bünygyi nyilvántartásban; annak kivizsgálása, hogy az engedély birtoklása nem veszélyezteti-e magát a kérelmezőt, az államot vagy a közrendet; és végül az engedély megadása előtt a kérelmezőnek hatósági orvosi vizsgálaton kell átesnie. A kézi- és könnyűfegyverek illegális előállítását, birtoklását, készletezését és kereskedelmét a 113(I)2004 sz. törvény szabályozza. A törvény e rendelkezések megsértését 15 évig terjedő szabadságvesztéssel és/vagy 25 000 ciprusi font összegű bírsággal sújtja.

A ciprusi országos rendőr-főkapitányságon belül létrejött egy különleges nyilvántartási részleg (nemzeti fegyverarchívum), valamint egy elektronikus adatbázis, amely megkönnyíti a kézi- és könnyűfegyverekkel összefüggő információk cseréjét az EU más illetékes hatóságaival, regionális szervezetekkel és más országokkal.

CSEH KÖZTÁRSASÁG

Az Európai Uniónak a kézi lőfegyverek és a könnyű fegyverek destabilizáló felhalmozódása és elterjedése elleni küzdelemhez történő hozzájárulásáról és az 1999/34/KKBP együttes fellépés hatályon kívül helyezéséről szóló, 2002. július 12-i 2002/589/KKBP tanácsi együttes fellépés mellékletében felsorolt fegyverkategóriák elsősorban a Cseh Köztársaság hadserege, valamint kisebb mértékben más biztonsági erők is (a Cseh Köztársaság rendőrsége, a börtönőrök és bírósági őrök szolgálata, a vámszolgálat, és a Biztonsági Információs Szolgálat) használatában vannak. Az említett erők birtokában lévő fegyverek száma nem nyilvános; e fegyverek kezelése (használat, nyilvántartás, tárolás) a fegyvertörvény (119/2002 sz. törvény) hatályán kívül esik. Amikor a fegyvereket kivonják az említett erők szolgálati fegyvereinek köréből, attól kezdve rájuk is vonatkozik a fegyvertörvény.

Az e kategóriákba tartozó fegyverek polgári célú birtoklását a fegyvertörvény 9. szakaszának megfelelően a Cseh Köztársaság Rendőrsége (a körzeti rendőrkapitányságok fegyver-, lőszer- és robbanóanyag-felügyelősege) által megadott mentességhez kötik.

2006. december 31-éig a Cseh Köztársaságban fegyvertartási engedéllyel rendelkező személyek 627 esetben kaptak engedélyt ilyen típusú fegyverek tartására vagy viselésére. 2006-ban 110 esetben adtak új mentességet fegyvertartási engedéllyel rendelkező személyek számára. A fegyvertartási engedéllyel rendelkező személyek 791 db ilyen típusú fegyver tartására vagy viselésére kaptak engedélyt (főként filmben vagy színházban való használatra vagy magán biztonsági cégek általi használatra). 2006-ban nem adtak új mentességet fegyvertartási engedéllyel rendelkező személyek számára. A rendőrség felhatalmazással rendelkezik arra, hogy a fegyvertartók által a fegyvereik elvesztése vagy ellopása ellen, valamint a fegyverek biztonságos kezelése érdekében fogantatott intézkedéseket ellenőrizze. A rendőrség erre megfelelő hatáskörrel rendelkezik, többek között joga van a fegyvertartó otthonában házkutatást tartani.

E fegyverek kereskedelmét különböző jogszabályok szabályozzák, különösen a haditechnikai anyagok külkereskedelméről szóló törvény (38/1994 sz. törvény). A kereskedőnek először az Ipari Minisztérium engedélyező hatóságától kell engedélyt szereznie, majd minden egyes ügylet tekintetében külön engedélyt kell kérnie. Az engedély iránti kérelmeket minden esetben megvizsgálja továbbá a Belügyminisztérium – a közrend és a belbiztonság szempontjából –, valamint a Külügyminisztérium a külpolitikai érdekek szempontjából. 2006-ban a Cseh Köztársaság 238 ilyen típusú fegyver nem kereskedelmi jellegű kivitelét engedélyezte, melyek mindegyike uniós országokba irányult. A fegyvereket minden esetben az érintett uniós ország előzetes hozzájárulásával vitték be az országba. 2006-ban tiltott fegyvereket ezen az alapon nem exportáltak EU-n kívüli országba.

A haditechnikai anyagok külkereskedelméről szóló törvény módosítása (a módosított 38/1994 sz. törvény) jelenleg készül, azzal a céllal, hogy a cseh vámhatóságok ellenőrzési hatásköre jelentősen erősödjön.

DÁNIA

A dán Igazságügyi Minisztérium kezeli a fegyverekre és a robbanóanyagokra vonatkozó dán jogszabályokat, amelyek a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó szabályozást is magukban foglalják.

A fegyverekre és a robbanóanyagokra vonatkozó dán jogszabályok rendelkezései szerint kizárólag az igazságügy-miniszter vagy az általa meghatalmazott személy által kiadott engedély birtokában engedélyezett a fegyverek és lőszer behozatala, előállítása, beszerzése, birtoklása vagy viselése.

A jogszabályok kimondják továbbá, hogy az igazságügy-miniszter külön engedélye nélkül tilos exportálni bármilyen fegyvert vagy robbanóanyagot, ideértve a lőszeret is. Ez a rendelkezés a kézi- és könnyűfegyverekre is vonatkozik.

Az igazságügy-miniszter felhatalmazta a helyi rendőrségi körzeteket a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó egyes fent említett engedélyek (lőfegyver birtoklása stb.) kiadására.

Adatbázisok és nyilvántartások

A dán rendőrség központi elektronikus adatbázist (rendőrségi fegyvernyilvántartás) hozott létre, amelyben a lőfegyverviselési engedély iránti kérelmek és a sima csövű vadászpuska stb. vásárlásokról vezetett nyilvántartások alapján nyilvántartanak minden, lőfegyvertartási engedéllyel rendelkező személyt. A nyilvántartás információkat tartalmaz az eltűnt vagy eltulajdonított fegyverekről is.

A rendőrségi fegyvernyilvántartás minden lényeges információt tartalmaz, többek között a fegyver kategóriáját és típusát, gyártmányát, a modellt, a jelölést (számot), kaliberét és egyedi jellemzőit. Minden fegyverhez egyedi azonosítószámot rendelnek.

A rendőrség elrendelheti a fegyver azonosítószámmal való megjelölését, amennyiben a gyártó azt nem jelölte meg. A nyilvántartás korábbi adatokat is tartalmaz, és ezáltal lehetővé teszi a fegyver korábbi tulajdonosaira vonatkozó információk kikeresését is.

Az eltűnt lőfegyverekre stb. vonatkozó információkat a Schengeni Információs Rendszer (SIS) felé is jelentik.

Ezenkívül valamennyi dán fegyverszövetség köteles saját fegyvernyilvántartást vezetni, amelyben fel kell tüntetni minden, a szövetség és tagjai birtokában lévő lőfegyver adatait.

Legutóbbi jogalkotási kezdeményezések

2006-ban nem indult jogalkotási kezdeményezés a kézi- és könnyűfegyverek vonatkozásában.

2004. október 1-jén a fegyverek harmadik országok (azaz Dániától eltérő országok) közötti szállítását szabályozó új törvény lépett hatályba. E szabályok megtiltják a fegyverek stb. szállítását az ENSZ, az EU vagy az EBESZ fegyverembargójával sújtott országokba. Ezen túlmenően megtiltják a szállítását olyan harmadik országok között, amelyek nem adták ki a szükséges export- és importengedélyeket.

2005. június 14-én a dán parlament többek között a fegyverközvetítés szabályozását is bevezető törvényt fogadott el. E törvény szerint a közvetítők számára tilos az igazságügy-miniszter vagy a miniszter által felhatalmazott személy engedélye nélkül az EU-n kívüli országok között a fegyverekről és robbanóanyagokról szóló dán jogszabály meghatározása szerinti fegyverek stb. transzferével járó ügyleteket tárgyalni vagy lebonyolítani. Továbbá tilos ilyen fegyvereket stb. vásárolni vagy eladni az EU-n kívüli országok közötti transzfer részeként, illetve a fegyverek stb. tulajdonosa számára ilyen transzfer lebonyolítani. A tilalom nem vonatkozik a külföldön élő dán állampolgárok által egy másik EU-tagállamban vagy az EU-n kívül végrehajtott tevékenységekre. A törvény a fegyverkereskedelem ellenőrzéséről szóló, 2003. június 23-i 2003/468/KKBP európai tanácsi közös álláspontot hajtja végre.

Legutóbbi rendészeti kezdeményezések

A bűnügyi nyomozásokat érintő nemzeti intézkedések javítása érdekében a dán rendőrség 2006-ban kezdeményezte a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó nemzeti projekt, a „Lőfegyverprojekt” elindítását, amely a fegyverek nyomon követésére és naprakész nyilvántartására irányul.

ÉSZTORSZÁG

2006-ban nem lépett új jogszabály hatályba a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozóan.

A 2002. március 31-én hatályba lépett fegyvertörvény módosítási és kiigazítási eljárása 2005-ben indult el, és 2007 elején zárult le. Ez a törvény megteremti a fegyverek és lőszerkezelésére, a polgári célú fegyver- és lőszerhasználati engedélyek megadására, a polgári célú fegyver- és lőszerhasználatra, a fegyverek és lőszerkezelés polgári használatból való kivonására, a lőterekre és tereplőterekre vonatkozó előírásokra vonatkozó jogalapot és eljárásrendet, valamint az e területekre kiterjedő állami felügyelet gyakorlásának alapjait és eljárásait.

2006 júniusában az észti védelmi erők 6 000 régi pisztolyt semmisítettek meg.

A Külügyminisztériumon belül működik a stratégiai árukkal foglalkozó bizottság. E bizottság engedélyező szerv, amelyben a Külügyminisztérium, a Védelmi Minisztérium, a Gazdasági és Kommunikációs Minisztérium, a Biztonsági Rendőrségi Hivatal, az észti Adó- és Vámhivatal és az észti Bűnüldözési Hivatal képviselői foglalnak helyet. A stratégiai árukkal foglalkozó bizottság mindig rendkívül fontosnak tartotta a stratégiai áruk témájával kapcsolatos képzés támogatását. Az Államigazgatási Akadémia pénzügyi karának adó- és vámismereteket hallgató diákjai számára 2006 őszi szemeszterében részletes előadásokat tartottak a nemzetközi exportellenőrzési rendszerekről és a stratégiai áruk észtsztori ellenőrzéséről.

FINNORSZÁG

Az igazgatási és a bűnüldöző szervek közötti együttműködés, koordináció és információcsere

2006 májusában találkozót tartott a kézi- és könnyűfegyverszakértők nemzeti koordinációs csoportja. A kézi- és könnyűfegyverszakértők nemzeti koordinációs csoportjában a fegyvertellenőrzéssel, a leszereléssel és a kézi- és könnyűfegyverek elterjedése elleni küzdelemmel foglalkozó minisztériumok képviselői, valamint a kérdéssel foglalkozó nemzeti nem kormányzati szervezetek képviselői vesznek részt. A csoport többek között a finn kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó politika, a nemzeti, regionális és nemzetközi előírások és szabályok végrehajtása, valamint a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó projektekhez nyújtott kétoldalú támogatás témáit vitatja meg. A csoport a Külügyminisztérium égisze alatt rendszeresen ülészik, és tagjai között vannak a Védelmi Minisztérium, a Belügyminisztérium és a Kereskedelmi és Ipari Minisztérium képviselői is. Amennyiben szükséges, más hatóságok (vámhatóság, határőrség stb.) képviselői is meghívást kapnak az ülésekre. Rendszeresen meghívunk nem kormányzati szervezeteket.

Újonnan életbe léptetett jogszabályok, a meglévő jogszabályok működésének áttekintése

A lőfegyver-ammesztiára vonatkozó jogszabályt a Parlament 2003 végén jóváhagyta, és az 2004. január 1-jén hatályba lépett. A jogszabály célja az illegális és nem nyilvántartott fegyverek számának csökkentése Finnországban. A jogszabály hatálybalépése óta lehetőség van az illegális kézifegyverek, lőszerkezelés és robbanóanyagok rendőrségnek való átadására anélkül, hogy ez bármilyen jogkövetkezménnyel járna, amennyiben a fegyvereket nem használták bűncselekményhez. 2006 folyamán összesen körülbelül 4 000 lőfegyvert adtak át a rendőrségnek.

Az illegális lőfegyver tulajdonosa továbbá engedélyért fordulhat a hatósághoz, hogy megtarthassa a fegyvert, vagy pedig a rendőrségen keresztül átadhassa egy engedéllyel rendelkező másik személynek. Azokat a fegyvereket, amelyeket a tulajdonos nem kíván megtartani vagy egy engedéllyel rendelkező másik személynek átadni, hatástalanítják vagy átadják az államnak. Egyes fegyvereket a rendőrség nyilvános hatósági árverésen gyűjtők vagy engedéllyel rendelkező fegyvertartók számára értékesít.

FRANCIAORSZÁG

Közvetítés

Törvénytervezet készült a fegyverközvetítői ügyletek előzetes engedélyezési rendszerének létrehozásáról, melyet a parlament rövidesen tárgyal. Ez az ellenőrzési rendszer a Franciaországban lakóhellyel rendelkező vagy ott letelepedett személyekre vonatkozik majd, és jogi szankciókat is magában foglal. A Franciaországban lakóhellyel rendelkező vagy ott letelepedett személyek által külföldön végrehajtott, az exportellenőrzési eljárásokat megkezdő vételi és viszonteladói ügyletekre azonos feltételek vonatkoznak.

Az e rendelkezésekre vonatkozó végrehajtási rendelet tervezete is elkészült. A fegyverkereskedői ügyletek előzetes engedélyezési rendszerének létrehozása ennélfogva kiegészíti a kereskedői tevékenységet folytató természetes vagy jogi személyek ellenőrzését.

Embargók

Törvényjavaslat készült a büntetőtörvénykönyv módosításáról, melyet a parlament rövidesen tárgyal. A javaslat meghatározza az embargó fogalmát, és az embargó vagy a korlátozó intézkedések megsértése esetére büntetőszankciókat ír elő.

Egyéb kezdeményezések

Franciaország néhány éve egyre nagyobb átláthatóságot biztosít a fegyverexportról szóló, a parlamentnek benyújtandó éves jelentés tekintetében, amelyet nem csak Franciaországban adnak közre, hanem külföldre (követségekhez és nemzetközi szervezeteknek) is eljuttatnak. A jelentés bemutatja a nemzeti ellenőrzési gyakorlatot, valamint azokat az exportellenőrzéssel kapcsolatos nemzetközi gyakorlatokat, amelyekben Franciaország részt vesz. Számos statisztikai adatot is tartalmaz, többek között a kézi- és könnyűfegyverek exportjára vonatkozóan.

NÉMETORSZÁG

A nemzeti kapcsolattartó pont rendszeres üléseket szervezett a kézi- és könnyűfegyverek kérdéseivel foglalkozó nemzeti koordinációs csoport számára. Ezek az üléseken minisztériumok, a közigazgatás, a nem kormányzati szervezetek és az ipar export-ellenőrzési szakértői találkoznak, hogy megvitassák a kézi- és könnyűfegyverekkel, valamint lőszerekkel kapcsolatos kérdéseket. A csoport megbeszéléseket folytat többek között a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó, mind nemzetközi, mind regionális fórumokon képviselt német politikáról, a többoldalú és kétoldalú segítségnyújtásról, valamint a nemzeti, regionális és nemzetközi előírások és szabályok végrehajtásáról. Az ülések elnöke a szövetségi Külügyminisztérium egy képviselője.

Számos különböző kezdeményezés indult az igazgatási szervek és a bűnüldöző szervek közötti nemzeti szintű együttműködés terén. Ezek között említhetjük az újonnan életbe léptetett jogszabályokat, valamint a meglévő jogszabályok működésének felülvizsgálatát is. A képzés területén hozott intézkedések rendszeresen részét képezik ezeknek az erőfeszítéseknek. 2006-ban e kezdeményezések többek között a következők voltak:

A fegyverkereskedelem ellenőrzéséről szóló közös álláspont (2003/468/KKBP) végrehajtása érdekében Németország módosította az exportra vonatkozó jogszabályait. A Németországon kívül található harci fegyverekre vagy egyéb haditechnikai eszközökre kiterjedő fegyverközvetítés minden egyes esetben egyedi engedélyhez kötött. A német fegyverközvetítési törvény alapvetően a területi elven alapul, vagyis csak abban az esetben alkalmazandó, ha a fegyverközvetítés valamilyen módon német területre köthető. Azonban ha egy Németországban lakó német állampolgár külföldön fegyverközvetítéssel foglalkozik, akkor is szüksége van engedélyre, ha e tevékenység semmilyen formában nem köthető német területre.

Az államok számára a tiltott kézi- és könnyűfegyverek kellő időben történő és megbízható azonosítását és nyomon követését lehetővé tevő ENSZ-okmány végrehajtása érdekében Németország megkezdte különböző intézkedések bevezetését a nemzeti jelölési és nyomon követési gyakorlatokkal és a vonatkozó szabványokkal kapcsolatban.

A hadászati célú kézi- és könnyűfegyvereknek a NATO-n, az EU-n és a NATO-országokkal egyenértékű országokon kívülre történő kivitelére Németország továbbra is az „újat régiért” elvet alkalmazza annak érdekében, hogy a szállítmány címezze a továbbértékesítés helyett lehetőség szerint semmisítse meg az újakkal helyettesítendő régi fegyvereket. A hadászati célú kézi- és könnyűfegyverek kivitele magán-végfelhasználók számára általában nem engedélyezett.

Németország 2006. október 24-én aláírta az Európa Tanács terrorizmus megelőzéséről szóló egyezményét.

GÖRÖGORSZÁG

A büntetőpolitika keretében 2006-ra kitűzött cél az volt, hogy az addigiaknál több illegálisan tartott vagy tiltott kereskedelem tárgyát képező kézi- és könnyűfegyvert kobozzanak el az illetékes rendőri hatóságok által kidolgozott egyedi, célzott akciótervek alapján.

A. Az erőfeszítések iránya kettős volt:

- (1) a jogszerű fegyverkereskedelem ellenőrzése, annak minden szintjén (behozatal, kereskedelem, birtoklás, használat);
- (2) az illegálisan behozott, eladott, illetve vásárolt, birtokolt és használt kézi- és könnyűfegyverek felkutatásának és elkobzásának céljával más illetékes hatóságokkal együttműködve az ellenőrzés fokozása.

a) A Jogszerű kézi- és könnyűfegyverkereskedelem ellenőrzését célzó intézkedések

- A Közrendügyi Minisztérium az információcseréért felelős központi nemzeti hatóságként elektronikus adatbázist működtet, amely képes közvetlenül fogadni és továbbítani a jogszerű kereskedelem tárgyát képező, illetve legálisan birtokolt valamennyi fegyverre vonatkozó információkat. Az adatbázist folyamatosan frissítik a tulajdoni helyzet változásainak átvezetése érdekében.
- Valamennyi hiányzó fegyver adatait beviszik ebbe az adatbázisba – akár eltűnt, eltulajdonított, elsikkasztott vagy nyomon követett fegyverről van szó – későbbi elkobzásuk vagy büntetőeljárásokban bizonyítékként való felhasználásuk érdekében, és azzal a céllal, hogy a fegyverek azonosíthatók legyenek, amennyiben nyomukra bukkannak. Ez az adatbázis minden egyes fegyver életútját rögzíti, behozatalától a jogszerű végső tulajdonosáig (fegyvernyilvántartás).

Ezenkívül az adatbázis segíti a kézi- és könnyűfegyverekről folytatott információcserét a Görögországon belüli és kívüli egyéb hatóságokkal egyaránt.

- A legális fegyverkereskedelemmel foglalkozó vállalkozások vonatkozásában meghatározták a havonta elvégzendő ellenőrzések minimális számát. Az ellenőrzés során szerzett adatokat az elektronikus adatbázisban is ellenőrzik.

- A vonatkozó 2168/1993 sz. törvény és a megfelelő miniszeri határozatok rendelkezéseit szigorúan betartják. Ezek a szabályozások adják a fő szabályozási keretet Görögországban a fegyverekkel kapcsolatos kérdések területén. Ezt a törvényt összehangolták a 91/477/EGK irányelvvel és a Schengeni Egyezményvel. Bizonyos esetekben a görög szabályozási keret szigorúbb előírásokat tartalmaz (a 2168/1993 sz. törvény 15. cikke és a 2928/2001 sz. törvénnyel módosított büntetőtörvénykönyv 272. cikke).

- Görögországban a kézi- és könnyűfegyverek legális kereskedelme (behozatala, kivitele, kereskedelme és tranzitja) a 2168/1993 sz. törvény rendelkezéseinek megfelelően az illetékes hatóság által kiadott különleges engedélyhez kötött.

- Kitűnő az együttműködés a többi görög rendvédelmi szervvel (kikötői és vámhatóságok, a gazdasági bűncselekmények felderítésével foglalkozó szerv), továbbá a katonai szervekkel, melyek célja jól működő információcsere kialakítása azon országok illetékes hatóságaival, ahonnan Görögországba fegyvereket hoznak be vagy szállítanak.
- b) Az illegális kézi- és könnyűfegyverkereskedelem ellenőrzését célzó intézkedések

Mivel a különböző országok közötti illegális fegyverkereskedelem megelőzéséhez és visszaszorításához elengedhetetlen a regionális és nemzetközi szintű kétoldalú együttműködés, Görögország rendőrségi együttműködési megállapodásokat írt alá a szomszédos országokkal, továbbá tagja több nemzetközi, regionális és kétoldalú szervezetnek (Adriai-Jón kezdeményezés, Délkelet-Európai Együttműködési Kezdeményezés – SECI, EUROPOL, INTERPOL).

- A Görögországba érkező járműveket és személyeket a kialakított belépési pontokon ellenőrzik.
- A szárazföldi és tengeri határokon folyamatos (a kikötői hatóságokkal együttműködésben végzett) ellenőrzés a Görögországba illegálisan érkező személyek által folytatott illegális fegyverbehozatal megakadályozása érdekében.
- A felfedett eseteket alaposan kivizsgálják az illegális fegyverkereskedelemben esetlegesen aktív hálózatok felderítése és felszámolása céljából.
- Együttműködve a helyi közösségekkel és szervekkel különleges intézkedéseket foganatosítanak azokon a területeken, ahol erőteljesen jelentkezik a fegyverkereskedelemmel, -tartással és -használattal összefüggő problémák.

Jelenleg zajlik a fegyverekre vonatkozó nemzeti alapjogszabályok egyes rendelkezéseinek módosítására vonatkozó eljárás, amely célja bizonyos új szabályok bevezetése – például a fegyverügyletekben közvetítőként fellépő személyek (közvetítők – közvetítés) nyilvántartására vonatkozóan –, valamint egyes olyan tevékenységek meghatározása, amelyekre ellenőrzést és engedélyeztetést kell előírni.

A jelöléseket illetően:

- Görögországban nem működnek kereskedelmi céllal fegyvert gyártó cégek. Egyetlen állami vállalat létezik, amely a Védelmi Minisztérium számára gyárt fegyvert.
- A gyártó országra vonatkozó próbajelzés módszerét illetően Görögország a NATO STANAG 1 059 jelölési rendszert támogatja.

A görög rendőrség által 2006-ban elkobzott fegyverek teljes száma: 1 179 db (88 db automata puská/puska, 303 db pisztoly, 114 db kézfegyver, 674 db vadászfegyver). Ezek a fegyverek jogi

eljárásokban bizonyítékként szolgálnak, és a 2168/1993 sz. törvény 16. cikke szerint az illetékes bíróságoknak kell további sorsukról dönteniük.

MAGYARORSZÁG

A magyar engedélyezési rendszer három szintű, és meglehetősen szigorú eljárásokat alkalmaz. A rendszer a következő eljárási lépésekből áll:

1. Tevékenységi engedély (vagyis a kereskedők bejegyzése).
2. Azoknak a bejegyzett kereskedőknek, akik külföldi partnerekkel üzleti tárgyalásokat kívánnak folytatni, előzetes tárgyalási engedélyt kell szerezniük, amelynek birtokában tárgyalásokat folytathatnak és szerződést köthetnek.
3. Ezt követően, a szerződés teljesítéséhez a kérelmezőnek forgalmi engedélyt kell szereznie (kivitel/behozatal engedélyezése).

A Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal feladata a haditechnikai eszközök – köztük a lőszer – és szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó valamennyi engedély kiadása. Az engedély iránti kérelmeket egyedi alapon vizsgálják és adják meg. A hagyományos fegyverek magyar exportellenőrzési rendszere nem alkalmaz „nyílt” vagy „általános engedélyeket”. Az engedélyeket a Haditechnikai Külkereskedelmi Tárcaközi Bizottság (a továbbiakban: HKTB) jóváhagyását követően adják ki. E szerv feladata a szakpolitikai iránymutatás. Valamennyi érintett minisztérium és nemzeti hatóság képviselői, köztük a nemzetbiztonsági szolgálatok tagjai is részt vesznek a bizottságban.

A 16/2004. (II.6.) kormányrendelet tartalmazza a tranzitszállítványokra vonatkozó szabályozást, amelyre ugyanazon eljárási szabályok vonatkoznak, mint az exportra. Ennek értelmében valamennyi tranzitengedély iránti kérelmet előzetesen kell benyújtani, és azokat ugyanolyan vizsgálat során bírálják el, mint az exportengedély iránti kérelmeket, azonos kritériumok alapján, egyedi alapon. Kizárólag a magyarországi székhellyel rendelkező cégek jogosultak tranzitengedély iránti kérelem benyújtására. A tranzitengedély halált okozó haditechnikai eszközök, éles lőszer, robbanóanyagok és más veszélyes áruk szállítása esetén a felelős szállítványozót fegyveres biztonsági kíséret biztosítására kötelezi a teljes tranzitútvonal mentén, a belépési ponttól a kilépési pontig.

A kézi- és könnyűfegyverek jogellenes előállítás, birtoklása, készletezése és transzfere bűncselekménynek minősül. Az ilyen tevékenységet folytató csoportokat, cégeket és egyéneket azonosítják és büntetőeljárás alá vonják.

A fegyverközvetítés ellenőrzése, továbbá az ENSZ, az EU és az EBESZ által a fegyverkivitelre alkalmazott embargó, valamint az Európai Unió fegyverkivitelről szóló magatartási kódexében foglalt követelmények kijátszásának megakadályozása érdekében a 16/2004. (II.6.) kormányrendelet figyelembe veszi a megfelelő nemzetközi szervezetek ajánlásait és a legjobb gyakorlatokról szóló útmutatóit, valamint a fegyverkereskedelem ellenőrzéséről szóló, 2003. június 23-i 2003/468/KKBP európai tanácsi közös álláspontra.

A kormányrendelet 2. paragrafusa (2) bekezdésének c) pontja a következőket mondja ki: „haditechnikai eszközzel és szolgáltatással összefüggő, a Magyar Köztársaság területén vagy azon kívül végzett képvisleti, ügynöki, közvetítói, bróker tevékenységhez [...] a szükséges engedélyek: tevékenységi engedély, tárgyalási engedély és forgalmi engedély”.

Ez azt jelenti, hogy Magyarország ellenőrzi a magyar lakosok vagy a Magyar Köztársaság területén letelepedett közvetítők által mind a területen belül, mind azon kívül végzett közvetítói tevékenységet.

Ákárcsak a kivitel esetén, a közvetítés esetén minden kérelmet többek között az Európai Unió fegyverkivitelről szóló magatartási kódexének előírásai alapján bírálják el. A Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal legalább 10 évig őrzi a közvetítói tevékenységre engedélyt szerző valamennyi magánszemélyre és szervezetre vonatkozó adatokat. A fegyverközvetítőkről továbbá nyilvántartást vezetnek, azonban a közvetítőként való bejegyzés vagy a kereskedői tevékenység folytatására szóló felhatalmazás semmilyen esetben sem váltja ki az egyes ügyletekhez szükséges engedély, illetve írásbeli felhatalmazás megszerzésének kötelezettségét. A Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal a közvetítói tevékenység folytatására vonatkozó kérelmek elbírálásakor figyelembe veszi a kérelmező tiltott tevékenységekben való esetleges korábbi részvételére vonatkozó információkat.

ÍRORSZÁG

2006-ban a Vállalkozási, Kereskedelmi és Foglalkoztatási Minisztérium jogszabálytervezetet készített az exportellenőrzésre vonatkozóan, amelyet 2007 januárjában tettek közzé. Az új jogszabály hatályba léptetését követően korszerűbbé teszi és erősíti Írország stratégiai ellenőrzési rendszerét, valamint biztosítja Írország nemzetközi exportellenőrzési kötelezettségeinek teljes körű betartását is.

A kézi- és könnyűfegyverek tranzitját nem szabályozza külön nemzeti jogszabály. A hatályos ír jogszabályok szerint ugyanakkor a kézi- és könnyűfegyverek uniós országokból való, illetve oda történő behozatalát, tranzitját, további transzferét és kivitelét az 1925 és 2006 közötti lőfegyvertörvények, valamint a fegyverek és lőszerkeszítéséről és birtoklásáról szóló, 1993. évi EK-rendelet alapján engedélyeztetni kell. A lőfegyverek kivitelére – valamennyi ország tekintetében – vonatkozik továbbá az 1983. évi exportellenőrzési törvény és az az alapján hozott rendeletek is. Jelenleg a 2005. évi exportellenőrzési rendelet a vonatkozó rendelet, amely az általános haditechnikai eszközökkel kapcsolatban a pisztolyokra és azok alkatrészeire is kiterjed.

A lőfegyverek kivitelére a célországtól függően különböző jogi előírások vonatkoznak. Amennyiben a kérelmező nem rendelkezik a kivitelre szánt lőfegyverre érvényes lőfegyver-igazolással, kiviteli engedélyt kell szereznie az An Garda Síochána-tól (a nemzeti rendőri szervtől). Ezenkívül az Európai Unió tagországaiba irányuló exporthoz az igazságügyért, az egyenjogúságért és a jogalkotási reformért felelős miniszter kiviteli engedélyre van szüksége. Az EU-n kívüli országokba irányuló exporthoz a vállalkozásügyi, kereskedelmi és foglalkoztatási miniszter engedélyre van szüksége.

A kézi- és könnyűfegyverek behozatalához az Igazságügyért, az Egyenjogúságért és a Jogalkotási Reformért felelős Minisztérium által megadott behozatali engedély szükséges, amennyiben a kérelmező nem rendelkezik az érintett lőfegyverre érvényes lőfegyver-igazolással. Amennyiben a behozni kívánt lőfegyverre van érvényes lőfegyver-igazolás, az államba való behozatalához a 91/477/EGK irányelvnek megfelelően előzetes (a 11. cikk szerinti) hozzájárulásra van szükség.

Jelenleg Írországnak nem gyártanak kézi- vagy könnyűfegyvereket. Az igazságügyért, az egyenjogúságért és a jogalkotási reformért felelős miniszter által bejegyzett gyártóktól eltérő személyek általi lőfegyver-előállítás bűncselekménynek minősül. Az Írországnak fellelhető lőfegyvereket megjelölték, amennyiben azok az országon kívül lettek gyártva. Létezhetnek olyan régebbi lőfegyverek, amelyeken nincs jelölés, ebben az esetben az An Garda Síochána (a nemzeti rendőri szerv) feladata azok megjelölése. A lőfegyver-kereskedőknek valamennyi fegyvertranszferre vonatkozóan legalább 5 évig meg kell őrizniük az adatokat. A kézi- és könnyűfegyverek begyűjtése és hatástalanítása az An Garda Síochána és az ír védelmi erők feladata. A készletgazdálkodás és -biztonság az Igazságügyi Minisztérium és a Védelmi Minisztérium hatásköre.

A 2006. évi büntető igazságszolgáltatási törvény az 1925 és 2000 közötti lőfegyvertörvényeket számos ponton módosította.

A törvénynek a lőfegyverekre vonatkozó egyes rendelkezéseit a miniszternek még hatályba kell léptetnie, többek között például azokat, amelyek 3 évig érvényes engedélyt írnak elő a jogszerűen tartott lőfegyverekre, minimumszabályokat állapítanak meg az egyének és lőfegyver-kereskedők általi lőfegyvertartás, valamint a lőtterek vonatkozásában. Ezenkívül a miniszter törvényerejű rendelettel meghatározott lőfegyvereket és lőszerkeket korlátozás alá vonhat. A korlátozás alá eső lőfegyverek iránt bizonyos feltételek teljesülésétől függően kérelem nyújtható be az An Garda Síochána rendőrfőkapitányához.

OLASZORSZÁG

Az igazgatási és a bűnüldöző szervek közötti együttműködés, koordináció és információcsere

A kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó – Olaszországban 2000 júniusában a Külügyminisztérium koordinálásával létrehozott – ad hoc munkacsoport, amely az érintett minisztériumok, bűnüldözői szervek és az érdekelt országos iparszövetségek képviselőiből áll, 2006-ban egy alkalommal ülésezett.

A megbeszélések főként a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme elleni ENSZ cselekvési program felülvizsgálatára irányuló 2006. évi konferencia előkészítésére, a megjelöléssel és nyomon követéssel kapcsolatos többoldalú jogszabály végrehajtására, valamint a kereskedelmi tevékenység szabályozásáról szóló uniós közös álláspontra végrehajtására összpontosultak. Megfelelő figyelmet fordítottak emellett a más multilaterális szervezetekben (ENSZ Közgyűlés Első Bizottsága, EBESZ, Wassenaari Megállapodás, G8) folyó vitákra is.

Újonnan életbe léptetett jogszabályok

Olaszország 2006. március 16-án a 146/2006 sz. törvénnyel megerősítette a transznacionális bűnözés elleni ENSZ-egyezményt és az azt kiegészítő jegyzőkönyveket (többek között a lőfegyverek, részek és alkatrészek, valamint lőszerük tiltott előállítását és kereskedelme elleni jegyzőkönyvet). A lőfegyverekre vonatkozó olasz jogszabályokat ennek megfelelően módosították, különös tekintettel a lőfegyverekre vonatkozó információk legalább 10 évig való megőrzésére és a gyártó országot feltüntető jelölésre.

Egyéb kezdeményezések

2006-ban az olasz fegyveres erők a következő feleslegnek ítélt kézi- és könnyűfegyvereket semmisítették meg:

- 770 db Beretta pisztoly, 34-es modell;
- 93 697 db Garand M1 puska;
- 37 390 db FAL BM59 rohampuska;
- 8 231 db egyéb fegyver.

Összesen: 140 088 kézi- és könnyűfegyvert semmisítettek meg.

LETTORSZÁG

2006-ban nem vezettek be új jogszabályt a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozóan.

A meglévő jogszabályokat a hatékonyabb exportellenőrzés érdekében a közeljövőben néhány ponton módosítják. A stratégiai áruk forgalmazásáról szóló új törvénytervezet például pontosabban meghatározza az ellenőrző intézményeket, feladatkörüket és együttműködésüket, valamint a törvényben használt fogalmakat (többek között a közvetítést). Az ellenőrzött termékek országos listáját és a különböző típusú engedélyek kiadásának sorrendjét meghatározó új szabályozások is elfogadásra várnak.

A fegyverforgalmazási törvény 2003 januárjában lépett hatályba. E törvény a Lett Köztársaságban a fegyverekkel kapcsolatos kérdéseket a nemzetközi követelményekkel összhangban szabályozza, valamint a nemzeti jogszabályokat e tekintetben összehangolja, meghatározza a természetes és jogi személyek jogait és köteleseit a fegyvereknek, alkatrészeknek és lőszereknek, a robbanóanyagoknak, robbanószerkezeteknek, különleges eszközöknek és pirotechnikai termékeknek a Lett Köztársaságban való forgalmazásával kapcsolatban, továbbá e termékeket a személyes és közbiztonság szavatolása érdekében osztályozza. A törvényt 2003 óta nem módosították. 2003-ban és 2004-ben a lettországi fegyverforgalmazásra vonatkozóan elfogadtak néhány kiegészítő jogalkotási aktust.

A fegyverforgalmazási törvény szerint a kézi- és könnyűfegyvereket érintő valamennyi ügylethez szükséges a stratégiai árukra vonatkozó kiviteli, behozatali vagy tranzitengedély. Ezeket az engedélyeket a stratégiai áruk ellenőrzésével foglalkozó bizottság adja ki. A kivitel, valamint a Lett Köztársaság területén keresztül tranzit egyik előfeltétele a végfelhasználói igazolás. Az igazolással kapcsolatos követelmények és feltételek összhangban állnak az EU fegyverexportra vonatkozó magatartási kódexének előírásával; ilyen igazolással kell rendelkezni a stratégiai áruk forgalmazásáról szóló törvény előírása szerint.

A stratégiai áruk forgalmazásáról szóló törvény (2004. május) célja, hogy biztosítsa a stratégiai áruk forgalmazásának ellenőrzését az azok kivitelének, behozatalának és tranzitjának ellenőrzésére vonatkozó nemzeti és nemzetközi előírásoknak megfelelően.

2006-ban a rendőrség összesen 569 lőfegyvert kobzott el. Különböző bűncselekményekkel kapcsolatban a rendőrség illegálisan szerzett és tárolt lőfegyvereket foglalt le: 16 db pisztolyt/revolvért, 16 db karabélyt, 14 db vadászpuskát, 2 db kis kaliberű puskát, 1 db sűrített levegős légpisztolyt, 2 db házilag gyártott pisztolyt.

LITVÁNIA

2006. április 6-án a Litván Köztársaság parlamentje módosította a stratégiai áruk ellenőrzéséről szóló, 2004. április 29-én elfogadott törvényt. A módosítás többek között az engedélyek kibocsátásával kapcsolatos korlátozások listáját, valamint a közvetítés fogalmának meghatározását módosította (a módosításokat kiemelés jelzi). 2006. július 1-jétől, a törvénymódosítás hatálybalépése óta a közvetítés fogalma a Litván Köztársaságban lakóhellyel rendelkező vagy bejegyzett természetes és jogi személyek, valamint külföldi jogi személyek és egyéb szervezetek leányvállalatai által folytatott tárgyalásokat, vagy az általuk megszervezett vagy teljesített ügyleteket jelöli, amelyek során a haditechnikai eszközök közös listáján szereplő termékek a Litván Köztársaság területéről, az Európai Unió egy másik tagállama területéről vagy egy nem tagállam területéről transzferálhatók bármely más EU-n kívüli államnak.

A fegyverek, lőszer és robbanóanyagok önkéntes visszaszolgáltatásáról, valamint a fegyverek és lőszer legalizálásáról szóló ideiglenes törvény 2006. október 1-jén lépett hatályba, és 2007. március 31-ig marad érvényben. A törvény amnesztiát kínál a büntetőjogi felelősségre vonás alól azon személyek számára, akik leadják illegálisan tartott fegyvereiket, lőszerüket és robbanóanyagait. Megteremti továbbá a tiltott lőfegyverek, lőszer és robbanóanyagok polgári forgalomból való kivonásának jogi keretét.

Az ENSZ vagy az EU embargójával sújtott országok jegyzékét folyamatosan frissítették. Az aktuális jegyzéket a Litván Köztársaság kormányának 237. sz. határozata tartalmazza, amely azon államok jegyzékének jóváhagyásáról szól, amelyek tekintetében tilos a közös katonai listában szereplő áruk kivitele vagy tranzitja, valamint az ezen árukkal kapcsolatos tárgyalások és ügyletek közvetítése.

A fegyverek és lőszer ellenőrzéséről szóló törvény felülvizsgálati folyamata jelenleg zajlik. Egyéb módosítások mellett a lőfegyverekről szóló ENSZ-jegyzőkönyvnek való teljes körű megfelelés a cél.

LUXEMBURG

2006-ban nem vezettek be új jogszabályt.

A vonatkozó jogalapot a fegyverekről és lőszerokről szóló, 1983. március 15-i törvény, valamint a fegyverek, lőszer, a kifejezetten katonai célra szánt felszerelések és az ehhez kapcsolódó technológiák behozataláról, kiviteléről és tranzitjáról szóló, 1995. október 31-i nagyhercegi rendelet alkotja. Ezeket Luxemburg hivatalos közlönyében, a *Mémorial*-ban kihirdették. A hatályos jogszabályok felülvizsgálata jelenleg zajlik.

Tiltott fegyverek

A fegyverekről és lőszerokről szóló, 1983. március 15-i törvény 4. cikke tiltja bizonyos típusú fegyverek és lőszer behozatalát, előállítását, átalakítását, javítását, beszerzését, vásárlását, készletezését, tartását, szállítását, viselését, transzferét, értékesítését vagy kivitelét, valamint kereskedelmét. Mindazonáltal e rendelkezés ellenére az igazságügyi miniszter engedélyezheti különösen a következőket:

- a) antik, művészi kivitelezésű vagy díszítési célú fegyverek és lőszer, továbbá gyűjteménybe vagy kiállításra szánt fegyverek és lőszer behozatala, beszerzése, vásárlása, szállítása, tartása, értékesítése, transzfere vagy kivitele, valamint kereskedelme; az engedély kiadásának feltétele lehet, hogy a fegyvert tartósan működésképtelenné kell tenni;
- b) tudományos vagy oktatási célt szolgáló fegyverek és lőszer behozatala, beszerzése, vásárlása, szállítása, tartása, értékesítése, transzfere vagy kivitele;
- c) a külföldről egy másik országba tartó fegyverek behozatala, kivitele és tranzitja.

Az engedély megadásának feltétele lehet, hogy az érintett fegyvereket kizárólag a fent meghatározott célokra lehet használni.

Luxemburgban nem alkalmaznak külön nemzeti jelölési rendszert a kézfegyverek gyártása során és/vagy behozatalakor. Az országnak nincs fegyvergyára. A fegyverkovácsoknak és a fegyver- és lőszerkereskedőknek nyilvántartást kell vezetniük a bejövő és kimenő fegyverekről, feltüntetve minden egyes fegyver gyártmányát, kaliberét és sorozatszámát, valamint a szállító és a vásárló nevét és címét. A nyilvántartásban fel kell tüntetni továbbá a miniszteri engedély számát és kiadásának dátumát. A dokumentumot az illetékes közhatóságok képviselőjének kérésére be kell

mutatni. A fegyverkovácsoktól és fegyverkereskedőktől kérhetik, hogy nyilvántartásuk egy másolatát adják át az igazságügy-miniszternek. Az igazságügy-miniszter határozza meg a fegyverkovácsok és fegyverkereskedők által készleten tartható fegyverek és lőszer maximális mennyiségét.

Zavargás, gyanús gyülekezés vagy a közrend megzavarása esetén az igazságügy-miniszter elrendelheti bármely fegyver- és lőszerbolt bezárását vagy kiürítését, valamint árukészletüknek egy meghatározott helyre való transzferét.

Az 1983. március 15-i törvény megszegése nyolc naptól öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.

Export

Luxemburgban kivitelre történő vásárlás esetén a fegyverkovácsnak kérelmeznie kell az igazságügy-minisztériumtól, hogy az eladónak adja meg a fegyverkiviteli engedélyt, vagyis engedélyezze, hogy a fegyvert a vásárlás helyéről a határra szállítsa. A fegyverek, lőszer, a kifejezetten katonai célra szánt eszközök és az ehhez kapcsolódó technológiák kiviteli engedélyére irányuló kérelmekhez csatolni kell a nemzetközi importengedélyt és a végfelhasználói igazolást. A módosított 1995. október 31-i nagyhercegi rendelet szerint e dokumentumok formai és tartalmi követelményeit a külügyi-, külkereskedelmi és együttműködési miniszternek kell megállapítania.

A fegyver megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló 91/477/EKG irányelv (11. cikke) értelmében Luxemburg értesíti az érintett többi tagállamot, amennyiben oda irányuló exportra adott engedélyt.

Az engedélyező hivatal előírhatja, hogy a fegyverek, lőszer, a kifejezetten katonai célra szánt eszközök és az ehhez kapcsolódó technológiák tranzitja iránti kérelmekhez a kérelmező mellékeljen egy olyan dokumentumot, amelyben azon ország illetékes hatóságai, ahonnan az áru érkezik, igazolják, hogy a megadott célországba irányuló kivitel engedélyezett.

A kiviteli vagy tranzitengedély iránti kérelmekhez mellékelni kell egy, a kérelmező aláírásával ellátott kötelezettségvállalási nyilatkozatot, mely szerint a kivitel, illetve a tranzit végrehajtása az engedély iránti kérelemnek megfelelően fog történni. Az exportörnek minden egyes, kiviteli engedéllyel kivitt áruszállítmány után, három hónapon belül bizonyítania kell az engedélyezési hivatal felé, hogy az áru megérkezett az engedélyezett célországba, továbbá hogy az importőr elvámoltatta azt belföldi felhasználás céljára.

Ilyen bizonyíték lehet az importőr ország vámhatóságai által kiadott dokumentum, amely igazolja, hogy az exportált árut belföldi felhasználás céljára elvámoltatták, vagy pedig bármely más olyan dokumentum, amely feltünteti azon árukat, amelyek az importáló ország erre hatáskörrel rendelkező hatósága, vagy az e hatóság nevében eljáró vállalkozás közvetlenül átvett.

Fegyvermegsemmítés

A Luxemburgban (a hadsereg, a rendőrség és a vámszervek által) a fegyverek megsemmisítésére használt módszer azok feldarabolása. Ezt a műveletet az érintett hatóságok fegyverműhelyeiben végzik el. A konténerbe helyezett, feldarabolt fémet a fegyverműhely személyzete egy acélműbe szállítja, ahol azt tanúk jelenlétében egy elektronikus vezérlésű nagyolvasztóban beolvasztják. A műveletről jegyzőkönyv készül.

MÁLTA

Málta megfelelő lépéseket tett az L.N. 167/2006 sz. és L.N. 168/2006 sz. két új jogi közlemény kibocsátásával. A minisztérium illetékes osztálya az első jogi közleménnyel az olyan eszközök importját és exportját kívánta jogilag szabályozni, amelyek esetlegesen kötődhetnek halálbüntetéshez, kínzásához vagy más embertelen, megalázó bánásmóddhoz. Ez a jogi közlemény lényegében az ilyen eszközök javításához, fejlesztéséhez, előállításához, összeszereléséhez, teszteléséhez, karbantartásához, valamint az ilyen eszközök szállításához kapcsolódó technikai támogatás minden formáját tiltja. Ezenfelül megtiltja az ezen jogi feljegyzéshez csatolt első jegyzékben felsorolt termékek behozatalát, azok származási országától függetlenül.

Továbbá tiltja az e termékekhez kapcsolódó technikai támogatás igénybevételét mind az egyének, mind a szervezetek számára.

Emellett az említett termékeket – származási országuktól függetlenül – kiviteli engedélyhez kötötték. A kínzásra alkalmas termékek kivitele kizárólag akkor engedélyezett, ha azokat valamely uniós tagállamba vagy azokhoz kapcsolódó területre exportálják, valamint ha azokat az EU vagy az ENSZ tagállamai békefenntartó műveletekben használják valamely meghatározott országban. Az ilyen értelmű nyilatkozatok hitelességének vizsgálata a vámhatóságok hatáskörében maradt; az említett feltételek be nem tartása büntetőjogi felelősségre vonással jár, legfeljebb 5 000 máltai líra összegű bírságot vagy legfeljebb 5 évig terjedő szabadságvesztést von maga után.

A 168/2006 sz. jogi közlemény beemelte a máltai nemzeti jogba az 1330/2004 európai uniós rendelet lényegi elemeit. Ez a szabályozás a haditechnikai eszközök listáját 22 kategóriába sorolja, és az ezekbe tartozó valamennyi termék esetleges kivitelét engedélyeztetni kell. A listában szerepelnek többek között a hagyományos felszerelések és lőszer (ML1–ML5), a földi járművek és felszerelések (ML6), vegyi és mérgező anyagok (ML7), energetikai anyagok, hadihajók, légi járművek, elektronikus berendezések, nagysebességű kinetikai energiájú fegyverrendszerek és eszközök, páncélozott és védőeszközök.

Az e termékekre és a kettős felhasználású eszközökre vonatkozó kérelmeket az osztály érdemi alapon, a nemzeti jogszabályokkal és a nemzetközi kötelezettségvállalásokkal összhangban dolgozza fel.

HOLLANDIA

A kézi- és könnyűfegyverekről szóló jogszabályokat Hollandia 2006-ban nem módosította.

LENGYELORSZÁG

Jogi intézkedések

A fegyverek transzferére vonatkozó lengyel jogi rendszer nem rendelkezik külön a kézi- és könnyűfegyverekről. A hatályos jogszabály – az állambiztonság szempontjából stratégiai jelentőségű áruk, technológiák és szolgáltatások külkereskedelméről, valamint a nemzetközi béke és biztonság fenntartásáról szóló, 2000. november 29-i törvény (egységes szöveg: Jogi Közlöny, 2004., 229. sz., 2315) – egységes ellenőrzési rendszert vezetett be a kettős felhasználású termékek és technológiák, a fegyverek és a technikai segítségnyújtás vonatkozásában a kivitel, behozatal, tranzit és a kapcsolódó szolgáltatások tekintetében⁽¹⁾. A Gazdasági Minisztérium jelenleg vizsgálja e jogszabályt azzal a céllal, hogy az exportellenőrzési rendszer egyszerűsítése és szigorítása, és ezzel egyidejűleg az exportőrök számára kedvezőbb feltételek megteremtése érdekében módosítsa azt.

A fegyveres erők és a rendőrség által használt robbanóanyagok, fegyverek, lőszer, termékek és technológiák előállításával és kereskedelmével kapcsolatos üzleti tevékenység folytatásáról szóló, 2001. június 22-i törvény rendelkezéseit (Jogi Közlöny, 2001., 67. szám, 679. és annak későbbi módosításai) összhangba hozták a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló, 1991. június 18-i 91/477/EGK tanácsi irányelvvel. Az egyes törvényeknek a Lengyel Köztársaság európai uniós tagságával kapcsolatos módosításáról szóló, 2006. június 23-i törvény (Jogi Közlöny, 133. sz., 935) a 3. cikk rendelkezéseit módosította egy új 5a. fejezet beillesztésével, amely az EU területén fegyvert és lőszer szállító vállalkozókat a szállítási engedélyek és előzetes szállítási engedélyek megerősítésére kötelezi. Ezek a dokumentumok minden egyes kézi- és könnyűfegyver- és lőszer szállítvány esetében, mind az EU országaiból Lengyelországba tartó, mind a Lengyelországból az EU országaiba tartó szállítványok, valamint a lengyel területen való tranzit során egyaránt szükségesek. Ennek célja, hogy a származási és a célország hatóságai meggyőződhesenek arról, hogy a vállalkozónak van engedélye az okmányokban megadott fegyver- és lőszerfajták kereskedelmével kapcsolatos tevékenység folytatására.

2006. június 13-án a Miniszterek Tanácsa módosította az állambiztonság szempontjából stratégiai jelentőségű áruk transzferére vonatkozó tilalmakról és korlátozásokról szóló, 2004. november 23-i rendelet mellékletét (Jogi Közlöny, 2006. június 28., 109. sz., 750.). A módosított melléklet azon államok jegyzékét tartalmazza, amelyekbe a vonatkozó ENSZ- és EU-szankciók alapján tilos fegyvert exportálni. A rendeleten végrehajtott legfőbb módosítás az Üzbegisztánra vonatkozó fegyverembargo bevezetése és az Afganisztánnal, valamint Boszniával és Hercegovinával szembeni szankciók feloldása.

⁽¹⁾ Az angol változat, valamint a kapcsolódó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések megtalálhatók a következő honlapon: www.mgip.gov.pl/GOSPODARKA/DKE/English/Laws/ExportControl/.

Igazgatási intézkedések

A fegyverek és lőszer gyártásával vagy kereskedelmével kapcsolatos tevékenységekre szóló engedély megszerzését megelőzően a vállalkozóknak képzésen kell részt venniük, és le kell tenniük a megfelelő vizsgákat. A Gazdasági Minisztérium 31 műhelyfoglalkozást és tanfolyamot tartott a fegyverexport-ellenőrzés és a belső ellenőrzési rendszer témájában a stratégiai jelentőségű áruk, technológiák és szolgáltatások – többek között a kézi- és könnyűfegyverek – kereskedelmével foglalkozó vállalkozók számára. 2006-ban 130 céghez tartozó összesen 672 személy vett részt a képzéseken. Az ENSZ kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos cselekvési programjában szereplő kérdések és az idevágó uniós dokumentumok is részét képezték a tananyagoknak.

Jóllehet Lengyelország még nem exportált hordozható légvédelmi rendszereket (MANPADS), lépéseket tett a Wassenaari Megállapodásnak „A MANPADS exportellenőrzésének alapjai” című dokumentumban foglalt ajánlásai maradéktalan teljesítése érdekében, valamint az esetleges jövőbeli export tekintetében eljárásrendet fogadott el. A MANPADS-exportengedély iránti esetleges kérelmeket a fent említett, 2000. november 29-i törvénnyel összhangban dolgozzák fel.

A raktárlétesítmények tekintetében valamennyi felelősségi szinten megfelelő leltárkezelési és számviteli ellenőrzési eljárásokat vezettek be. A különböző szintek közötti rendszeres jelentéstétel és kommunikáció rendszerét is kidolgozták. Minden egyes létesítmény köteles nyilvántartani a raktárban lévő összes kézi- és könnyűfegyver szükséges adatait, raktárba érkezésüktől a készlet mozgásán keresztül egészen a raktárból való kiadásukig vagy leszerelésükig.

Végrehajtás

A lengyel vámszabályozás a jelentési időszakban nem változott. A Vámhatóság 2006-ban tovább erősítette a (közúti, tengeri és reptéri) határátkelők ellenőrzését az illegális árukereskedelem (ideértve a kézi- és könnyűfegyvereket is) kiszűrése érdekében. Több új átvilágító röntgenberendezést üzemeltet be a személygépkocsik és kamionok ellenőrzésére. Külön figyelmet szenteltek Lengyelország keleti határainak. Ezen intézkedéseknek köszönhetően a vámhatóság 42 kézfegyver (puska és pisztoly) és 145 728 lőszer illegális kereskedelmét derítették fel és akadályozták meg.

2006-ban a Határőrség 49 lőfegyver, 1 755 lőfegyverbe való lőszer és 66 gránát csempészésére tett kísérletet derített fel, ebből 34 lőfegyvert és 685 lőszert a határátkelőn túli területen kobzott el. A csempészett fegyverek és lőszer értéke összesen 8 860 lengyel zloty. A Határőrség 19 előzetes eljárást kezdeményezett csempészés kísérlete miatt, melyekből 12 az EU keleti határártörtént.

PORTUGÁLIA

Az igazgatási és a bűnüldöző szervek közötti együttműködés, koordináció és információcseré

Folytatódtak az igazgatási és bűnüldöző szervek közötti együttműködés, koordináció és információcseré előmozdítására

irányuló erőfeszítések mind a kézi- és könnyűfegyverek felhalmozása és elterjedése elleni küzdelem, mind a tiltott kereskedelem megakadályozása terén. A Külügyminisztérium, a Védelmi Minisztérium, a Belügyminisztérium, a portugál hírszerző szolgálat és a Pénzügyminisztérium képviselőiből álló koordinációs csoport 2005-ös létrehozása hozzájárult az összes érintett szervezet munkájának pontosabb meghatározásához.

Újonnan életbe léptetett jogszabályok

A tanácsi együttes fellépés mellékletében felsorolt fegyverkategóriák importjának és exportjának engedélyezése elsősorban a Védelmi Minisztérium feladata.

A kézi- és könnyűfegyverekre kiterjedő ügyletek minden esetben az engedélyező hatóság engedélyéhez kötöttek (ez a hatóság a Védelmi Minisztérium vagy a Belügyminisztérium, attól függően, hogy a fegyvereket polgári vagy katonai használatra szánják).

A Külügyminisztérium szintén megvizsgálja a kérelmeket, szem előtt tartva a külpolitikai érdekeket és az Európai Unió fegyverexportra vonatkozó magatartási kódexében foglalt kritériumokat.

2006-ban új jogi keretrendszer lépett hatályba a kézi- és könnyűfegyverek, alkatrészeik és lőszerük előállítására, javítására, behozatalára, kivitelére, transzferére, készletezésére, forgalmazására, kereskedelmére, engedélyezésére, beszerzésére és birtoklására vonatkozóan.

Az 5/2006 sz. törvény átfogó szabályozást állapít meg, többek között büntetőjogi szankciókat a 2002. július 12-i tanácsi együttes fellépés mellékletében felsorolt valamennyi fegyverkategória tiltott birtoklása, kereskedelme és közvetítése tekintetében.

ROMÁNIA

2006-ban nem fogadtak el új jogszabályt a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozóan.

A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó ENSZ cselekvési programról szóló nemzeti jelentésekben foglalt, a jogi kerettel és a jogalkotási intézkedésekkel kapcsolatos információk jelenleg is érvényesek. Románia 1993 óta rendelkezik a kézi- és könnyűfegyverek kereskedelmének hatékony ellenőrzését szolgáló, megfelelő jogszabályokkal és igazgatási rendszerrel.

A hagyományos fegyverekre vonatkozó hazai exportellenőrzési rendszert a következők alkotják: jogi keret, nemzeti ellenőrzési listák, nemzeti exportellenőrzési hatóság és egyéb közintézmények, alapelvek, eljárások, engedélyezési folyamat, nyilvántartás, engedélyezési és ellenőrzési tevékenységek, az exportellenőrzés dokumentációja, továbbá együttműködés és nemzetközi segítségnyújtás.

A hagyományos fegyverek exportjának, importjának és a velük kapcsolatos egyéb műveleteknek az ellenőrzését az 595/2004. sz. törvénnyel módosított és jóváhagyott 158/1999 sz. kormányrendelet szabályozza. A román jogszabály rendelkezik a nemzetközi fegyverkereskedeletről, beemelve az Európai Unió Tanácsa által 2003. június 23-án elfogadott 2003/468/KKBP közös állásponiban foglalt rendelkezéseket. A közvetítő tevékenységek esetén minden kérelem többek között az Európai Unió fegyverkiviteléről szóló magatartási kódexének előírásai alapján kerül elbírálásra.

A hagyományos fegyverek – köztük a kézi- és könnyűfegyverek – újrakivitelével kapcsolatos valamennyi műveletre az 595/2004. sz. törvénnyel módosított és jóváhagyott 158/1999 sz. kormányrendelet vonatkozik.

A román jogszabály szerint a vállalkozások számára az első lépés a hagyományos fegyverekkel való kereskedelemre szóló engedély megszerzése. Az engedély iránti kérelmeket egyedi alapon bírálják el. Az engedélyeket a katonai áruk exportjának, importjának és a velük folytatott egyéb kereskedelmi tevékenységeknek az ellenőrzésével foglalkozó intézményközi tanács (mely valamennyi érintett minisztérium és nemzeti hatóság, valamint a nemzetbiztonsági szolgálatok képviselőiből áll) szakvéleményének figyelembevételével adják ki.

A hagyományos fegyverek nemzetközi tranzitjára, átrakodására és a velük folytatott nem kereskedelmi jellegű tevékenységekre vonatkozó engedélyeket egyedi alapon adják meg.

Romániában több minisztérium is részt vesz a nemzeti jogszabályok végrehajtásában, és képviselteti magát a kézi- és könnyűfegyverek területén folytatott nemzetközi tevékenységekben, azonban az exportellenőrzési jogszabályok területén a koordinációs hatóság szerepét továbbra is a Nemzeti Exportellenőrzési Ügynökség (ANCEX) tölti be. A Terrorizmusellenes és Fegyverzetellenőrzési Osztállyal (Külügyminisztérium) együttműködésben az ANCEX részt vesz valamennyi vonatkozó nemzetközi tevékenységben.

A Belügyekért és a Közigazgatási Reformért felelős Minisztériumon belül a Román Rendőrség Főfelügyelősége (GIRP) ellenőrzi a természetes vagy jogi személyeknek lőfegyverek és lőszer megszerzésére, tartására, viselésére és használatára szóló engedélyek megadásának módját. Ugyanakkor a lőfegyverekről és lőszerrekről szóló – a 91/477/EGK irányelvvel összehangolt – 295/2004 sz. törvénynek megfelelően a GIRP nyilvántart minden olyan személyt, aki legálisan tart halált okozó vagy halált nem okozó fegyvert, és a Nemzeti Fegyvernyilvántartás adatbázisát (www.politiaromana.ro) rendszeresen frissíti.

2006-ban a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatban nem indult jelentősebb kezdeményezés, de a román kormány folytatta a hazai védelmi iparban tevékenykedő cégeket és egyéneket célzó fontos tájékoztatási tevékenységet a fegyverzetellenőrzési jogszabályok megértésének és betartásának javítása érdekében. Az ANCEX honlapján keresztül (www.ancex.ro) nyújt erről információt a kereskedők számára, továbbá különböző szemináriumokat és műhelyfoglalkozásokat tart a témában.

Ezenkívül az ENSZ Közgyűlése által 2005. december 8-án elfogadott, az államok számára a tiltott kézi- és könnyűfegyverek kellő időben történő és megbízható azonosítását és nyomon követését lehetővé tevő nemzetközi egyezményrel összhangban az ANCEX létrehozta a transzferált fegyverek nyilvántartását. Ez a dokumentum a kézi- és könnyűfegyverek exportját és importját tartja nyilván, feltüntetve azok sorozatszámát, típusát, mennyiségét, származási helyét, továbbá a transzferekkel kapcsolatos egyéb lényegi információkat.

SZLOVÁKIA

A kézi- és könnyűfegyverekről szóló európai uniós együttes felépítés, valamint a hagyományos fegyverek tiltott kereskedelmének megelőzésére és leküzdésére irányuló EU-program nemzeti végrehajtása tekintetében az alábbi törvények kerültek elfogadásra:

A haditechnikai anyagok kereskedelméről, valamint a kereskedelmi tevékenységről szóló 455/1991 sz. törvény módosításáról szóló, 1998. május 15-i 179/1998 sz. törvény szabályozza többek között a hadászati célú kézi- és könnyűfegyverek kereskedelmének feltételeit, az arra vonatkozó közvetítői tevékenység feltételeit, valamint az államigazgatási hatóságok ezzel kapcsolatos tevékenységét. Szlovákia 2006 folyamán maradéktalanul teljesítette valamennyi vonatkozó nemzeti jogszabályi előírást.

Az alábbi nemzeti hatóságok vesznek részt a végrehajtási folyamatban:

1. Külügyminisztérium;
2. Gazdasági Minisztérium;
3. Belügyminisztérium;
4. Védelmi Minisztérium;
5. Vámhatóság;
6. Nemzetbiztonsági szolgálatok.

A jogosult személyeknek tartózkodniuk kell a haditechnikai anyagok kereskedelmétől, amennyiben az árthat a Szlovák Köztársaság külpolitikájának, biztonsági vagy kereskedelmi érdekeinek, valamint nemzetközi kötelezettségeinek, vagy az olyan nemzetközi szervezetek és intézmények érdekeinek, amelyeknek a Szlovák Köztársaság részese, tagja vagy résztvevője.

A haditechnikai anyagok kereskedelméről szóló törvény megsértése 10 millió szlovák korona összegig terjedő pénzbírsággal és/vagy nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.

Szlovákia 2006-ban összesen 7 908 kézfegyver és könnyűfegyver kivitelére, és 4 644 kézfegyver és könnyűfegyver behozatalára adott engedélyt.

SZLOVÉNIA

Szlovéniában több minisztérium is részt vesz a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó nemzeti szabályozás végrehajtásában és az ezekkel kapcsolatos nemzetközi tevékenységekben. Továbbra is a Külügyminisztérium a koordinációs hatóság a kézi- és könnyűfegyvereket érintő nemzetközi tevékenységek végrehajtása és összehangolása tekintetében. A Belügyminisztérium ellenőrzi a kézi- és könnyűfegyverek kivitelét és behozatalát, a katonai célú kézi- és könnyűfegyverek kivitelének és behozatalának ellenőrzéséért pedig a Védelmi Minisztérium felelős.

A fegyverkivitelről és -behozatalról szóló éves jelentéseket közzéteszik a Védelmi Minisztérium honlapján. Az államhatárok és határátkelők ellenőrzése a szlovén rendőrség és a vámigazgatóság hatáskörébe tartozik. Ezek végzik az államhatárt átlépő teher- szállítmányok közvetlen ellenőrzését. 2006-ban a rendőrség 238 (2005-ben 152) esetben intézkedett tiltott fegyver- vagy robbanóanyag-előállítás és kereskedelem bűncselekménye kapcsán, és 261 (2005-ben 161) gyanúsított ellen emelt vádat. Szervezett bűnözői csoportok által elkövetett bűncselekményből 22 volt 2006-ban, míg 2005-ben csak 4 ilyen eset került nyilvántartásba. A rendőrség saját hatáskörben 192 (127) bűncselekményt tart fel. 2006-ban a rendőrség 637 elkobzott lőfegyvert semmisített meg, a teljes elkobzott mennyiségből 72 darabot a Nemzeti Kortárs Történeti Múzeumnak adományoztak.

A kézi- és könnyűfegyverek kérdéséről rendszeresen üléseket tartanak és tárcaközi koordináció folyik, amelyben minden minisztérium saját hatáskörében tevékeny részt vállal.

Szlovénia a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozóan az 1990-es években elfogadta az alapjogszabályokat. A kézi- és könnyűfegyvereket illető nemzeti jogszabályi keretéről 2005-ben az ENSZ cselekvési programjának végrehajtásáról készített nemzeti beszámolón belül átfogó áttekintést terjesztettek az ENSZ elé. Azóta, illetve konkrétan 2006-ban nem fogadtak el új jogszabályt. A Belügyminisztérium mindazonáltal hivatalosan benyújtott az Igazságügyi Minisztériumnak egy a büntető törvénykönyv fegyver- vagy robbanóanyag tiltott előállításáról és kereskedelméről szóló 310. cikkének annak érdekében történő módosítására irányuló javaslatot, hogy az ilyen típusú bűncselekmények állítólagos elkövetése esetén lehetővé váljon a büntető törvénykönyv területen kívüli alkalmazása. A büntető törvénykönyv ilyen értelmű javasolt módosítását az indokolja, hogy ilyen bűncselekményt oly módon is elkövethetnek, ha az elkövető jogellenesen fegyvereket hoz be a Szlovén Köztársaságba és/vagy külföldről működik közre a fegyverek újraeladásában. A büntető törvénykönyv javasolt módosításai várhatóan 2007-ben kerülnek be a kormányzati és parlamenti eljárásba.

SPANYOLORSZÁG

Az új jogszabályokkal és/vagy rendelkezésekkel összefüggő legutóbbi fejlemények a következők:

a) 2006. január 12-én elfogadták az ITC/60/2006 rendeletet a védelmi eszközök, egyéb anyagok, valamint kettős felhasználású termékek és technológiák külkereskedelmének szabályozásáról szóló, 2004. július 30-i 1782/2004 királyi rendelet I.

mellékletének frissítése, továbbá abba a vonatkozó nemzetközi lőszerlistákban (azaz a Rakétatechnológiai Ellenőrzési Rendszer (MTCR) és a Wassenaari Megállapodás listáiban) az ellenőrzési jegyzékekre vonatkozóan megállapított változtatások beépítése céljából.

b) 2005 októberében a spanyol parlament sürgette a kormányt, hogy egy éven belül adjon ki törvényt a fegyverkereskedelemtől. A törvény naprakészé teszi a fentiekben említett 2004. július 30-i 1782/2004 királyi rendelet rendelkezéseit. Az új törvénynek összhangban kell lennie a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló ENSZ cselekvési programmal és az ENSZ Közgyűlés kapcsolódó határozataival, valamint az ENSZ Közgyűlése által 2001. május 31-én elfogadott, a transznacionális szervezett bűnözés elleni ENSZ-egyezményt kiegészítő, a lőfegyverek, részek és alkatrészek, valamint lőszerek tiltott előállítása és kereskedelme elleni jegyzőkönyvvel („a lőfegyverekről szóló ENSZ-jegyzőkönyv”), és ezekre kifejezetten hivatkozni kell.

A spanyol kormány a parlament kérése nyomán 2006. december 29-én elfogadta a védelmi eszközök és kettős felhasználású termékek külkereskedelméről szóló új törvényre irányuló javaslatot. A javaslat parlament általi vizsgálata és módosítása folyamatban van, és a törvény várhatóan 2007 közepe táján válik hatályossá.

A javaslat fontosabb elemei az alábbiakban foglalhatók össze:

- Elsősorban a kérdésre vonatkozó spanyol jogszabály olyan törvényi szintű normának minősül, amely nagyobb határfokú ellenőrzést tesz lehetővé.
- Másodsorban a törvény a Spanyolország által nemzetközi fórumokon és a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozására szolgáló nemzetközi rendszerek keretében tett vállalásaival összhangban aktualizálja a védelmi eszközökkel, valamint a kettős felhasználású árukkal és technológiákkal kapcsolatos külkereskedelmre vonatkozó új rendelkezéseket.
- Harmadsorban az új törvény a lőfegyverek, részek és alkatrészek, valamint lőszerek tiltott gyártása és kereskedelme ellen az ENSZ Közgyűlése által elfogadott 55/225 határozatnak megfelelően bővíti valamennyi típusú lőfegyver, köztük a vadász- és sportlőfegyverek, ezek részek és alkatrészek, valamint lőszerek ellenőrzésének körét.
- Negyedsorban a törvény egyértelműen igazodik az Európai Unió fegyverkiviteléről szóló magatartási kódexének nyolc kritériumához, valamint az EBESZ által a kézi- és könnyűfegyverek használatára vonatkozóan elfogadott kritériumokhoz.

- Végetzetül a jogalkotási szövegek egyértelmű vállalást tartalmaznak a fegyverkereskedelem ellenőrzésének fokozását, különösen nemzetközi fegyverkereskedelmi szerződés elfogadását célzó regionális és nemzetközi folyamatok előmozdítására és az ezekben való részvételre. Ebben a tekintetben emlékeztetünk rá, hogy Spanyolország egyike volt a 2006 októberében jóváhagyott terv száztizenhét támogatójának.
- c) Spanyolország 2006 folyamán befejezte az ENSZ lőfegyvekről szóló jegyzőkönyvének elfogadásához szükséges belső ratifikációs folyamatot, és 2007. február 9-én az ENSZ főtítkáránál letétbe helyezte csatlakozási okmányát. A jegyzőkönyv Spanyolországra vonatkozóan 2007. március 11-én lépett hatályba.

Igazgatási és büntetőszervek, valamint igazságügyi szervek képzése

A spanyol büntetőszervek az előző évekhez hasonlóan folytatták a lőfegyverek és robbanóanyagok büntetőjogi kezeléséről, valamint az információtechnológiának a fegyverek és robbanóanyagok ellenőrzésére való alkalmazásáról szóló tanfolyamok és szakmai találkozók szervezését. Ezek rendszeres szemináriumok, amelyeket a tiltott fegyverkereskedelem megakadályozására és leküzdésére vonatkozó szabályok és jogi rendelkezések terjesztése érdekében, valamint az érintett szervek rendőrségi tisztviselőinek átképzése és a tárgyval kapcsolatos ismereteik frissítése céljával szerveznek.

Egyéb kezdeményezések vagy tevékenységek

A lőfegyverek próbajeleinek kölcsönös elismerésére vonatkozó egységes szabályok megállapításáról szóló, 1969. júliusi egyezmény jogi keretén belül és az annak végrehajtó hatósága, a kézi-fegyverek próbajeleit felügyelő nemzetközi állandó bizottság által hozott rendelkezéseknek megfelelően a spanyol nemzeti próbajel-felügyeleti hatóság, a „Banco Oficialde Pruebas de Armas de Eibar (BOPE)” megjelölt minden, 2006-ban Spanyolországban előállított, polgári felhasználású, hordozható fegyvert. A jelölés egyike a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének későbbi nyomon követése és eljárás alá vonása szempontjából ajánlott intézkedéseknek; a jelölés az alábbi információkra terjed ki: a gyártó neve, a fegyver sorszáma, a gyártás éve, valamint a BOPE jele és emblémája. 2006-ban Spanyolország 280 db pisztolyt, 22 942 db puskát (ebbe beleértendő az egycsövű puskák is) és 28 138 db sörétes puskát állított elő, amelyek mindegyikét a BOPE jelölte meg. Ezen felül a BOPE 2006-ban 1 276 darab hordozható fegyvert (főleg pisztolyt és revolvert) semmisített meg.

2006-ban az illetékes spanyol hatóságok a Csendőrség (Guardia Civil) Központi Fegyver- és Robbanóanyag-Felügyeletének (a lőfegyverek igazgatási ellenőrzésével foglalkozó spanyol központi szerv) koordinálásával 7 015 darab illegális lőfegyvert foglaltak le. A spanyol hatóságok jelenleg összesen 291 196 db különböző fajtájú (zár alá helyeztet, lefoglalt és elkobzott) lőfegyvert tárolnak; 2006-ban 22 392 db lőfegyvert árverésre bocsátanak, és további 40 772-et megsemmisítenek.

A spanyol hatóságok 2006-ban 23 727 ellenőrzést végeztek olyan létesítményekben, ahol lőfegyvereket és/vagy robbanóanyagokat állítanak elő vagy tárolnak (ideértve gyárakat, kereskedelmi egységeket, sportlövészeti létesítményeket, védelmi

szolgáltatást nyújtó magántársaságokat stb.); ezek közül 8 071-et lőfegyverek, 15 656-et pedig robbanóanyagok előállításával vagy tárolásával foglalkozó létesítményekben.

Ezenkívül a vám- és adóhatóság tisztviselői a fegyverexport során előforduló fegyvercsempészet elleni programjuk keretében többször felkerestek kikötőket és repülőtereket is.

SVÉDORSZÁG

A kézi- és könnyűfegyverekről szóló jogszabályt néhány ponton módosították, így például a nemzeti fegyverközvetítői nyilvántartásban a fegyverközvetítők kapcsolatfelvételi adatai a jövőben már nem kezelendők bizalmas információként.

Egy új rendelet szerint, amely 2006. július 1-jén lépett hatályba, a svéd vámhatóságnak tájékoztatnia kell a svéd rendőrséget a svéd határon át Svédországba kerülő minden fegyverről.

A parlament 2006 végén jogszabályt fogadott el egy korlátozott időtartamra szóló lőfegyver-amnesztiáról, amely 2007. március 1-jén lépett hatályba. Az amnesztia 2007. március 1. és május 31. között van érvényben. A jogszabály célja, hogy csökkenjen az illegális és a nyilvántartásban nem szereplő fegyverek száma Svédországban.

EURÓPAI UNIÓ

2006-ban bevezetésre került a külföldi légi fuvarozók biztonsági ellenőrzéséről szóló irányelv, továbbá az EU területén érvényben levő szabályozási intézkedésekre vonatkozóan három jogalkotási javaslat került előterjesztésre:

- a fegyverekről szóló (91/477) EK-irányelv naprakésszé tétele;
- EK-irányelvre irányuló javaslat a lőfegyverekről szóló ENSZ-jegyzőkönyv végrehajtása érdekében;
- a Bizottság közleménye a robbanóanyagok, gyújtószerkezetek, bombakészítéshez használt felszerelések és lőfegyverek EU-n belüli nagyobb biztonságát célzó intézkedésekről.

II. A VÉGREHAJTÁST CÉLZÓ NEMZETKÖZI ERŐFESZÍTÉSEK 2006-BAN

AUSZTRIA

EBESZ

Ausztria támogatta a kézi- és könnyűfegyverekről, valamint a hagyományos lőszerkezetek készleteiről szóló EBESZ-dokumentumok további végrehajtását. Ausztria 2006. március 29-én az EBESZ biztonsági együttműködési fórumának biztonsági párbeszéde keretén belül helyet adott a kézi- és könnyűfegyverek, valamint lőszerkezetek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelemre vonatkozó EU-stratégia első bemutatásának. Ennek célja elsősorban a keretszabályozás és a tevékenységek, valamint a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós projektek megismertetése volt a résztvevő államokkal, másodsorban pedig az EBESZ és az EU közötti fokozott koordináció és együttműködés alapján annak érdekében történő kialakítása, hogy erősségeiket és eltérő képességeiket a leginkább költséghatékony módon, a párhuzamosság elkerülésével aknázzák ki.

Euroatlanti Partnerségi Tanács

Ausztria pénzügyi támogatást nyújtott egy a kézi- és könnyűfegyverek, valamint hordozható légvédelmi rendszerek megsemmisítésére irányuló projekthez Kazahsztánban. Az USA vezette projekt 2006 áprilisában indult.

2006-ban tovább folytatódott a kézi- és könnyűfegyverek, valamint hordozható légvédelmi rendszerek és lőszer megsemmisítésére irányuló, szintén Ausztria által finanszírozott projekt Ukrajnában.

Egyesült Nemzetek Szervezete

Az ENSZ 61. Közgyűlésén Ausztria többekkel együtt támogatta a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos alábbi határozatokat:

„Az államok számára a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének megfékezéséhez, valamint e fegyverek begyűjtéséhez nyújtott segítség”, „A hagyományos lőszerkészletfeleslegeinek felhalmozódásából származó problémák”. Ausztria „A kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének minden formájáról” szóló határozat mellett szavazott.

BELGIUM

Belgium a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozóan több projektet is támogat szerte a világon, nevezetesen:

Afrika

Dél-Afrika – 216 700 EUR – Safer Africa (*Biztonságosabb Afrikáért*)

Projekt a dél-afrikai rendőrség rendvédelmi képességeinek növelésére és erősítésére a kockázati területeken a könnyű fegyverek számának csökkentése révén.

Burundi – Kongói Demokratikus Köztársaság – Ruanda – 400 000 EUR – RECSA-GRIP

„A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó nemzeti cselekvési tervek kidolgozásához szükséges támogatás és kapacitás megteremtése Burundiban, Ruandában és a Kongói Demokratikus Köztársaságban” elnevezésű projekt.

Latin-Amerika

Costa Rica, Panama, Nicaragua, Salvador, Honduras, Guatemala – 107 800 EUR – Arias Alapítvány

A hat országban középiskolai tájékoztató foglalkozások keretében a társadalom leginkább kiszolgáltatott tagjainak, a fiataloknak a lőfegyverek által életükre gyakorolt hatásról való tájékoztatását célzó projekt.

Brazília – 70 467 EUR – az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatala (UNODC)

Projekt a brasíliai szövetségi kerületben élő közösség részéről a kábítószer okozta erőszak és a lőfegyverek elterjedésének megakadályozására tett erőfeszítések fokozására.

Ázsia

Banglades, Nepál és Srí Lanka – 100 000 EUR – Safer World (*Biztonságosabb világért*)

Projekt Bangladesben, Nepálban és Srí Lankán a könnyűfegyverek elterjedésével szembeni küzdelemhez a kormányzati és a civil kapacitás megerősítésére (az Egyesült Nemzetek kézfegyverekre vonatkozó cselekvési programjának alkalmazása).

Kelet és Dél-kelet Európa

Fehéroroszország – 55 370 EUR – EBESZ

Kapacitásfejlesztés a könnyűfegyverekkel való készletgazdálkodás és biztonság terén.

Koszovó – 94 543 EUR – KOSSAC

Az ENSZ Fejlesztési Program „KOSSAC” (koszovói kézfegyverellenőrzési kezdeményezés) elnevezésű projektje.

Ukrajna – 25 000 EUR

A novobohdanyivkai lőszerraktár körüli terület rehabilitációja és védelme.

BULGÁRIA

Bulgária finanszírozást nyújtott a jogellenesen civil tulajdonban levő, majd a montenegrói belügyminisztérium által elkobzott 1 897 darab kézi- és könnyűfegyver megsemmisítésére irányuló projektre. 7 588 USD-t adományozott a montenegrói belügyminisztériumnak a projekt végrehajtására. A megsemmisítést 2006. február 28-án fejezték be.

2006-ban Bulgária otthont adott a „Kettős felhasználású áruk és fegyverek exportellenőrzése: ipari tájékoztatás” elnevezésű nemzetközi szemináriumnak (Szófia, 2006. május 22–23.). A 2006-os szófiai szemináriumra az Ausztrália Csoport nem részes államokat célzó tájékoztatói programján belül, Magyarország és Bulgária közös cselekvési tervének végrehajtása keretében került sor.

A szeminárium előadások és interaktív eszmecsere keretében lehetőséget nyújtott az Albániából, Bosznia és Hercegovinából, Horvátországból, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságból, Szerbiából és Montenegróból érkező résztvevők között az információ- és tapasztalatcserére, valamint továbbképzésre.

Bulgária azon politikáját követve, mely szerint a biztonsági és védelmi problémák kezelése tekintetében a tőle telhető maximális segítséget biztosítja a NATO-n belüli partnerek számára, 2006-ban a NATO/Békepartnerségi elkülönített alap által finanszírozott tíz projektből kilencben részt vett. Ezek közül ötnek a célja a kézi- és könnyűfegyverek begyűjtése és megsemmisítése volt.

1. Szerbia és Montenegró II. elkülönített alap Szerbiában és Montenegróban 1 320 620 gyalogsági akna megsemmisítésére: 30 000 EUR.
2. Ukrajna II. elkülönített alap lőszer, kézi- és könnyűfegyverek, valamint hordozható légvédelmi rendszerek megsemmisítésére Ukrajnában: 25 000 EUR.
3. Elkülönített alap kézi- és könnyűfegyverek, valamint hordozható légvédelmi rendszerek megsemmisítésére Kazahsztánban: 10 226 EUR.

4. Albánia II. elkülönített alap kézi- és könnyűfegyverek lőszerreinek megsemmisítésére Albániában: 25 000 EUR.

5. Elkülönített alap 569 hektár szennyezett terület megtisztítására és a fel nem robbant robbanótestek hatástalanítására Azerbajdzsánban: 15 000 EUR.

A bolgár Védelmi Minisztérium azt a tájékoztatást adta, hogy kézi- és könnyűfegyverek begyűjtése és megsemmisítése nem tartozott a 2006-ban békefenntartó műveletekben részt vevő bolgár fegyveres erők feladatai közé.

CIPRUS

Ciprus tevékeny részt vállal az ENSZ és az EBESZ által ezen a téren kezdeményezett munkában.

Konkrétan jelentést nyújt az ENSZ-nek a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló ENSZ cselekvési program végrehajtásáról. Tájékoztatást nyújt továbbá az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosra számára (a 124/2004 határozat alapján) „az emberi jogoknak a kézi- és könnyűfegyverek beszerezhetősége és az ezekkel való visszaélés révén való megsértése megelőzésével” kapcsolatban.

Ciprus emellett információval szolgál az EBESZ-nek a hagyományos fegyverek és a kapcsolódó technológiák exportjára vonatkozó nemzeti gyakorlatról és eljárásokról (fsc.del/269/06, 2006.6.27.), a hagyományos fegyverek transzferéről (FSC. DEL/432/06, 2006.9.26.), valamint a kézi- és könnyűfegyverekről (FSC. DEL/14/07, 2007.1.24.) is.

CSEH KÖZTÁRSASÁG

A Cseh Köztársaság tevékenyen részt vesz az ENSZ kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme elleni cselekvési programjának végrehajtásában. 2006-ban a Cseh Köztársaság 1 000 000 CZK (47 308,17 USD = 34 910 EUR) összeg hozzájárulást nyújtott a béke gyakorlati leszerelési intézkedések révén való megszüntetésére elkülönített alap tevékenységeire. Ezt az összeget a CASA-adatbázis második fázisának támogatására fogják fordítani, amelynek megvalósítására 2006 novembere és 2007 novembere között kerül sor. A CASA-adatbázis egyik fő célkitűzése az ENSZ cselekvési program ENSZ-tagállamok általi végrehajtásának nyomon követése.

Az ügynökségek közötti koordináció 2006-ban a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme elleni ENSZ cselekvési program felülvizsgálatára irányuló 2006. évi konferencia előkészítésére, valamint a nyomon követéssel és a megjelöléssel kapcsolatos többoldalú jogszabály végrehajtására összpontosult. Megfelelő figyelmet fordítottak emellett a más multilaterális szervezetekben (ENSZ Közgyűlés Első Bizottsága, EBESZ, Wassenaari Megállapodás) folyó vitákra is.

A Cseh Köztársaság együttműködött többek között az Interpol nemzeti hivatalaival Limában és Wiesbadenben 147 – összesen 1 791 fegyvert érintő – ügyben.

DÁNIA

A dán bűnüldöző hatóságok a fegyverzetellenőrzéssel és a fegyverkereskedelemmel foglalkozó több nemzetközi és regionális kezdeményezésben vesznek részt.

A dán rendőrség a balti-tengeri munkacsoport keretén belül 2006 novembere óta részt vesz az „Operation Crossfire II.” elnevezésű fegyvercsempészet elleni műveletben.

Dánia az ENSZ Fejlesztési Program elkülönített alapján keresztül 2004–2006-ban összesen 2,7 millió euróval támogatja Libériában a korábbi harcosok lefegyverzését, leszerelését, újrabeilleszkedését és rehabilitációját.

Dánia az ENSZ Fejlesztési Program elkülönített alapján keresztül 2005–2006-ban összesen 1,1 millió euróval támogatja Afganisztánban a korábbi harcosok lefegyverzését, leszerelését, újrabeilleszkedését és rehabilitációját.

ÉSZTORSZÁG

2006-ban Irakban szolgáló észti katonák többször is koboztak el fegyvereket és lőszerket iraki járőrözés során. Ezek a műveletek amerikai és iraki szárazföldi erőkkel együttműködésben zajlottak.

FINNORSZÁG

– Finnország 2006-ban 250 000 euróval támogatta a Nyugat-Afrikai Országok Gazdasági Közösségének (ECOWAS) kézi-fegyverekre vonatkozó programját (ECOSAP). Ugyanennyit folyósítanak majd 2007-ben és 2008-ban is, és ezzel a finn támogatás teljes összege 750 000 euróra rúg;

– összesen 160 000 EUR összegű hozzájárulás a lőszerfelesleg és elavult lőszerkészletek megsemmisítésére is kiterjedő EBESZ-misszióhoz a Moldovai Köztársaságban;

– összesen 100 000 EUR összegű hozzájárulás az EBESZ kézi- és könnyűfegyverekre, valamint hagyományos lőszerre vonatkozó programjához a Tádzsik Köztársaságban; a program II. szakasza lőszerterek helyreállítására irányult hat helységben;

– pénzügyi támogatás az Egyesült Nemzetek Szervezetének Fejlesztési Programja irányítása alatt álló, kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó projekt részére Albániában. A projekt eredetileg „fegyvert fejlesztését” programként indult, és az 1990-es évek végén zajló válság idején a hadsereg raktáraiból eltulajdonított és jogellenesen birtokolt lőszer és kézfegyverek visszaszolgáltatását célozta. A begyűjtést a kormány által elfogadott amnesztatiótörvények tették lehetővé. A projektet később kiterjesztették a közösségi rendvédelmi erők fejlesztésére is, amelynek célja a bizalomépítés egyrésztől a bűnüldöző és közszolgálati szervek, másrésztől az átlagpolgárok között. A projekt finanszírozását Finnország annak végéig, 2006-ig biztosította.

Egyéb kezdeményezések

Finnország tizenegy szakértő küldésével járult hozzá az Acehi Megfigyelő Misszió keretében végzett lefegyverzési folyamathoz. A szakértők költsége mintegy 545 000 EUR volt. A Szabad Acehért Mozgalom fegyvereinek beszállítása 2005. szeptember 15-én kezdődött, négy szakaszban történt, és 2005. december 31-én ért véget. Az Indonéz Köztársaság kormánya és a Szabad Acehért Mozgalom közötti egyetértési megállapodás értelmében a Szabad Acehért Mozgalom vállalta, hogy az Acehi Megfigyelő Misszió segítségével a mozgalom résztvevőinél levő valamennyi fegyvert, lőszer és robbanóanyagot beszállítat. A Szabad Acehért Mozgalom 840 darab fegyvert adott át az Acehi Megfigyelő Misszióknak, és ezzel a lefegyverzési folyamat eredményesen lezárult. Valamennyi beszállított fegyvert megsemmisítették.

FRANCIAORSZÁG

Egyesült Nemzetek Szervezete: Franciaország 2006-ban 77 000 EUR összeg hozzájárulást nyújtott az Egyesült Nemzetek Szervezetének Afrikában a békéért és a leszerelésért tevékenkedő lomái regionális központja különalapjának.

Nyugat-Afrikai Országok Gazdasági Közössége (ECOWAS): Franciaország részt vett a Nyugat-Afrikai Országok Gazdasági Közösségének tagállamaiban a könnyűfegyverek ellenőrzését támogató programban (260 000 USD).

Tádzsikisztán: 2005 szeptembere és 2006 áprilisa között az EBESZ fennhatósága alatt folytatott műveletek részeként egy négy francia szakértőből álló misszió ment Tádzsikisztánba, amelynek a feladata a képzés, a készletezés felügyelete, valamint a robbanóanyag lőszer megsemmisítési műveleteinek irányítása volt.

Ukrajna: 2006 májusában részvétel abban a misszióban, amely a novobohdanyivkai telep megtisztítására – lőszerfeleslegek megsemmisítésére – vonatkozóan nyújtott elemzést és tanácsadást Ukrajnában. 2006 szeptember–októberében az ukrain lőszerfeleslegek megsemmisítése érdekében három szakértő bevonásával képzést tartottak bombamentesítést végző tűzserészeknek.

Libanon: 2006 márciusában ellenőrizték a libanoni fegyveres erők lőszerkészleteinek biztonságát. Az ellenőrzést követően szakértő katonai tűzserészek bombamentesítés tekintetében képzésben részesítették a libanoni fegyveres erőket.

NÉMETORSZÁG

Németország különböző intézmények és szervezetek keretében és ezekkel együttműködve nyújt hozzájárulást a kézi- és könnyűfegyverekkel, valamint ezek lőszerével kapcsolatos projektekhez és tevékenységekhez. E tevékenységek többségének időtartama meghaladja a naptári évet. 2006-ban az alábbiak voltak kiemelt kezdeményezések:

Afganisztán (2004–)

Németország 2004 óta a fegyver- és lőszerfeleslegek mentesítésének és megsemmisítésének társfinanszírozásával támogatta Afganisztánban a lefegyverzés, leszerelés és újrabeilleszkedés, valamint az illegális fegyveres csoportok feloszlását célzó folyamatokat. Teljes költségvetés: 3 000 000 EUR.

Albánia (2006)

2006-ban Németország támogatást nyújtott a NATO Békepartnerek kézi- és könnyűfegyverek, hordozható légvédelmi rendszerek és lőszer megsemmisítésére elkülönített alapjának Albániában. Hozzájárulás: 107 000 EUR.

Angola (2003–2006)

Németország támogatja Angolában a korábbi harcosok és családjaik társadalmi és gazdasági visszaileszkedését. Annak érdekében, hogy a visszaileszkedés tartós legyen, a közösségekre alapuló megközelítést alkalmaznak. A visszatelepülést vidékfejlesztési és mezőgazdasági programokkal ötvözik. A program útjavításra is kiterjed, és ezzel foglalkoztatást nyújt a befogadó közösségeknek és a korábbi harcosoknak egyaránt. A visszaileszkedést célzó programok kidolgozásához és végrehajtásához megerősítik a helyi önkormányzatok és közigazgatás kapacitását. Teljes költségvetés: 11 990 332 EUR.

Burundi (2003–2007)

Németország támogatja Burundiban a nemzeti leszerelési és újrabeilleszkedési programot. A projekt négy fő elemből áll: a közösségbe való visszaileszkedést segítő struktúrák hatáskörrel való felruházása, a mezőgazdasági termelés újjáélesztése, jövedelemtermelés, az infrastruktúra helyreállítása. Teljes költségvetés: 15 940 000 EUR.

Kambodzsa (2006–)

2. németország 2006 decemberében felmérő látogatást tett a lőszerkészletekkel kapcsolatos problémák feltárására és a készletgazdálkodás és -biztonság javítását, valamint a lőszerfeleslegek megsemmisítését célzó projektjavaslat kidolgozására, amelyet 2007–2008 folyamán hajtának végre.

Kongói Demokratikus Köztársaság (2004–2007)

Németország támogatást nyújt a nemzeti leszerelési és újrabeilleszkedési programhoz. A nemzeti tervezési és koordinációs szakbizottságnak (CTPC) nyújtott támogatást követően Németország a nemzeti leszerelési és visszaileszkedési bizottsággal (CONADER) folytatandó három éves együttműködés céljára különített el forrást. Teljes költségvetés: 2 500 000 EUR.

Kongói Demokratikus Köztársaság (2005–2011)

Németország támogatja a korábban harcoló csapatokhoz tartozó gyermekek és fiatalok társadalmi és gazdasági visszaileszkedését a Kongói Demokratikus Köztársaság Maniema tartományában. Teljes költségvetés: 12 000 000 EUR.

Kelet-afrikai Közösség (2004–)

Németország a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrizhetetlen elterjedésének megfékezésére támogatja a Kelet-Afrikai Közösségen belül a megfelelő politikai, jogi és intézményi keret kialakítását. A Kelet-afrikai Közösség titkárságával közös irányítás alatt álló projekt elemei közé tartozik a kézfegyverek ellenőrzésére regionális koordinációs központ létrehozását célzó szervezetfejlesztés, a szakpolitikai és jogszabályi összehangolás, a képzés, a kézi- és könnyűfegyverek problémájának felmérésére szisztematikus megközelítések kialakítása, valamint a Kelet-afrikai Közösség tagállamaiban a civil szervezetekkel együttműködésben végzett oktatás és tájékoztatás.

A Nagy Tavak tágabb térsége (2003–2006)

Németország hozzájárulást nyújtott a Nagy Tavak tágabb térségében több országot átfogó, a Világbank irányítása alatt álló leszerelési és újra-beilleszkedési program elkülönített alapjának. Teljes költségvetés: 9 900 000 EUR.

Arab Államok Ligája (2004–)

Németország folytatta együttműködését az Arab Államok Ligájával, amelynek során segítséget nyújtott a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos, különböző szinteken folyó munkához. Támogatást nyújtott a Liga országaiban működő, kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó koordinációs központok egyik üléséhez. Folytatódott a kézi- és könnyűfegyverekről szóló EBESZ-dokumentumok arabra fordítása. Az Arab Liga titkárságának munkatársai részére 2006 októberében tanulmányi látogatást szerveztek Berlinbe, Bécsbe (az EBESZ-hez) és Geilenkirchenbe (a német haderők felügyeleti központjába). Arab Liga tagországgal folytatott együttműködés konkrét példája az a kétnapos tanfolyam, amelyet Németország rendezett 2006 áprilisában Tunéziában a készletgazdálkodásról és -biztonságról.

Libéria (2005–2007)

Németország támogatást nyújt a nemzeti leszerelési és újra-beilleszkedési programhoz. A program pszichoszociális támogatást nyújt Libériában a háború alatt elkövetett nemi erőszak áldozatainak, és az infrastruktúra munkai ingyenes helyreállításával támogatja a hazatérő menekültek és korábbi harcosok visszaileteszkedését. Teljes költségvetés: 10 750 000 EUR.

Dél-afrikai Fejlesztési Közösség (2004–)

Németország támogatja a Dél-afrikai Fejlesztési Közösséget a lőfegyverek, lőszeres és más kapcsolódó anyagok ellenőrzéséről szóló dél-afrikai fejlesztési közösségi jegyzőkönyv végrehajtásában. Az együttműködés részeként a Dél-afrikai Fejlesztési Közösség titkárságán regionális koordinációs központ létrehozásának támogatása céljából Németország a helyszínre küldött egy béke- és biztonsági kérdésekkel foglalkozó tanácsadót. A projekt az alábbi elemekből áll: szakpolitikai és jogszabályi harmonizáció, kapacitásfejlesztés, bűnüldöző szervek képzése, valamint civil szervezetekkel folytatott együttműködés.

Ruanda (2003–2007)

Németország támogatja a ruandai leszerelési és újra-beilleszkedési bizottságot (RDRP), valamint a korábbi harcosok társadalmi visszaileteszkedésének folyamatát Ruandában. Teljes költségvetés: 8 773 000 EUR.

Szenegál (2005–2006)

Németország a kézfegyverekre vonatkozóan tájékoztatási programokat támogatott a Casamance térségben. A program különböző helyi nem kormányzati szervezetek hálózatára épült, amelyek átfogó stratégiát dolgoztak ki a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrizhetetlen elterjedését illető probléma kezelésére. A tevékenység 2005-ben indult koordinációs szakmai találkozóval és kapacitásfejlesztéssel. A program középpontjában a határközi térség lakosságának és kormányzati tisztviselőinek tájékoztatása áll.

Sierra Leone (2004–2006)

Németország támogatja Sierra Leonében a fegyveres konfliktusban érintett gyermekek és fiatalok, köztük a korábban harcoló csapatokhoz tartozó gyermekek oktatását és szakképzését. Teljes költségvetés: 12 000 000 EUR.

Dél-kelet Európa/Regionális Fegyverzet-ellenőrzés Végrehajtását Elősegítő Központ (RACVIAC) (2005–)

Németország folytatta a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos, a regionális fegyverzetellenőrzési központban folyó szemináriumi munka támogatását. A konkrét kezdeményezések közé tartozott a közvetítés és a készletgazdálkodás kérdése.

Uganda (2005–2007)

Németország támogatást nyújt a kézfegyverekkel foglalkozó országos koordinációs központ számára a kézfegyverekre vonatkozó ugandai nemzeti cselekvési tervnek a kapacitásfejlesztés és tájékoztatás tekintetében történő végrehajtásához. Az ugandai kormány az ENSZ könnyűfegyverekről szóló cselekvési programjának és egyéb regionális megállapodásoknak megfelelően a kézfegyverek ellenőrzésének koordinálására koordinációs irodát hozott létre.

MAGYARORSZÁG*Átfogó intézkedések*

A Magyar Köztársaság részt vesz a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének megakadályozására és felszámolására, valamint az ellene folytatott harcra irányuló nemzetközi tárgyalásokon, mind regionális, mind pedig nemzetközi szinten. A magyar engedélyezési politika szigorúan betartja az ENSZ Biztonsági Tanács valamennyi embargóját, valamint az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet és az Európai Unió által bejelentett egyéb embargókat, továbbá támogatja a Nyugat-Afrikai Országok Gazdasági Közösségének (ECOWAS) moratóriumához hasonló moratóriumokat.

Magyarország más országokkal partnerségben technikai és pénzügyi támogatást nyújt az ENSZ cselekvési programban szereplő intézkedések regionális végrehajtásának támogatására. Tevékeny részt vállal egyéb szervezetek – mint például a NATO Békepartnerség, a Délkelet-Európai Stabilitási Egyezmény stb. – keretében folytatott tevékenységekben is.

Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet keretében Magyarország a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatban számos, politikai szempontból kötelező érvényű kötelezettséget vállalt. A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó EBESZ-dokumentum általános keretet szolgáltat a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos problémák kezeléséhez azáltal, hogy intézkedéseket, előírásokat és elveket állapít meg az alábbi területeket illetően:

- gyártás, jelölés és nyilvántartás,
- a kivitelre vonatkozó közös kritériumok és exportellenőrzés,
- készletgazdálkodás, feleslegek csökkentése és megsemmisítése,
- korai figyelmeztetés, konfliktusmegelőzés, válságkezelés és válságot követő rehabilitáció.

A kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos konkrét kérdésekre vonatkozó további kötelezettségeket az alábbi EBESZ-dokumentumokban állapították meg:

- EBESZ-elvek a hordozható légvédelmi rendszerek exportellenőrzéséről,
- EBESZ-elvek a kézi- és könnyűfegyverek közvetítésének ellenőrzésére,
- a kézi- és könnyűfegyverek exportjára vonatkozó ellenőrzési eljárások és a végfelhasználói igazolások szabványos elemei.

A hagyományos fegyverek transzferére irányadó EBESZ-elvek szintén relevánsak a fegyverek, köztük a kézi- és könnyűfegyverek exportellenőrzése szempontjából.

Magyarország Finnországgal, az Orosz Föderációval, Törökországgal és az Egyesült Államokkal közösen indítványozta a végfelhasználói igazolások elemeinek az EBESZ keretein belül való összehangolásáról szóló határozattervezetet. A kérdéssel kapcsolatban a határozatot 2004. november 17-én fogadták el.

2004-ben Magyarország koordinálta az EBESZ-en belül a résztvevő államok kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos segítségkérései kapcsán nyújtott erőfeszítéseket.

A kézi- és könnyűfegyverekről szóló EBESZ-dokumentum rendelkezéseinek megfelelően Magyarország 2001. június 30. előtti információt cserélt az EBESZ-tagállamokkal a nemzeti jelölési rendszerekről. Ezt az információt a nemzeti jelölési rendszerek tekintetében bekövetkező változások átvezetése érdekében szükség szerint frissítik.

A kézi- és könnyűfegyverekről szóló EBESZ-dokumentum rendelkezéseinek megfelelően Magyarország 2002-től évente információt cserél az EBESZ-tagállamokkal azoknak a kézfegyvereknek a kategóriájáról, alkategóriájáról és mennyiségéről, amelyeket területükön az előző naptári évben azonosítottak és/vagy lefoglaltak és megsemmisítettek, továbbá a más résztvevő államokba irányuló kivitelről és onnan származó behozatalról.

A kézi- és könnyűfegyverekről szóló EBESZ-dokumentum rendelkezéseinek megfelelően Magyarország 2001. június 30. előtti információt cserélt az EBESZ-tagállamokkal az alábbiakról:

- kézfegyverek előállításának ellenőrzésére vonatkozó nemzeti eljárások,
- az exportpolitikára, eljárásokra, dokumentációra, valamint a nemzeti közvetítés ellenőrzésére vonatkozó nemzeti jogszabályok és jelenlegi gyakorlat,
- általános információk a nemzeti készletgazdálkodásról és biztonsági eljárásokról,
- a kézi- és könnyűfegyverek megsemmisítési módszerei és eljárásai.

Ezt az információt a nemzeti jogszabályok és eljárások tekintetében bekövetkező változások átvezetése érdekében szükség szerint frissítik.

Regionális intézkedések

Magyarország elkötelezett egy kifejezetten Délkelet-Európa szükségletei teljesítésének céljával készült cselekvési terv mellett, amely a kézi- és könnyűfegyverek elterjedése elleni küzdelemről szóló regionális végrehajtási terv néven ismeretes. A regionális végrehajtási terv a Délkelet-Európai Stabilitási Egyezmény keretében létrejött egyik kezdeményezés. 2000 novemberében óta három éves konzultációs találkozóra került sor a kiemelten érdekeltek részvételével, ahol áttekintették a kézi- és könnyűfegyverek elterjedésének megfékezését célzó regionális erőfeszítéseket, levonták a tanulságokat, valamint gyakorlati projekteket dolgoztak ki a kézfegyverekre vonatkozó szegedi folyamat keretén belül. A kézfegyverekre vonatkozó szegedi folyamat nem hivatalos fórum, amely lehetőséget biztosít a kormányoknak, a civil, valamint a nemzetközi szervezeteknek olyan politikák és gyakorlati projektek kidolgozására, amelyek a kézi- és könnyűfegyverek délkelet-európai elterjedésével és az azokkal való visszaéléssel szembeni küzdelmet célozzák. A szegedi folyamat a magyar Külügyminisztérium és a Saferworld londoni székhelyű, független külpolitikai agytröszt közös kezdeményezése volt egy 2000 novemberében Magyarországon, Szegeden rendezett konferencián. A stabilitási egyezmény regionális végrehajtási tervének 2001. novemberi elfogadása óta a szegedi folyamat kiegészítő keretet nyújt a kormányok és a civil szervezetek közötti együttműködésnek.

Nemzetközi és regionális együttműködés

A magyar Külügyminisztérium az Egyesült Államok Külügyminisztériuma Non-proliférációs Főosztályának Exportellenőrzési Együttműködési Osztályával együttműködésben 2003 júniusában a magyarországi Szegeden exportellenőrzési szemináriumot szervezett a délkelet-európai országok számára. A konferencia bemutatta egy hatékony exportellenőrzési rendszer alapvető építőköveit, valamint lehetőséget nyújtott a regionális megközelítések és kérdések megvitatására, amelyek különösen a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos régióbeli problémák kezelésének mikéntjére vonatkoztak.

A magyar Külügyminisztérium az Egyesült Államok Külügyminisztériuma Non-proliferció Főosztályának Exportellenőrzési Együttműködési Osztályával közösen 2003. szeptember 15–17-én Budapesten (Magyarország) megrendezte az ötödik nemzetközi exportellenőrzési konferenciát. (A konferencia az „oxfordi folyamatként” ismert eseménysorozat ötödik rendezvénye volt.) Az eseményen több mint 40 ország több mint 180 exportellenőrzési szakértője, valamint a többoldalú exportellenőrzési rendszerek, az ipar és a nem kormányzati szervezetek képviselői vettek részt. A konferencia egyik fő témája a hagyományos fegyverek – különösen a kézi- és könnyűfegyverek bizonyos típusai, így a hordozható légvédelmi rendszerek – ellenőrzését illető új megközelítések megvitatása volt.

A közelmúlt legfontosabb eseménye szintén nemzetközi együttműködés eredménye. Magyarország 2006 februárjában befejezte 1 540 darab Strela-2 típusú hordozható légvédelmi rendszer leszerelését/megsemmisítését. A részben amerikai kezdeményezésű projektre az USA társfinanszírozásával került sor.

A magyar rendőrség a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmében érintett csoportok és egyének azonosítása céljából együttműködik az INTERPOL-lal és az EUROPOL-lal, továbbá tagja a Délkelet-Európai Együttműködési Kezdeményezés határon átnyúló bűnözéssel szembeni küzdelemmel foglalkozó regionális központjának, amely rendszert dolgoz ki a délkelet-európai országoknak a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmével kapcsolatos információcseréjére.

ÍRORSZÁG

- 500 000 EUR a több országot átfogó, leszerelési és újrabeilleszkedési programra elkülönített világbanki alap részére az afrikai Nagy Tavak térségében korábbi harcosokkal foglalkozó projektekre.
- 200 000 EUR a Békepartnerség elkülönített alapja részére kézi- és könnyűfegyverek megsemmisítésére Ukrajnában és Albániában.
- 89 000 EUR finanszírozás a Safer Africa (*Biztonságosabb Afrikáért*) részére a kézi- és könnyűfegyverek elterjedésének csökkentését célzó projektekre Afrikában.
- 10 000 EUR a Kézifegyverek Elleni Nemzetközi Hálózat (IANSA) részére az ENSZ kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmére vonatkozó cselekvési programjáról 2006. június–júliusban New Yorkban rendezett konferencián való részvételre.
- 10 000 EUR a Kézifegyverek Elleni Nemzetközi Hálózat (IANSA) részére a hálózat honlapjának fejlesztésére, amely értékes forrást jelent a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozók számára.

OLASZORSZÁG

2006-ban Olaszország tevékenyen részt vett több regionális és világszintű találkozón, amelyeknek a célja a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmével kapcsolatos nemzeti eljárásokról való információcseré, valamint az ezzel kapcsolatos problémákra közös megoldások kidolgozása volt.

Olaszország konkrétan a következő eseményeken vett részt:

- az ENSZ Fejlesztési Programja által a kézi- és könnyűfegyverek leszereléséről és ellenőrzéséről rendezett szakmai találkozó Bosznia és Hercegovinában (Szarajevó, 2006. március 21.);
- a Regionális Fegyverzet-ellenőrzés Végrehajtását Elősegítő Központ (RACVIAC), az EBESZ, Németország, Hollandia és Norvégia által a közvetítő tevékenységről rendezett szakmai találkozó (Zágráb, 2006. március 29–30.);
- az ENSZ cselekvési programjának felülvizsgálatára irányuló konferencia előkészületeként a kézi- és könnyűfegyverekről az EBESZ által rendezett különtalálkozó (Bécs, 2006. május 17.);
- a hordozható légvédelmi rendszerekről Izrael által rendezett szakmai találkozó (Jeruzsálem, 2006. április 5–6.);
- a kézi- és könnyűfegyverek exportellenőrzéséről az Oxfam, a Saferworld és az Amnesty International nem kormányzati szervezetek által rendezett szakmai találkozó (Brüsszel, 2006. április 20.).

Egyéb kezdeményezések

2006-ban a többoldalú békefenntartó műveletekben részt vevő olasz fegyveres erők a következő kézi- és könnyűfegyvereket gyűjtötték be és/vagy foglalták le és semmisítették meg:

Irakban:

- 12 db AK-47 rohampuska;
- 4 db RPG gránátvető;
- 4 db sorozatvető;
- 1 db könnyű géppuska;
- 1 db aknavető;
- 14 db egyéb.

Összesen: 36 db kézi- és könnyűfegyver került megsemmisítésre.

Koszovóban:

- 14 db AK-47 rohampuska;
- 28 db puska;
- 2 db karabély;
- 1 db M59 puska;
- 6 db vadászpuska;
- 1 db RPG gránátvető;
- 7 db sorozatvető;
- 4 db könnyű géppuska;

- 1 db RPG 2;
- 2 db aknavető;
- 1 db huzagolatlan kanócos puska;
- 18 db pisztoly;
- 575 db egyéb.

Összesen: 658 db kézi-és könnyűfegyver került megsemmisítésre.

Boszniában:

- 82 db puska;
- 9 db sorozatvető;
- 115 db egyéb.

Összesen: 207 db kézi- és könnyűfegyver került megsemmisítésre.

Mindösszesen: 901 db kézi- és könnyűfegyver került megsemmisítésre.

LETTORSZÁG

2006 szeptemberében a Lett Köztársaság Külügyminisztériuma az Egyesült Államok Nemzeti Nukleáris Biztonsági Hivatalával együttműködésben „Az exportellenőrzés fejlődése uniós és globális szemszögből” címmel szemináriumot rendezett a lett vállalkozások és exportellenőrzési tisztviselők részére. A résztvevők naprakész tájékoztatást kaptak a Lett Köztársaságban érvényben lévő fegyverzetellenőrzési jogszabályokról és eljárásokról.

LITVÁNIA

a. Nemzetközi beszámolási kötelezettségek

Litvánia 2006-ban az alábbi nemzeti beszámolókat nyújtotta be és az alábbi kérdőívekre adott választ:

- önkéntes beszámoló az ENSZ kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme elleni cselekvési programja alapján;
- információ a hagyományos fegyverek ENSZ-nyilvántartása részére;
- éves beszámoló az EU fegyverkivitelről szóló magatartási kódexe alapján;
- éves tájékoztatás a kézi- és könnyűfegyverek behozataláról, kiviteléről, továbbá a kézi- és könnyűfegyverekről szóló EBESZ-dokumentum értelmében feleslegnek minősített és/vagy lefoglalt és megsemmisített kézi- és könnyűfegyverekről;

- EBESZ-kérdőív a hagyományos fegyverek és a kapcsolódó technológiák exportjára vonatkozó politikáról és/vagy nemzeti gyakorlatról és eljárásokról;
- a Wassenaari Megállapodás értelmében rendszeres beszámoló a fegyverek és a kettős felhasználású termékek exportjáról;
- a Wassenaari Megállapodás értelmében nemzeti beszámoló a hordozható légvédelmi rendszerek exportjának ellenőrzéséről;
- az ENSZ Leszerelési Kutatóintézete (UNIDIR) és az ENSZ Leszerelési Ügyek Főosztálya (UNDDA) kérdőíve, továbbá a kézfegyverekről készített felmérés kézfegyverek tiltott közvetítéséről szóló kérdőíve.

b. Nemzetközi segítségnyújtás

Litvánia 10 000 EUR hozzájárulást nyújtott Ukrajnában a novobohdanyivkai lőszerraktárnál történt baleset után a terep megtisztítását célzó EBESZ/EU-projekt részére.

LUXEMBURG

A luxemburgi hatóságok 2001 és 2004 között finanszírozást nyújtottak a konfliktusmegelőzés és a békeépítés terén működő afrikai nem kormányzati szervezetek hálózatának megerősítését célzó, az Európai Béke- és Biztonságkutató- és Információs Intézet (GRIP) irányítása alatt álló projekthez. A projekt lényege a békekultúra, a béketeremtés és a kézfegyverek elterjedése elleni küzdelem érdekében működő közép- és nyugat-afrikai nem kormányzati szervezeteket tömörítő hálózat létrehozása. A projekthez nyújtott teljes hozzájárulás összege 223 000 EUR. A GRIP 2006-ban 15 000 EUR összegű önkéntes hozzájárulásban is részesült.

MÁLTA

Regionális szinten

Málta az EBESZ kézi- és könnyűfegyverekről szóló információcseréje, az EBESZ kézi- és könnyűfegyverekről szóló dokumentuma, valamint az EBESZ hagyományos fegyverek transzferére és katonai információra vonatkozó információcseréje értelmében évente beszámolót készít. Uniós tagállamként Málta rendszeresen részt vesz az EU Tanácsa fegyverexport-ellenőrzési munkacsoportjának ülésein, amelyek kiterjednek többek között az EU fegyverkivitelről szóló magatartási kódexének felülvizsgálatát célzó megbeszélésekre és tárgyalásokra.

Világszinten

Málta nemzeti jogszabályain keresztül alkalmazza és teljeskörűen végrehajtja az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa által elrendelt fegyverembargókat, és támogatja az ENSZ Közgyűlés által a hagyományos fegyverekkel, a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmével, a fegyverzeteket illető átláthatósággal, valamint a katonai kiadások átláthatóságával kapcsolatos kérdésekről hozott határozatokat. Ezenkívül az ENSZ Közgyűlés „Fegyverzet és átláthatóság” határozatának megfelelően évente nemzeti beszámolót nyújt be.

Málta 2005 áprilisában részese lett a hagyományos fegyverek és a kettős felhasználású termékek és technológiák kivitelének ellenőrzéséről szóló Wassenaari Megállapodásnak.

Málta továbbra is érdeklődéssel követi és teljes mértékben támogatja a valamennyi hagyományos fegyver kereskedelmére vonatkozó közös nemzetközi előírások létrehozásáról szóló, jogilag kötelező erejű fegyverkereskedelmi szerződésre irányuló, az ENSZ keretein belül tárgyalásra váró javaslatot. A kézi- és könnyűfegyverek közvetítését illetően Málta úgy véli, hogy globális szinten további érdemi munkára van szükség. A közvetítés ellenőrzése továbbra is kiemelt célkitűzés, hiszen a tiltott fegyverek közvetítését, valamint a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmét az illegális világkereskedelmet tápláló fő tényezőkként tartják számon.

Málta támogatja emellett a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó 2001-es ENSZ cselekvési program teljes végrehajtását is, és munkálkodik fog a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló ENSZ cselekvési terv felülvizsgálatáról 2006-ban tartott konferencia eredményes kimenete érdekében. Málta elkötelezett a kézi- és könnyűfegyverek elterjedése és az azokkal való visszaélés elleni munka iránt, üdvözi az államok számára a tiltott kézi- és könnyűfegyverek kellő időben történő és megbízható azonosítását és nyomon követését lehetővé tevő nemzetközi egyezménynek az ENSZ 60. Közgyűlése keretében történő elfogadását, továbbá arra törekszik, hogy ez a nemzetközi egyezmény a jövőben jogilag kötelező érvényű egyezményként is elfogadásra kerüljön. Málta támogatta továbbá az ENSZ Közgyűlésnek a kézi- és könnyűfegyverek tiltott gyártása, transzfere és forgalmazása, valamint túlzott felhalmozása által az emberiségre és a fejlődésre gyakorolt negatív hatás kezeléséről szóló 60/68 sz. határozatát is, amely elismeri a nőknek és a női szervezeteknek a lefegyverzési, leszerelési és újraeilleszkedési folyamatban betöltött lehetséges szerepét, annak követelményét, hogy a harcoló és hozzátartozó nők és lányok szükségleteit figyelembe kell venni a lefegyverzési, leszerelési és újraeilleszkedési programokban, valamint fegyveres konfliktusok idején a gyermekek jogainak és jólétének elősegítése és védelme iránti elkötelezettséget.

EU-tagállamként Málta része a kézi- és könnyűfegyverek, valamint lőszerrel tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelemre irányuló, az EU által 2005 decemberében elfogadott uniós stratégiának.

Málta a Nemzetközösség kormányfőinek 2005 novemberében Máltán megrendezett csúcstalálkozóján csatlakozott a többi kormányfőhöz a Záróközlemény elfogadása által, amely többek között utal a kézi- és könnyűfegyverekre, valamint a fegyverkereskedelmi szerződésre. A Nemzetközösség kormányfői záróközleményükben tudomásul vették a hagyományos fegyverek kereskedelmére vonatkozó közös nemzetközi szabályok kidolgozására irányuló javaslatot, és támogatták a fegyverkereskedelmi szerződésre vonatkozóan az ENSZ keretében indítandó munkára vonatkozó felhívásokat. A kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatban a kormányfők mély aggodalmukat fejezték ki többek között a kézi- és könnyűfegyverek tiltott előállítására, illegális kereskedelmére és ellenőrizhetetlen beszerezhetősége miatt, aminek következtében elhúzódnak a válságok, fokozódnak a fegyveres

konfliktusok és hátrányt szenved a fejlődés, és nyomatékosan felszólították valamennyi tagállamot a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos ENSZ cselekvési program megerősítésének támogatására.

HOLLANDIA

2006-ban Hollandia a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatban az alábbi intézmények, projektek és egyéb tevékenységek részére nyújtott hozzájárulást:

- a SaferAfrica (*Biztonságosabb Afrikáért*) részére a kézfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelmet célzó projekt fenntartására Dél-, Nyugat- és Kelet-Afrikában;
- a Kézifegyverek Regionális Központja részére a Nairobi Nyilatkozatnak és a Nairobi Jegyzőkönyvnek a Nagy-tavak vidékén és Afrika szarvában történő végrehajtására;
- a Saferworld (*Biztonságosabb világért*) részére a fegyveres erőszak csökkentésére, a humán biztonság fokozására, valamint a kézfegyverek ellenőrzése révén a fenntartható fejlődéshez szükséges feltételek megteremtésére;
- a Biztonságpolitikai Kutatóintézet részére a végrehajtást és az adatátadást célzó országtanulmányokra és határokon átnyúló kutatásra Dél-, Kelet- és Közép-Afrikában;
- a Kézifegyverek Elleni Nemzetközi Hálózat (IANSA) részére a kézfegyverek csökkentését célzó átfogó tájékoztatói stratégiára;
- Kézifegyverek felméréséről szóló kiadvány alaptámogatására;
- pénzügyi hozzájárulás Sander Francken „Dealing and Wheeling in SALW” (*Kéz kezét mos a kézi- és könnyűfegyverkereskedelemben*) című dokumentumfilmjének elkészítéséhez és forgalmazásához;
- a genfi fórum részére béke- és biztonsági partnerségek kialakítására;
- az Asociacion para Politicas Publicas (APP) részére a kézfegyverek argentinai elterjedése és tiltott kereskedelme elleni tevékenységekre;
- a Saferworld (*Biztonságosabb világért*) részére a „Biting the Bullet” nevű projektre;
- a HALO Trust részére kézfegyverek, könnyűfegyverek és lőszer begyűjtésére és megsemmisítésére Afganisztánban;
- a Halo Trust részére – „Fegyver- és lőszermentesítési program, Angola, I. szakasz” – az angolai polgári leszereléshez nyújtott technikai támogatásra;
- az EBESZ részére kézi- és könnyűfegyverek, valamint hagyományos lőszer megsemmisítésére és biztonságos tárolására irányuló projektre a Tádzsik Köztársaságban;

- az ENSZ Leszerelési Kutatóintézete (UNIDIR) részére a „Biztonsági igények felmérésére szolgáló protokoll” kialakítására;
- az ENSZ Leszerelési Kutatóintézete (UNIDIR) részére egy 2006-ban közzétett, a közvetítésről szóló összehasonlító tanulmányra;
- az ENSZ Fejlesztési Programja (UNDP)/Bosznia és Hercegovina részére kézi- és könnyűfegyverek, valamint lőszer megsemmisítésére;
- az ENSZ Fejlesztési Programja (UNDP)/Koszovó részére a „korszói kézfegyver-ellenőrzési kezdeményezésre”;
- az ENSZ Fejlesztési Programja (UNDP)/Válság-megelőzési és Helyreállítási Hivatal (BCPR) elkülönített alapja részére: általános hozzájárulás a 4. szakaszhoz – kézi- és könnyűfegyverek;
- az ENSZ Fejlesztési Programja (UNDP)/Válság-megelőzési és Helyreállítási Hivatal (BCPR) elkülönített alapja részére kézfegyver-ellenőrzésre a Manu-folyó térségében;
- a NATO Karbantartási és Ellátó Ügynöksége (NAMSA)/NATO Béképartnerség elkülönített alap részére kézi- és könnyűfegyverek, hordozható légvédelmi rendszerek és lőszer megsemmisítésére Ukrajnában;
- a NATO Karbantartási és Ellátó Ügynöksége (NAMSA)/NATO Béképartnerség elkülönített alap részére lőszer megsemmisítésére Albániában.

LENGYELORSZÁG

A korábbi évekhez hasonlóan a Gazdasági Minisztérium kétoldalú és nemzetközi találkozót szervezett, társfinanszírozott és ilyen találkozókra részt vett, amelyeken ismertették Lengyelországnak a fegyverexport-ellenőrzés területével kapcsolatos alapelveit és az ezzel kapcsolatban szerzett tapasztalatokat. A témában több kétoldalú szemináriumra és konzultációra került sor 2006-ban, többek között Ukrajnával januárban és augusztusban, Horvátországgal márciusban és novemberben, Szlovákiával áprilisban, Bulgáriával, Szerbiával és Montenegróval májusban, Bosznia és Hercegovinával júniusban, Magyarországgal szeptemberben, valamint Németországgal októberben. A találkozók során az exportellenőrzési rendszerrel kapcsolatos kérdések egész sora került megvitatásra. A lengyel fél aktuális áttekintést nyújtott a nemzeti exportellenőrzési jogszabályokról és rendszerről, kitérve az engedélyezési eljárás során figyelembe vett politikai szempontokra is. Külön figyelmet fordítottak Lengyelország EU-tagságával (az EU magatartási kódexének alapvető szerepe), a Wassenaari Megállapodással (határozatok és rendelkezések), valamint az ENSZ kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó cselekvési programjával összefüggő kötelezettségeknek. Az engedélyezési eljárásban részt vevő szakértők ismertették a lengyel exportellenőrzési folyamat működését, gyakorlati példákkal szemléltetve a tárcaközi együttműködést.

ROMÁNIA

Románia 2006-ban a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos több regionális és nemzetközi kezdeményezésben vett részt, így az INTERPOL, az EUROPOL, a Fekete-tengeri Gazdasági Együttműködés Szervezete (BSEC), a Közép-Európai Kezdeményezés (CEI), valamint a Délkelet-Európai Együttműködési Kezdeményezés a határokon átnyúló bűnözéssel szembeni küzdelemmel foglalkozó regionális központjának munkájában.

2006. januárban forrásokat különítettek el az integrált határigazgatási rendszer kiépítéséhez, amelynek végrehajtásának irányítására a határőrség létrehozott egy kommunikációs és informatikai irodát. További informatikai berendezések beszerzésével, a működési kockázatelemzésről tartott képzéssel, valamint a határőrségnél további 1 800 fő felvételével javították a határbiztonságot is.

Románia a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos különböző nemzetközi és regionális mechanizmusokban vesz részt, ideértve az EBESZ-t, az ENSZ cselekvési programot és a Wassenaari Megállapodást.

2006-ban román szakértők részt vettek az ENSZ kormányzati szakértői csoportja első ülésén, amelynek az volt a feladata, hogy a kézi- és könnyűfegyverek tiltott közvetítésének megakadályozása és felszámolása, valamint az ellene folytatott harc tekintetében folytatott nemzetközi együttműködés javítása érdekében további lépéseket mérlegeljen.

A kézi- és könnyűfegyverek transzferéről szóló beszámolókat benyújtják a megfelelő szervezeteknek és fórumoknak, de a hagyományos fegyverekről szóló éves jelentések nyilvánosan is hozzáférhetők a Nemzeti Exportellenőrzési Hivatal (ANCEX) hivatalos honlapján (www.ancex.ro).

SZLOVÁKIA

Regionális szinten

Szlovákia betartja az EU fegyverkivitelről szóló magatartási kódexét, és EBESZ-tagként évente tájékoztatást nyújt a kézi- és könnyűfegyverek kiviteléről, behozataláról és készletfeleslegéről, ideértve az EBESZ kézi- és könnyűfegyverekről szóló dokumentumának megfelelő egyéb releváns információt is. Exportellenőrzési politikája terén Szlovákia betartja az EBESZ fegyvertranszferre vonatkozó elveit.

Világszinten

Az exportellenőrzés terén Szlovákia betartja az ENSZ Biztonsági Tanácsának megfelelő határozataiból fakadó nemzetközi kötelezettségeit.

Szlovákia részese a transznacionális szervezett bűnözés elleni ENSZ-egyezményt kiegészítő, a lőfegyverek, részek és alkatrészek, valamint lőszerük tiltott előállítása és kereskedelme elleni jegyzőkönyvnek.

Az idén Szlovákia első alkalommal nyújt a 61/66. sz. határozat értelmében éves tájékoztatást a kézi- és könnyűfegyverek kiviteléről és behozataláról az ENSZ nyilvántartásnak.

SZLOVÉNIA

2005-ben Szlovénia töltötte be az EBESZ soros elnöki posztját. Ezért ebben az időszakban Szlovénia kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos tevékenységeinek nagy része az EBESZ keretén belül összpontosult. Ezek a tevékenységek 2006-ban is folytatódtak. Ebből következően az alábbi pénzügyi hozzájárulások a 2005-ös és a 2006-os hozzájárulásokat egyaránt tartalmazzák.

2005-ben a szlovén kormány 100 000 EUR összeget különített el kézi- és könnyűfegyver-, valamint hagyományos lőszerfelesleg megsemmisítését célzó EBESZ-projektek végrehajtására. 2006-ban folytatódott a projektek végrehajtása és a 2005-ös források felhasználása, emellett a kormány további 15 025 EUR juttatást nyújtott ezekre a célokra.

E téren 2005-ben és 2006-ban Szlovénia kiadásait az alábbi projektekre fordították:

1. Tádzsikisztán: 40 000 EUR a kézi- és könnyűfegyver tároló felszerelésére.
2. Tádzsikisztán: 19 808,12 EUR 108 db rakétahajtómű megsemmisítésére, amelynek finanszírozását Szlovénia Andorrával közösen biztosította (a projekt teljes értéke: 36 990 EUR).
3. Azerbajdzsán: 15 191,88 EUR a Melange rakétahajtóanyag megsemmisítését célzó projekt I. szakaszára, ami azóta befejeződött.
4. Ukrajna: 25 000 EUR fel nem robbant robbanóttest (UXO) lokátorok és aknadetektorok beszerzésére, továbbá 15 025 EUR fel nem robbant robbanóttest (UXO) megsemmisítő eszközök beszerzésére. A projektek végrehajtása az ukrajnai novobohdanyivkai hagyományos lőszerraktárnál történt baleset következményei felszámolása folyamatának keretében történik.

2005-ben és 2006-ban Szlovéniának a fenti projektekre fordított teljes kiadása 115 025 EUR volt. Egyes projektek végrehajtása még folyamatban van, a fennmaradó források összege 35 091 EUR.

Szlovénia az EBESZ miniszteri tanács 2006. december 5–6-án Brüsszelben rendezett ülésén az EBESZ titkárságával közösen beszámolt az EBESZ kézi- és könnyűfegyverekre, hagyományos lőszerkészletekre és a Melange rakéta-hajtóanyagra vonatkozó projektjeinek végrehajtásáról. Bemutatásra került emellett Szlovénia hozzájárulása a projektek végrehajtásához és finanszírozásához. A szlovén képviselők rendszeresen részt vesznek az EBESZ szakértői értékelési látogatásain azokban az országokban, amelyek e téren problémákkal küzdenek, emellett Szlovénia EBESZ melletti állandó képviselőjének egyik képviselője az EBESZ biztonsági együttműködési fórumán belül a hagyományos lőszerfelesleg megsemmisítését illető kérdésekben koordinátorként működik közre.

SPANYOLORSZÁG

Spanyolország a kézi- és könnyűfegyverek tekintetében tevékenyen részt vesz az ENSZ, az EBESZ, a Wassenaari Megállapodás és a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó parlamenti fórum munkájában.

Az ENSZ, valamint más nemzetközi vagy regionális szervezetek és nem kormányzati szervezetek vonatkozó programjai és projektjei számára nyújtott pénzügyi, technikai és egyéb támogatás

2005 decemberében Spanyolország szándéknyilatkozatot írt alá a Nyugat-Afrikai Államok Gazdasági Közössége (ECOWAS) ügyvezető titkárával, amelyben felajánlást tett, hogy legalább 1 000 000 EUR, 2006 és 2008 közötti időszakban folyósítandó összeg hozzájárulást nyújt az ECOWAS tevékenységeihez és

programjaihoz, ami magában foglalja „A nyugat-afrikai kézifegyver-ellenőrzési program” részére nyújtott összesen 750 000 EUR összegű támogatást is.

Egyéb államoknak, különösen az érintett térségek országainak nyújtott pénzügyi, technikai és egyéb kétoldalú támogatás

Spanyolország folytatta a 2005-ben megkezdett technikai segítségnyújtási programot, amelynek keretében a csendőrség (Guardia Civil) nyújtott segítséget a lőfegyverek és robbanóanyagok ellenőrzését illetően a Zöld-foki szigetek hatóságoknak (Belügyminisztérium).

Gyakorlati intézkedések koordinációja más tagállamokkal és az Európai Bizottsággal

Spanyolország részt vett az EU lőfegyverekről szóló és az EU robbanóanyagokról szóló irányelvnek keretében Brüsszelben rendezett üléseken. Spanyolország rendszeresen alkalmazza más EU-tagállamokkal az EU fegyverekivitelről szóló magatartási kódexében szereplő konzultációs mechanizmust. Minden lőfegyver elvesztéséről vagy eltulajdonításáról szóló bejelentést továbbítanak a nyomozó hatóságok összekötő hivatalának, amely minden lényeges adatot jelent a Schengeni Információs Rendszernek (SIS). Spanyolország részt vesz az EU-nak a marokkói határellenőrzés megerősítésére irányuló MEDA-programjában, a Palesztin Rendőrséget Támogató Európai Unió Koordinációs Hivatal tevékenységében, valamint az Európai Közösség albániai rendőri segítségnyújtó missziója (PAMECA) tevékenységében, amelynek célja támogatást nyújtani az albán rendőrség megszervezéséhez és megerősítéséhez.

Az EU boszniai és hercegovinai „Althea” műveletének keretében a Déli Egyesített Erőknél bevont és az EUFOR-ban 2004 óta integrált spanyol erők a következő hadianyagokat gyűjtötték be: 60 700 db töltényt, 145 db lőszert (99 db töltött, a többi üres), 79 db fegyvert, 730 db kézigránátot, 56 db fegyvergránátot, 3 200 db aknát és mintegy 6,1 kg robbanóanyagot.

A koszovói Közös Vállalkozás művelet keretében a spanyol erők 3 db vadászpuskát és ehhez tartozó 6 töltény lőszert gyűjtöttek be.

SVÉDORSZÁG

2006-ban Svédország a kézi- és könnyűfegyverek terén különböző, többek között a következő programokat támogatta:

- Az EBESZ-szel együttműködésben megállapodás a kézi- és könnyűfegyvereknek az EBESZ-régió országaiban, például Belaruszban történő megsemmisítésével kapcsolatos, az ENSZ Fejlesztési Programja (UNDP)/Válságmegelőzési és Helyreállítási Hivatala (BCPR) által támogatott projektekké (25 000 000 SEK; kb. 2 700 000 EUR)
- Támogatás a kézifegyverekről készített felméréshez (1 000 000 SEK, kb. 107 000 EUR)
- Támogatás a Saferworld számára (800 000 SEK, kb. 86 000 EUR)
- Támogatás a Viva Rio latin-amerikai projektjéhez (350 000 SEK; kb. 37 500 EUR)
- Támogatás a Kézifegyverek Elleni Nemzetközi Hálózat (IANS) számára (350 000 SEK, kb. 37 500 EUR)

- Támogatás az EBESZ-en keresztül a kézi- és könnyűfegyverek megsemmisítéséhez Tádzsikisztánban (800 000 SEK; kb. 86 000 EUR)

A SIDA, a fejlesztési támogatással foglalkozó svéd hatóság is hozzájárult a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos projektekhez:

- Támogatás az Arias Alapítvány latin-amerikai projektjéhez (1 500 000 SEK; kb. 161 800 EUR)
- Támogatás az Oxfam GB nyugat-afrikai fegyverzet-ellenőrzési programjához (6 000 000 SEK; kb. 647 115 EUR)
- Támogatás a Saferworld számára az Afrika szarva és a Nagy Tavak térségében folytatandó programokhoz (3 200 000 SEK; kb. 345 000 EUR)
- Hozzájárulás az ENSZ Fejlesztési Programja (UNDP)/Válságmegelőzési és Helyreállítási Hivatala (BCPR) által a Nyugat-afrikai Országok Gazdasági Közösségének (ECOWAS) a kézfegyverek ellenőrzésére vonatkozó, programjára nyújtott finanszírozáshoz (10 000 000 SEK; kb. 1 078 000 EUR)
- Támogatás az Unicef számára (1 900 000 SEK, kb. 204 960 EUR)

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

Az Egyesült Királyság progresszív politikák és programok segítségével küzd a kézi- és könnyűfegyverek iránti kereslet és kínálat, valamint ezek beszerezhetősége ellen. A Kül- és Nemzetközösségi Ügyek Minisztériuma, az Egyesült Királyság Nemzetközi Fejlesztési Minisztériuma és a Fejlesztési Minisztérium együtt dolgozik az Egyesült Királyság politikájának végrehajtása érdekében, amelyet kiegészít a Globális Konfliktusmegelőzési Közös Alap alá tartozó 13 millió GBP összegű, 2004–2007 időszakra szóló kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó stratégia. Az elmúlt évben az Egyesült Királyság több ENSZ ügynökség és nem kormányzati szervezet programját támogatta, amelyek a fegyverek és lőszerke begyűjtését, kezelését és megsemmisítését, a meglévő regionális megállapodások végrehajtását, nemzeti cselekvési tervek elkészítését és végrehajtását, valamint a helyi civil társadalom kapacitásai kialakításának elősegítését célozták. Kulcsfontosságú partner volt az egyesült királyságbeli székhelyű Saferworld nem kormányzati szervezet. Az Egyesült Királyság a kézfegyverekről készített felméréshez is támogatást nyújtott annak érdekében, hogy segítse kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével és a fegyveres erőszak csökkentésével kapcsolatos szakpolitika orientált elemzést, továbbá támogatta a kézfegyverekkel összefüggő kérdésekben és a fegyverkereskedelmi szerződéssel kapcsolatosan folytatott, a Kézfegyverek Elleni Nemzetközi Hálózat (IANSA) és a fegyverzetellenőrzési kampány által koordinált, világméretű kampánytevékenységet. Az Egyesült Királyság a latin-amerikai térségben az ENSZ limai regionális központján (UNLiREC) keresztül közreműködött a bűnüldöző hatóságok több mint 2 000 tisztviselőjének továbbképzésében. Támogatta továbbá a braziliai Viva Rio által irányított, a közösségi kezdeményezésekre, a kézfegyverek ellenőrzésére és a biztonsági ágazat reformjára kiterjedő progresszív programot. Az Egyesült Királyság a Kézfegyverek Regionális Központján keresztül továbbra is támogatja a Nairobi Jegyzőkönyv, azaz a Nagy Tavak és Afrika szarva térségében kötött, kézi- és könnyűfegyverek elterjedése és a velük való visszaélés elleni küzdelmet célzó szubregionális megállapodás végrehajtását. Az elmúlt évben az Egyesült Királyság Dél-Afrikában, Belaruszban és Koszovóban finanszírozást nyújtott a fegyverek és a lőszerke

megsemmisítéséhez, valamint az ezzel kapcsolatos képzéshez. Végül az Egyesült Királyság új finanszírozási keretet alakított ki a parlamenti fórummal a kézfegyverek nemzeti ellenőrzését illető parlamenti rálátás és felügyelet növelése érdekében.

EURÓPAI UNIÓ

A biztonsági ágazat reformjára (SSR) vonatkozó – az Európai Bizottság SSR-ről szóló jelentését és az EBVP biztonsági reformkoncepcióját összekapcsoló – politikai keret elfogadását követően a Tanács 2006-ban elfogadta a lefegyverzésre, leszerelésre és újra-beilleszkedésre (DDR) vonatkozó európai uniós koncepciót. Mindkét dokumentum tartalmaz a kézfegyverekkel kapcsolatos kérdések megoldását célzó politikákat. A kézi- és könnyűfegyverek kérdése, a lefegyverzés, a leszerelés, és az újra-beilleszkedés, valamint a biztonsági ágazat reformja a konfliktus utáni helyzetek tekintetében kiemelt területekként kerültek meghatározásra.

Továbbra is Afrika az a kontinens, amelyik az Európai Uniótól a legnagyobb figyelmet és finanszírozást kapta. Az EU 17 millió EUR támogatást nyújtott, amelyből: a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó egyezményt, illetve annak a nemzeti bizottságokon keresztüli végrehajtását támogatandó 2 millió eurót kapott a Nyugat-afrikai Országok Gazdasági Közössége (ECOWAS) (0,515 millió eurót KKBP-, 1,5 millió eurót pedig EFA-keretből); 8 millió eurót a Kongói Köztársaság a DDR-programokhoz; valamint 7 millió eurót az UNICEF és a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága különböző – a gyermekekre irányuló DDR-programoktól a fegyveres konfliktusok áldozatainak védelmét célzó programokig (EIDHR) terjedő – intézkedések megvalósítására.

Dél- és Kelet-Európa: Regionális projektekhez és Horvátországnak nyújtott külön támogatásként 5,7 millió eurót (kísérleti projektek és TAIEEX) fordítottak a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerke készletkezelésével és az exportellenőrzéssel foglalkozó nemzeti hatóságok igazgatási, igazságszolgáltatási és bűnüldözési kapacitásainak kiépítésére, beleértve a civil társadalom tájékoztatását és képzését is.

Ukrajna: 1,2 millió eurót (1 millió eurót KKBP-, 0,2 millió eurót pedig TACIS-keretből) fordítottak a felesleges kézi- és könnyűfegyverek NATO/Karbantartási és Ellátó Hivatalának (NAMSA) projektjén keresztüli megsemmisítésére, valamint – az EBESZ-szel együttműködésben – a novobohdanyivkai lőszerraktár biztonságos kezeléséhez szükséges kapacitás képzésére és biztosítására.

Latin-Amerika: A kézi- és könnyűfegyverek Latin-Amerikában és a Karib-térségben való, destabilizálódásra vezető felhalmozódása és elterjedése elleni küzdelmet célzó, 2001-ben indított program végső szakaszaként az oktatók képzésével a KKBP keretén belül 700 000 eurót nyújtottak az ENSZ limai regionális központja (UN-LiREC) számára.

Ázsia: Afganisztánban a Latin-Amerikáról és Ázsiáról szóló rendelet (ALA) keretében 26,2 millió eurót biztosítottak a „Lőszerprojekt” számára. Kambodzsában sikeresen befejeződött a KKBP keretén belül az ötéves EU-ASAC projekt.

2006 folyamán elkészült a 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó közösségi támogatás fő eszközeinek ütemezése. Az Európai Bizottság törekszik a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos kérdéseknek országos és regionális stratégiai dokumentumokba történő beépítésére. A nemzeti és regionális cselekvési tervek együttes kidolgozása megteremti a partnerországok számára annak lehetőségét, hogy megfelelő politikai és finanszírozási prioritást adhassanak e kérdések megoldásának.

III. A NEMZETKÖZI ÉS REGIONÁLIS SZERVEZETEK MUNKÁJÁBAN VALÓ RÉSZVÉTEL

AUSZTRIA

A 2006. első félévi osztrák elnökség folyamán az EU megerősítette vezető szerepét az ENSZ kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó folyamatában azzal, hogy a januári előkészítő ülés és a 2001. évi cselekvési programot felülvizsgáló júniusi konferencia alkalmával proaktív álláspontot fogalmazott meg.

Az Uniónak sikerült a konferencia napirendjére tűznie prioritásait, azaz kézi- és könnyűfegyverek transzfere fokozottabb ellenőrzésének, a lőszerekre vonatkozó ENSZ-folyamat megkezdésének, a nyomon követésre és megjelölésre vonatkozó eszköz végrehajtásának, a tiltott fegyverközvetítéssel szembeni ENSZ-fellépés megerősítésének, a kézifegyverekkel kapcsolatos kérdéseknek a fejlesztési és a szegénység csökkentését célzó stratégiákba való beillesztésének, valamint az ENSZ-kereten belüli globális utánkövetés folytatásának a kérdését.

A felülvizsgálati konferenciát megelőzően Ausztria 42 országban tett uniós diplomáciai lépéseket, és számos kétoldalú találkozót alkalmával kérte az uniós álláspont támogatását.

BULGÁRIA

2006-ban Bulgária többekkel együtt támogatta az ENSZ Közgyűlésének az „Egy fegyverkereskedelmi szerződés felé: A hagyományos fegyverek behozatalára, kivitelére és transzferére vonatkozó közös nemzetközi normák megállapítása” tárgyú, 61/89. számú határozatát, egyetértve azzal, hogy a nemzetközi közösség közös érdeke egy hatékony fegyverzetellenőrzési szerződés életbe léptetése, amely a hagyományos fegyverek kereskedelmére vonatkozóan jogilag kötelező elveket határozná meg.

A kézi- és könnyűfegyverekről szóló EBESZ-dokumentumnak megfelelően Bulgária 2006. június 28-án éves tájékoztatást nyújtott kézi- és könnyűfegyverek 2005. évi kiviteléről és behozataláról.

2006-ban Bulgária látta el az EBESZ Biztonsági Együttműködési Fórumának elnökségével járó feladatokat. A Fórum bolgár elnöksége kézi- és könnyűfegyverek kérdésében külön ülést rendezett (Bécs, 2006. május 17.). Az ülés lehetővé tette a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló cselekvési program felülvizsgálatára irányuló ENSZ-konferencián (New York, 2006. június 26–július 7.) az EBESZ és a Fórum által képviselendő álláspont előkészítését. A Biztonsági Együttműködési Fórum elnöke továbbá jelentést készített az ENSZ felülvizsgálati konferenciája számára a kézi- és könnyűfegyverekről szóló EBESZ-dokumentum végrehajtásáról, valamint az ahhoz kapcsolódóan az EBESZ-ben részes államok által végzett projekt-tevékenységekről.

2006 folyamán Bulgária kézi- és könnyűfegyverek problémájához kapcsolódó számos, az ENSZ, az EBESZ, az EU, a NATO és egyéb nemzetközi és regionális szervezetek által szervezett nemzetközi konferencián, tanfolyamon, szemináriumon és találkozón vett részt.

Ezek közül 2006 folyamán a legfontosabb az ENSZ kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos cselekvési programjának első felülvizsgálati konferenciája volt (New York, 2006. június 26–július 7.).

Bulgária részt vett továbbá az ENSZ kormányzati szakértői csoport első ülésén, amelynek az volt a feladata, hogy kézi- és könnyűfegyverek tiltott közvetítésének megakadályozása és eltörlése, valamint az ellene folytatott harc tekintetében folytatott nemzetközi együttműködés javítása érdekében további lépéseket mérlegeljen (Genf, 2006. november 27–december 1.).

A kézi- és könnyűfegyverek kivitelének ellenőrzése tekintetében (ideértve a hordozható légvédelmi rendszereket is) a Bolgár Köztársaság teljes mértékben tiszteletben tartja a nemzetközi exportellenőrzési rendszerekben és a nemzetközi szervezetekben való részvételéből és/vagy tagságából eredő valamennyi nemzetközi kötelezettségvállalását / kötelezettségét, különösen az ENSZ és/vagy EBESZ embargókat és/vagy a Wassenaari Megállapodás keretében tett kötelezettségvállalásokat.

A bolgár szakértők tevékenyen részt vettek „A hordozható légvédelmi rendszerek – A fenyegetést csökkentő hatékony nemzetközi intézkedések” tárgyú, Izrael által rendezett szemináriumon (Jeruzsálem, 2006. április 5–6.), valamint kézi- és könnyűfegyverek kivitelének ellenőrzése témájában az Oxfam, a Saferworld és az Amnesty International által rendezett szemináriumon (Brüsszel, 2006. április 20.).

A vámhivatal szakértői részt vettek a Regionális Fegyverzetellenőrzési Központ (RACVIAC), az EBESZ, Németország, Hollandia és Norvégia által a fegyverközvetítés kérdésében rendezett munkaértekezleten (Zágráb, 2006. március 29–30.).

A fegyverek és a kettős felhasználású áruk és technológiák exportjának ellenőrzésére vonatkozó, meglévő jogszabályi rendelkezések végrehajtásának javítása céljából 2006-ban a Belügyminisztérium az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériumával közösen közreműködött egy bűnüldözési tanfolyam kialakításában.

CIPRUS

[nincs információ]

CSEH KÖZTÁRSASÁG

A Cseh Köztársaság tevékenyen részt vesz a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme elleni ENSZ cselekvési program végrehajtásában. 2006-ban a Cseh Köztársaság 1 000 000 CZK-val (47 308,17 USD = 34 910 EUR) járult hozzá a béke gyakorlati leszerelési intézkedések révén való megszilárdításához elkülönített alap tevékenységeihez. Ezt az összeget az ENSZ kézifegyver koordinációs programjához kapcsolódó adatbázis (CASA) második fázisának támogatására fogják fordítani, amelynek megvalósítására 2006 novemberre és 2007 novemberre között kerül sor. A CASA-adatbázis fő célkitűzéseinek egyike az ENSZ cselekvési program ENSZ-tagállamok általi végrehajtásának nyomon követése.

Az ügynökségek közötti koordináció 2006-ban kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme elleni ENSZ cselekvési program felülvizsgálatára irányuló 2006. évi konferencia előkészítésére, valamint a nyomon követéssel és a megjelöléssel kapcsolatos többoldalú eszköz végrehajtására összpontosult. Megfelelő figyelmet fordítottak emellett az egyéb releváns multilaterális fórumokon (ENSZ Közgyűlés Első Bizottsága, EBESZ, Wassenaari Megállapodás) folyó vitákra.

A Cseh Köztársaság együttműködött többek között az Interpol nemzeti hivatalaival Limában és Wiesbadenben 147 – összesen 1 791 fegyvert érintő – ügyben.

DÁNIA

2006-ban Dánia továbbra is részt vett az ENSZ kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó tevékenységeiben, ideértve a tiltott kézi- és könnyűfegyverek megjelölésének és nyomon követésének kérdésével foglalkozó nyitott munkacsoportot, az ENSZ kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó cselekvési programját felülvizsgáló konferenciát, valamint a Biztonsági Tanács tagjaként az ott folyó, idevágó vitákat is. Dánia továbbra is részt vett a Wassenaari Megállapodás és az EBESZ tevékenységeiben is, többek között a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos szemináriumokon és munkaértekezleteken, valamint más kezdeményezésekben. Dánia ezen túlmenően részt vesz a fegyverzetellenőrzés és a fegyverkereskedelem területén folytatott skandináv és balti együttműködésben is. Dánia alkalmazza a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó EBESZ-dokumentumot, valamint a Wassenaari Megállapodásnak a kézi- és könnyűfegyverek exportjára vonatkozó legjobb gyakorlatokról szóló útmutatóját.

ÉSZTORSZÁG

2006 áprilisában Észtország a bécsi EBESZ-dokumentum keretében fegyverzetellenőrzést szervezett Türkmenisztánban. Az ellenőrök megvizsgálták, hogy a meglévő fegyverekre vonatkozó, a vizsgált ország által nyújtott adatok helyesek-e. A vizsgálati jelentést az EBESZ-ben részt vevő valamennyi állam megkapta.

Észtország a Wassenaari Megállapodás részes országa.

Észtország képviselői tevékenyen részt vettek kézi- és könnyűfegyverek problémájához kapcsolódó számos, az ENSZ, az EBESZ, az EU és egyéb nemzetközi szervezetek, valamint nem kormányzati szervezetek által szervezett nemzetközi konferencián, tanfolyamon és szemináriumon. A legfontosabb esemény az ENSZ kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó cselekvési programjának első felülvizsgáló konferenciája volt.

A stratégiai árukkal foglalkozó bizottság képviselői tevékenyen részt vettek az Európai Unió hagyományos fegyverek kivételével foglalkozó munkacsoportjának (COARM), valamint a kettős felhasználású árukkal foglalkozó munkacsoportjának (WPDUG) munkájában. Észtország kezdeményezésére az EU fegyverkivételről szóló magatartási kódexében szereplő legjobb gyakorlat a fegyverközvetítők nyilvántartásba vételének elutasításáról adott értesítés új formátumával egészült ki.

Észtország évente jelentést nyújt be a hagyományos fegyverek ENSZ-nyilvántartása számára.

FINNORSZÁG

Finnország tevékenyen részt vesz a nemzetközi szervezetek és a regionális megállapodások keretében kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos kérdésekre vonatkozóan végzett munkában. Finnország közreműködik az ENSZ, az EBESZ, a NATO/Euroatlanti Partnerségi Tanács és a Wassenaari Megállapodás ülésein, valamint jelentéseik elkészítésében. Finnország részt vett a fegyverközvetítés kérdésével foglalkozó kormányzati szakértői csoportban is.

A nemzetközi és regionális szervezetek munkájában való részvétel

- A Biztonsági Együttműködési Fórum részéről kézfegyverekkel foglalkozó technikai munkatárs kiküldése az EBESZ konfliktusmegelőző központjába;
- Az ENSZ kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó felülvizsgáló konferenciájának előkészítését támogató tevékenységek részeként pénzügyi hozzájárulás nyújtása a Saferworld 2006 májusában Helsinkiben rendezett „Biting the Bullet” szemináriumához (összesen 60 000 EUR);
- Pénzügyi támogatás a Guatemalában, Hondurasban, Salvadorban és Nicaraguában az Oktatási Intézet a Fenntartható Fejlődésért (IEPADES – Instituto de Enseñanza para el Desarrollo Sostenible) által végrehajtott, regionális kézfegyverellenőrzési projekt számára. A projekt célja a kézfegyverek tiltott kereskedelmének csökkentése a fent említett országok határ menti övezeteiben (összesen kb. 30 000 EUR);
- Pénzügyi hozzájárulás a kézfegyverekről szóló felmérés 2006-os évkönyvének kiadása céljából végzett kézfegyverfelméréshez (összesen 20 000 EUR);
- Pénzügyi hozzájárulás az UNIDIR (az ENSZ Leszerelési Kutatóintézete) kézi- és könnyűfegyverekhez kapcsolódó segítségnyújtással összefüggő kutatásához (összesen 20 000 EUR);
- Pénzügyi hozzájárulás az IANSA (a Kézfegyverek Elleni Nemzetközi Hálózat) számára a fegyverkereskedelmi szerződéshez kapcsolódó tevékenységekhez (összesen 15 000 EUR).

FRANCIAORSZÁG

2006 óta Franciaország tevékenyen részt vesz a fegyverközvetítéssel foglalkozó, „a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének minden formája” tárgyú, 60/81. számú határozattal létrehozott kormányzati szakértői csoport megbeszélésein.

Immár második éve, hogy Franciaország – az ENSZ Közgyűlés 61. ülészakán az Első Bizottságban – Németországgal közösen határozattervezetet terjesztett elő a hagyományos lőszerkeszleteinek felhalmozódásából származó problémákról. A határozatot elfogadták.

2006-ban Franciaország kézi- és könnyűfegyverek légi úton való, tiltott kereskedelme elleni küzdelem céljából nemzetközi kezdeményezést indított. A kezdeményezésben részt vett az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ), az Európai Unió, a G8 és a Wassenari Megállapodás. A kezdeményezés célja az ENSZ-embargók megsértésével és a fegyverkereskedelemben való részvétellel gyanúsítható magán-légitársaságok ellenőrzése terén az államok közötti együttműködés javítása, valamint párbeszéd folytatása a légi közlekedési ágazattal arról, hogy hogyan és milyen eszközökkel fokozható a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszer ezen úton való szállításának nyomon követhetősége, átláthatósága és biztonsága. A kezdeményezés az EU által 2005-ben elfogadott, kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszer tiltott kereskedelme elleni küzdelemre vonatkozó cselekvési terv kiterjesztett végrehajtásának része. A szentpétervári G8-csúcs (2006) támogatta a kezdeményezést. A brüsszeli decemberi miniszteri csúcs alkalmával az EBESZ is támogatását fejezte ki a kezdeményezés iránt.

NÉMETORSZÁG

Németország tevékenyen részt vesz a nemzetközi és regionális szervezetek és megállapodások keretében végzett, a kézi- és könnyűfegyverekkel és az azokhoz szükséges lőszerrel kapcsolatos munkában. Ezek közé a szervezetek és megállapodások közé tartozik különösen az ENSZ, az EBESZ, a NATO és a Wassenari Megállapodás. Németország rendszeresen szakértőket küld az e szervezetek keretében rendezett értékelésekre, munkaértekezletekre és szemináriumokra. 2006-ban ezek a kezdeményezések különösen Kirgizisztánra, Tádzsikisztánra, Türkmenisztánra és Ukrajnára vonatkoztak.

Németország Franciaországgal közösen terjesztette az ENSZ-Közügyülés elé „a hagyományos lőszerkeszletek felelős készleteinek felhalmozódásából származó problémákról” szóló 61/72. sz. határozatot. A határozat célja, hogy nemzetközi szinten nagyobb súlyt adjon a lőszerkeszletek és készleteik kérdésének. A lőszerkeszletek hatékony és eredményes kezelésének és biztonságának hiánya a tiltott kereskedelem egyik fő forrása. A határozat a hagyományos lőszerkeszletek felelős készleteinek kérdésében 2008-ra ENSZ kormányzati szakértőkből álló csoport összehívásáról rendelkezik.

Az EBESZ-t illetően Németország továbbra is közreműködött különösen a kézi- és könnyűfegyverekkel, valamint az azokhoz szükséges lőszerrel kapcsolatos legjobb gyakorlatokról szóló EBESZ-útmutató kidolgozásában. 2006-ban benyújtásra került továbbá a lőszer szállítására, valamint a lőszer megjelölésére, nyilvántartására és nyomon követésére vonatkozó legjobb gyakorlatról szóló útmutatók első tervezete.

Németország továbbra is támogatta a készletgazdálkodással kapcsolatos technikai együttműködés és képzés egységes formájának NATO-n belüli kialakítására irányuló erőfeszítéseket. 2006 februárjában Németország munkaértekezletet rendezett Geilenkirchenben az ilyen kezdeményezések többoldalú lefolytatásához szükséges eljárások továbbfejlesztése érdekében. Svájcjal, az Egyesült Királysággal és az Egyesült Államokkal közösen a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó nemzetközi tanfolyamot dolgozott ki, amelyet első alkalommal 2006 őszén Svájcban rendeztek meg több mint 20 ország részvételével; a tanfolyam 2007-től az Oberammergauban lévő NATO-iskolába kerül át.

GÖRÖGORSZÁG

A közrendért felelős görög minisztérium tisztviselői részt vesznek a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos kérdésekről szóló üléseken és szemináriumokon. Egy tisztviselő – a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló 91/477/EGK irányelv módosítása, illetve az ENSZ Jegyzőkönyv 10. cikkében foglalt rendelkezésekhez igazítása kapcsán – az EU Tanácsa műszaki harmonizációs munkacsoportjának ülésein is részt vesz.

MAGYARORSZÁG

A magyar Külügyminisztérium az Egyesült Államok Külügyminisztériuma Non-proliferció Főosztályának Exportellenőrzési Együttműködési Osztályával együttműködésben 2003 júniusában a magyarországi Szegeden exportellenőrzési szemináriumot szervezett a délkelet-európai országok számára. A konferencia bemutatta egy hatékony exportellenőrzési rendszer alapvető építőköveit, valamint lehetőséget nyújtott a regionális megközelítések és kérdések megvitatására, amelyek különösen a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos régióbeli problémák megoldásának mikéntjével foglalkoztak.

A magyar Külügyminisztérium az Egyesült Államok Külügyminisztériuma Non-proliferció Főosztályának Exportellenőrzési Együttműködési Osztályával közösen 2003. szeptember 15–17-én Budapesten (Magyarország) megrendezte az ötödik nemzetközi exportellenőrzési konferenciát. (A konferencia az „oxfordi folyamatként” ismert eseménysorozat ötödik rendezvénye volt.) Több mint 40 ország, több mint 180 exportellenőrzési szakértője, valamint a többoldalú exportellenőrzési rendszerek, az ipar és a nem kormányzati szervezetek képviselői vettek részt az eseményen. A konferencia fő témáinak egyike a hagyományos fegyverek – különösen a kézi- és könnyűfegyverek bizonyos típusainak, így a hordozható légvédelmi rendszerek – ellenőrzésének új megközelítése volt.

A közelmúlt legfontosabb eseménye szintén a nemzetközi együttműködés eredménye. Magyarország 2006 februárjában befejezte 1 540 darab Strela-2 típusú hordozható légvédelmi rendszer megsemmisítését. A részben amerikai kezdeményezésű projektre az USA társfinanszírozásával került sor.

A magyar rendőrség a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmében érintett csoportok és egyének azonosítása céljából együttműködik az INTERPOL-lal és az EUROPOL-lal, továbbá tagja a Délkelet-Európai Együttműködési Kezdeményezés határon átnyúló bűnözéssel szembeni küzdelemmel foglalkozó regionális központjának, amely rendszert dolgoz ki a délkelet-európai országoknak a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmével kapcsolatos információcseréjére.

ÍRORSZÁG

Írország részt vett és tevékenyen közreműködött kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmével szembeni cselekvési programot felülvizsgáló ENSZ-konferencián, amelynek megrendezésére 2006. június 26. és július 7. között New York-ban került sor.

Az ENSZ Közgyűlése 61. ülészakán Írország kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos több határozatot is támogatott, beleértve az „Egy fegyverkereskedelmi szerződés felé: A hagyományos fegyverek behozatalára, kivitelére és transzferére vonatkozó közös nemzetközi normák megállapítása” tárgyú, 61/89. számú határozatot is. Ezen túlmenően Írország több más hasonló, kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos határozat esetében is igennel szavazott.

Írország éves jelentéseket nyújtott be a hagyományos fegyverek ENSZ-nyilvántartásának, valamint a katonai kiadásokról az EBESZ-nek.

Írország a Wassenaari Megállapodás részes fele, a Külügyminisztérium és a Vállalkozási, Kereskedelmi és Foglalkoztatási Minisztérium a Megállapodás keretében 2006-ban tartott valamennyi ülésen részt vett.

OLASZORSZÁG

Egyesült Nemzetek Szervezete

2006-ban Olaszország részt vett kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmével szembeni, 2001. évi ENSZ cselekvési programot felülvizsgáló konferencián, amelynek megrendezésére 2006. június 26. és július 7. között New York-ban került sor. Az ENSZ Közgyűlése 61. ülészakán Olaszország többekkel együtt támogatta a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos alábbi, elfogadott határozatokat:

- 61/71. sz. határozat: „Az államok számára kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének megfékezéséhez nyújtott támogatás”;
- 61/72. sz. határozat: „A hagyományos lőszerkészletfeleslegeinek felhalmozódásából származó problémák”;
- 61/77. sz. határozat: „Fegyverzet és átláthatóság”;
- 61/89. sz. határozat: „Egy fegyverkereskedelmi szerződés felé: A hagyományos fegyverek behozatalára, kivitelére és transzferére vonatkozó közös nemzetközi normák megállapítása”;
- 61/101. sz. határozat: „A biztonság és az együttműködés megerősítése a földközi-tengeri régióban”;

Olaszország ezenkívül a 61/66. sz. határozatra („A kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének minden formája”) is igennel szavazott.

EBESZ

Olaszország 2006-ban folytatta az EBESZ 2000 novemberében elfogadott, a kézi- és könnyűfegyverekről szóló dokumentumának végrehajtását. Ezzel összefüggésben a kézi- és könnyűfegyvereknek a fent említett EBESZ-dokumentum által meghatározott fő szempontjaira (gyártás, jelölés, exportellenőrzés, közvetítés, megsemmisítési módszerek) vonatkozó információcsere keretében Olaszország többször is aktualizált tájékoztatást nyújtott.

LETTORSZÁG

[nincs információ]

LITVÁNIA

Litvánia részt vett a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos ENSZ cselekvési program felülvizsgálati konferenciáján (2006. június 26–július 7.), valamint – különleges hangsúlyt helyezve a fegyvertranszfer ellenőrzésének és a közvetítésnek a kérdésére – támogatta az elfogadott uniós álláspontokat.

Az ENSZ Közgyűlésének Első Bizottsága

Litvánia részt vett az Első Bizottság munkájában és a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos alábbi határozatokra igennel szavazott:

- A kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének minden formája (61/66);
- A hagyományos fegyverek regionális és szubregionális szintű ellenőrzéséről (61/82).

Litvánia többekkel együtt támogatta az alábbi határozatokat:

- Az államok számára a kézfegyverek tiltott kereskedelmének megfékezéséhez, valamint e fegyverek begyűjtéséhez nyújtott támogatás (61/71);
- A hagyományos lőszerkészletfeleslegeinek felhalmozódásából származó problémák (61/72);
- Fegyverzet és átláthatóság (61/77);
- Egy fegyverkereskedelmi szerződés felé: A hagyományos fegyverek behozatalára, kivitelére és transzferére vonatkozó közös nemzetközi normák megállapítása (61/89).

Litvánia támogatja a jogilag kötelező erejű fegyverkereskedelmi szerződést, amely a hagyományos fegyverek nemzetközi transzfere terén átfogó és hatékony szabályozást biztosít. Litvánia az ENSZ főtitkára kérésének megfelelően közli majd az álláspontját.

Közvetítés

Litvánia szakértőt jelölt ki kézi- és könnyűfegyverek tiltott közvetítésének megakadályozása és eltörlése, valamint az ellene folytatott harc tekintetében folytatott nemzetközi együttműködés javítása érdekében további lépések vizsgálatával megbízott kormányzati szakértők csoportjába. A szakértők háromszor egyhetes ülést tartanak, és vizsgálatuk eredményéről a Közgyűlés 62. ülészakára jelentést nyújtanak be.

A nemzetközi együttműködés egyéb formái

A skandináv és a balti államok az exportellenőrzés kérdésével kapcsolatban rendszeres találkozókat tartanak. A fegyverzetellenőrzés terén működő nemzeti szakértők hálózata lehetővé teszi az országok közötti együttműködés fenntartását.

A litván bűnügyi rendőrség együttműködik a többi uniós rendőri intézménnyel. Folyamatosan sor kerül közös műveletekre, többek között a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmével kapcsolatosan végzett nyomozások és büntetőeljárások segítése érdekében.

A litván szakértők a kézi- és könnyűfegyverek problémájának különböző vetületei terén tevékeny nem kormányzati szervezetek (Saferworld, IANSA) képviselőivel kérdőívek, állásfoglalások és munkaértekezleteken való részvétel révén információcserét és együttműködést folytatnak.

Litvánia több országgal (Lengyelország, Lettország, Németország) a szervezett bűnözés, a kábítószeres és a terrorizmus tárgyában kétoldalú megállapodásokat írt alá. E megállapodások részben az érintett országokkal a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmével összefüggésben folytatott együttműködésre is kiterjednek.

LUXEMBURG

2006-ban Luxemburg többek között az alábbi nemzetközi és regionális szervezetek munkájában vett részt:

Egyesült Nemzetek Szervezete

Luxemburg részt vett a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló cselekvési program végrehajtása terén elért eredményeket áttekintő ENSZ-konferencián, amelynek megrendezésére New York-ban 2006. június 26. és július 27. között került sor.

Az ENSZ Közgyűlése

Az ENSZ Közgyűlésének 61. ülészakán Luxemburg az Első Bizottságban támogatta a kézi- és könnyűfegyverekkel, valamint az azokhoz szükséges lőszerrel kapcsolatos különböző határozatokat, vagy azokra igennel szavazott (61/89, 61/72, 61/71, 61/79 és 61/66).

EBESZ

Luxemburg 16 500 eurót nyújtott az EBESZ-nek ukrainai humanitárius aknamentesítés, és a veszélyes lőszeres készletfeleslegeknek megsemmisítése céljából.

MÁLTA

[nincs információ]

HOLLANDIA

Hollandia a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos cselekvési programot felülvizsgáló ENSZ-konferencia alkalmával az Egyesült Királysággal közösen miniszteri szintű rendezvényt szervezett.

Hollandia aláírta a 2006. június 7-i genfi miniszteri csúcson elfogadott, a fegyveres erőszakról és a fejlettségről szóló genfi nyilatkozatot. Hollandia tagja a genfi központi csoportnak, amelynek feladata a nyilatkozat végrehajtásának előmozdítása, és amely kidolgozott egy konkrét cselekvési tervet.

A kézfegyverek közvetítésével kapcsolatos, folytatódó holland/norvég kezdeményezés keretében Hollandia a közvetítési

tevékenységekre vonatkozó szabályozás tekintetében végzett széles körű konzultációhoz pénzügyi és technikai támogatást nyújtott az ENSZ Leszerelési Ügyek Főosztálya (UNNDA) (azóta Leszerelési Ügyek Hivatala, UN-ODA) számára, továbbá New York-ban és Genfben két munkaértekezletet finanszírozott.

Hollandia volt az elnöke a kézi- és könnyűfegyverek tiltott közvetítésének kérdésével foglalkozó, ENSZ kormányzati szakértőkből álló csoportnak, amely 2007 júniusában fejezte be munkáját.

Hollandia tagja az OECD/DAC/CPDC) hálózata fegyveres erőszakkal, valamint a szegénység csökkentésével foglalkozó munkacsoportjának, a kézi- és könnyűfegyverekkel/a fegyveres erőszakkal kapcsolatos politikák és tervezés fejlesztési keretekbe és SSR-programokba való további beillesztésének előmozdítása érdekében. Hollandia e kérdésben különböző munkaértekezleteken és találkozókön vett részt.

Egy holland szakértő részt vett az ENSZ hagyományos fegyvernyilvántartásával foglalkozó ENSZ kormányzati szakértői csoportban.

2006-ban Hollandia nyújtotta be az ENSZ Közgyűlés fegyverzet és átláthatóság tárgyú határozatát (61/77), amelyet ellenszavazat nélkül fogadtak el.

A legjobb gyakorlatról szóló EBESZ-útmutató kapcsán Hollandia foglalta össze a lőszeres megsemmisítésével kapcsolatos legjobb gyakorlatot.

LENGYELORSZÁG

Lengyelország képviselői tevékenyen részt vettek a kézi- és könnyűfegyverek problémájához kapcsolódó számos, az ENSZ, az EBESZ, az EU és egyéb nemzetközi szervezetek által szervezett nemzetközi konferencián, tanfolyamon és szemináriumon. Lengyelország képviselői részt vettek nevezetesen a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó ENSZ cselekvési program első felülvizsgálati konferenciáján, valamint a kézi- és könnyűfegyverek tiltott közvetítésének kérdésével foglalkozó kormányzati szakértői csoport munkájában. A lengyel delegáció a Wassenaari Megállapodást illetően is aktív volt, többek között a 2006-ban létrehozott, a kézi- és könnyűfegyverek, valamint a hordozható légvédelmi rendszerek szállításával foglalkozó új munkacsoporton belül is.

A Védelmi Minisztérium a fegyverzetellenőrzés megvalósítása tárgyában Oberammergauban megrendezett NATO-tanfolyam keretében előadást tartott a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos nemzetközi kezdeményezésekről. A minisztérium képviselői a tárolási előírásokkal, valamint a kézi- és könnyűfegyver- és lőszer-raktárak ellenőrzésével foglalkozó, különböző munkaértekezleteken is részt vettek.

2006-ban Lengyelország 276 333 USD-ral járult hozzá a NATO/Békepartnerség/Karbantartási és Ellátó Ügynökség (NAMSA) részére elkülönített alaphoz. Ebből 60 000 USD-t kapott (az EU-val közösen finanszírozott) projekt első fázisa, amelynek célja az Ukrajnában lévő 1,5 millió kézi- és könnyűfegyver, valamint 133 000 tonna lőszer megsemmisítése. (További 60 000 USD-t fordítottak az ukrainai fegyveres erők állománya korábbi tagjainak szakmai átképzésére, valamint 30 000 USD-t Szerbiában és Montenegróban ugyanerre a célra. Ezen túlmenően 66 333 USD-t különítettek el a bosznia-hercegovinai katonai állomány korábbi tagjainak társadalmi visszailleszkedésére.)

PORTUGÁLIA

Portugália a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos kérdésekre vonatkozóan tevékenyen részt vett a nemzetközi szervezetek és regionális megállapodások keretében végzett munkában.

Az ENSZ szintjén Portugália részt vett a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmével szembeni ENSZ cselekvési programot felülvizsgáló, 2006. június 26. és július 7. között New York-ban megrendezett konferencián.

Az ENSZ Közgyűlése 61. ülészakán Portugália támogatta a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos alábbi elfogadott határozatokat:

1. 61/77. sz. határozat: „Fegyverzet és átláthatóság”;
2. 61/79. sz. határozat: „A hagyományos fegyverek területén hozott bizalomépítő intézkedésekre vonatkozó tájékoztatás”;
3. 61/89. sz. határozat: „Egy fegyverkereskedelmi szerződés felé: A hagyományos fegyverek behozatalára, kivételére és transzferére vonatkozó közös nemzetközi normák megállapítása”;
4. 61/101. sz. határozat: „A biztonság és az együttműködés megerősítése a földközi-tengeri régióban”.

Portugália emellett a 61/66. sz. („A kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének minden formája”) és a 61/72. sz. („A hagyományos lőszerfeleslegek felhalmozódásából származó problémákról”) határozat mellett szavazott.

Portugália 2006-ban továbbra is aktívan végrehajtotta az EBESZ 2000 novemberében elfogadott, a kézi- és könnyűfegyverekről szóló dokumentumát. Ennek keretében Portugália naprakészé tett nemzeti beszámolókat nyújtott be a kézi- és könnyűfegyverekkel összefüggő olyan különböző kérdésekről, mint az előállítás, a jelölés, az exportellenőrzés, a közvetítés és a megsemmisítési módszerek.

Az exportellenőrzés tekintetében Portugália tagja a Wassenaari Megállapodásnak, és a Védelmi Minisztérium és a Külügyminisztérium által képviselve részt vett a csoport által tavaly rendezett különböző találkozókön.

SZLOVÁKIA

A kézi- és könnyűfegyverek területén Szlovákia részt vesz a különböző nemzetközi fórumok, például az EU, az ENSZ, az EBESZ, a NATO és a Wassenaari Megállapodás munkájában. Tevékenyen részt vett továbbá kézi- és könnyűfegyverek problémájához kapcsolódó számos, a fent említett és egyéb nemzetközi szervezetek által szervezett nemzetközi konferencián, tanfolyamon és szemináriumon, különösen a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó ENSZ cselekvési program első felülvizsgálati konferenciáján.

SZLOVÉNIA

A kézi- és könnyűfegyverek területén Szlovénia részt vesz a különböző nemzetközi fórumok, például az EU, az ENSZ, az EBESZ, a NATO és a Wassenaari Megállapodás munkájában. Az EBESZ keretében végzett tevékenységeken kívül – ahol Szlovénia

2006-ban továbbra is tevékeny szerepet töltött be az EBESZ-trojka leköszönő tagjaként – a hangsúly az ENSZ cselekvési program első felülvizsgálati konferenciájára helyeződött.

SPANYOLORSZÁG

Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ)

2006-ban Spanyolország továbbra is részt vett az ENSZ kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó tevékenységeiben. A különböző fórumokon javasoltaknak megfelelően Spanyolország parlamenti képviselőkkel és a civil társadalom képviselőivel bővítette ki nemzeti küldöttségét, amely részt vett a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó ENSZ cselekvési tervvel kapcsolatosan New York-ban megrendezett különböző üléseken.

Az ENSZ Közgyűlése

Az ENSZ Közgyűlésének 61. ülészakán Spanyolország az Első Bizottság keretében többekkel együtt a hagyományos lőfegyverekkel, a kézi- és könnyűfegyverekkel és az azokhoz szükséges lőszerrel kapcsolatos alábbi határozatokat támogatta:

- 61/66. sz. határozat: „A kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének minden formája”;
- 61/71. sz. határozat: „Az államok számára kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének megfékezéséhez, valamint e fegyverek begyűjtéséhez nyújtott támogatás”;
- 61/72. sz. határozat: „A hagyományos lőszerkészletfeleslegeinek felhalmozódásából származó problémák”;
- 61/76. sz. határozat: „A béke gyakorlati leszerelési intézkedések révén való megszilárdítása”;
- 61/79. sz. határozat: „A hagyományos fegyverek területén hozott bizalomépítő intézkedésekre vonatkozó tájékoztatás”;
- 61/82. sz. határozat: „A hagyományos fegyverek regionális és szubregionális szintű ellenőrzéséről”;
- A/Res/61/89: „Egy fegyverkereskedelmi szerződés felé: A hagyományos fegyverek behozatalára, kivételére és transzferére vonatkozó, közös nemzetközi normák megállapítása”.

EBESZ

A spanyol kormány 2006. szeptember 15-én politikai-katonai természetű, költségvetésen kívüli támogatást hagyott jóvá az EBESZ számára többek között a következő projektekre: 1. Tádzsikisztán. kézi- és könnyűfegyverekkel és hagyományos fegyverekkel kapcsolatos program. II. szakasz: 100 000 EUR; 2. Tádzsikisztán. kézi- és könnyűfegyver- és hagyományosfegyver-készletek és a fizikai biztonság: 50 000 EUR.

Ezen túlmenően Spanyolország továbbra is részt vett a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az ezekhez szükséges lőszerkészletgazdálkodásával, a készletfeleslegek megsemmisítésével, a tárolás biztonsági feltételeivel, a lőszeraktárrakkal stb. kapcsolatos, Belaruszban folytatott EBESZ-projektben. E részvétel kiterjedt egy 100 000 EUR összegű – 2006 júliusában nyújtott – költségvetésen kívüli hozzájárulásra is.

Nemzetközi szemináriumok és konferenciák szervezése és azokon való részvétel

Spanyolország támogatást nyújtott és egyben házigazdája volt a latin-amerikai és karibi államok (GRULAC) által tartott, a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzésére, leküzdésére és megszüntetésére vonatkozó ENSZ cselekvési program felülvizsgálati konferenciáját előkészítő regionális ülésnek, amelynek megrendezése 2006. május 2. és 4. között a spanyol Nemzetközi Együttműködési Hatóság képzési központjában, a guatemalai Antiguában került sor.

A GRULAC-konferenciát a guatemalai Külügyminisztérium szervezte az Egyesült Nemzetek Szervezetének Latin-Amerikában és a Karib-térségben a békéért, a leszerelésért és a fejlődésért tevékenykedő regionális központja (UN-LiREC), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Fejlesztési Programja (UNDP), valamint Spanyolország Külügy- és Együttműködési Minisztériumának technikai és pénzügyi támogatásával.

A konferencián a legtöbb GRULAC-ország küldöttsége részt vett (a 33 országból 28 volt jelen). Egyes partnerek (az Egyesült Királyság, Finnország, Németország és Spanyolország), Svájc, az Egyesült Államok, a nemzetközi és szubregionális szervezetek (Amerikai Államok Szervezete – OAS, ENSZ Fejlesztési Programja – UNDP, Leszerelési Ügyek Főosztálya – DDA) és a civil társadalom (Kézifegyverek Elleni Nemzetközi Hálózat – IANSA, a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó parlamenti fórum, Latin-Amerikai Koalíció a Fegyveres Erőszak Megakadályozásáért – CLAVE, Oktatási Intézet a Fenntartható Fejlődésért – IEPADES) képviselői részt vehettek a konferencia nyilvános ülésein, a 2006. évi kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó felülvizsgálati ENSZ-konferencia elnökéül választott Prasad Kariyawan nagykövet számára pedig lehetőség nyílt arra, hogy felszólaljon a konferencia megnyitóján.

A konferencia fő célja egy olyan közös regionális megközelítés kialakítása volt, amely a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó ENSZ cselekvési program 2006. június 26. és július 7. között New York-ban megrendezett felülvizsgálati konferenciáját regionális dimenzióval egészíti ki. A GRULAC ésszerű, ambiciózus célokat megfogalmazó, „Antiguai–Guatemalai Nyilatkozatként” elnevezett konszenzusos dokumentumot fogadott el.

Egyéb

2006. november 9–10-én Spanyolország részt vett a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó parlamenti fórum képviselőinek Montevideóban (Uruguay) megrendezett negyedik éves találkozásán, amelyhez 30 000 EUR támogatást is nyújtott.

Az európai, latin-amerikai és afrikai országokból mintegy húsz nemzeti parlament, az Európai Parlament, továbbá Kolumbia, Spanyolország, Svédország, Finnország, Franciaország, Németország és Norvégia kormányainak képviselői, valamint kormányközi szervezetek és intézmények, a kábítószerrel való visszaélés elleni Amerikai-közi bizottság (ICAD), az ENSZ Fejlesztési Programja (UNDP) és az ENSZ limai regionális központja (UN-LiREC), továbbá több nem kormányzati szervezet (Svéd Társaság a Megbékélésért – SweFOR, Kézifegyverek Elleni Nemzetközi Hálózat – IANSA stb.) vett részt a találkozón.

A lőfegyverek próbajeleinek kölcsönös elismerésére vonatkozó egységes szabályok megállapításáról szóló, 1969. évi egyezmény részes államként Spanyolország küldöttsége részt vett a bécsi XVIII. plenáris ülésen, ahol a lőfegyverek jelölését illetően néhány technikai határozat született.

SVÉDORSZÁG

A kézi- és könnyűfegyverek területén Svédország tevékenyen részt vett az ENSZ, az EBESZ, a NATO/Békepartnerség és a Wasenaari Megállapodás keretében végzett munkában.

Svédország aktívan részt vett továbbá a balti-tengeri térség határellenőrzési együttműködési projektjében, amely a balti-tengeri térségben a határokon átnyúló bűncselekmények, például többek között a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme és tiltott közvetítése elleni küzdelmet tűzi ki célul.

Svédország 2007 májusában a hagyományos lőfegyvereket tartalmazó ENSZ-nyilvántartás 8., „A kézi- és könnyűfegyverek nemzetközi transzferére vonatkozó tájékoztatás” tárgyú fakultatív jelentéstételi kategóriájában jelentést tett a 2006. évi svédországi SALW-kivitelről.

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

Az Egyesült Királyság regionális, pl. kelet-afrikai (Kenya) munkaértekezletek támogatásával folytatta a munkaértekezletek megrendezésének programját. E munkaértekezleteken az Egyesült Királyság arra ösztönözte a regionális csoportosulásokat és az egyes országokat is, hogy a 2006. júniusi felülvizsgálati konferenciát megelőző időszakban a nemzeti jelentéseikben, nyilatkozataikban és felszólalásaikban támogassák a kézi- és könnyűfegyverek transzferére vonatkozó közös kritériumok és iránymutatások kialakítását.

Az Egyesült Királyság a fejlesztési szakemberek számára a fegyveres erőszak csökkentésére vonatkozó iránymutatások kidolgozását szolgáló, folyamatban lévő OECD DAC-folyamat társelnöki tisztségét is betöltötte. 2007 folyamán regionális munkaértekezlet-sorozat megrendezésére kerül sor, amelyek közül az első áprilisra Guatemalába tervezik.

EURÓPAI UNIÓ

2006. június 30-án az ENSZ 2001. évi cselekvési programját felülvizsgáló konferencia során az Európai Unió előterjesztette a tiltott kézi- és könnyűfegyverek elleni küzdelem érdekében folytatott tevékenységeiről szóló átfogó áttekintését. Az akkori elnökség, a főképviselő nonproliferaációért felelős személyes megbízottjának hivatala és az Európai Bizottság képviselői bemutatták a kézi- és könnyűfegyverekkel, valamint az azokhoz szükséges lőszerrel kapcsolatos új EU-stratégián alapuló, a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó általános politikát, valamint azt, hogy ez a különböző eszközök segítségével hogyan valósul meg konkrét tevékenységekben. A hallgatóságot kormányok, nemzetközi szervezetek, valamint a kézi- és könnyűfegyverek szakértői alkották. Az elnökségi küldöttség részeként az Európai Parlament képviselői is részt vettek.

Az ENSZ cselekvési programját felülvizsgáló konferencia eredménytelensége ellenére az EU záró nyilatkozatában újfent megerősítette, hogy a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzését, leküzdését és megszüntetését célzó erőfeszítések élvonalában szándékozik maradni, és folytatja a gyakorlati munkát. Hangsúlyozta továbbá az ENSZ cselekvési programjának uniós szintű végrehajtása iránti elkötelezettségét. A tagállamok, az EFA, a Közösség és a KKBK-költségvetés forrásaiból származó uniós finanszírozás továbbra is az ENSZ cselekvési programjának végrehajtásához nyújtott pénzügyi támogatás fő forrásainak egyike.

Az osztrák elnökség, a főképviseelő nonproliferációért felelős személyes megbízottjának hivatala és az Európai Bizottság az EBESZ Biztonsági Együttműködési Fórumának (FSC) 2006. március 29-én Bécsben megrendezett 479. ülése alkalmával közösen ismertette az EU kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó stratégiáját, továbbá az Európai Uniónak a kézi- és könnyűfegyverek, valamint háborúból visszamaradt robbanóanyagok tekintetében végzett egyéb tevékenységeit. A Bizottság és az EBESZ – miután erről megállapodott – közös értékelő missziót küldött a novobohdanivkai (Ukrajna) lőszerraktárhoz. A misszió eredményeként Ukrajna Védelmi Minisztériuma, Külügyminisztériuma és Vészhelyzeti Minisztériuma üdvözölte a Bizottság olyan átfogó ukrajnai cselekvési tervre irányuló ösztönzését, amely a felesleges fegyverek és lőszeres problémájának átlátható és átfogó módon való megoldását célozza. Egyértelműnek vélték továbbá annak szükségességét, hogy e politikai prioritás tükröződjön az EU–Ukrajna cselekvési tervben is. A Bizottság és az EBESZ ennek megfelelően elvégezték a novobohdanivkai lőszerraktárak tekintetében felmerülő problémák és szükséges válaszok közös értékelését. Az EK ezután a megállapított igényekre intézkedési csomagot is tartalmazó projektet indított el. 2006. szeptember 28-án Claes Nilsson ezredes, az EBESZ Biztonsági Együttműködési Fórumának (FSC) a kézi- és könnyűfegyverek területért felelős koordinátora, valamint Anders Gardber ezredes, Finnország EBESZ melletti Állandó Képviseletének katonai főképviseelője előadást tartott a globális leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési munkacsoport számára a kézi- és könnyűfegyverekkel, valamint a hagyományos lőszerkészletekkel kapcsolatos EBESZ tevékenységekről, továbbá az EU-nak az EBESZ kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó munkájában betöltendő lehetséges szerepéről.

A Bizottság tevékenyen együttműködött az uniós tagállamokkal, a harmadik országok megfelelő hatóságaival, a nemzetközi szervezetekkel, a tudományos körökkel, a nem kormányzati szervezetekkel és a civil társadalommal a tiltott fegyverkereskedelem eredetének és következményeinek kezelése területén. E tiltott fegyverkereskedelem az egyéb árukkal, például az ásványi anyagokkal, olajjal, faanyaggal és gyémánttal való kereskedelemhez is köthető. A kimberley-i folyamat 2007. évi soros elnökeként a Bizottság az ellenőrzések fokozottabb végrehajtására kíván törekedni, amivel megakadályozható az, hogy lázadó csoportok fegyvervásárlásuk finanszírozásához gyémántokat használjanak fel.

Az Európai Bizottság a kézi- és könnyűfegyverekről szóló EU–AKCS közös állásfoglalást támogató részét vett AKCS-EU

Közös Parlamenti Közgyűlés 2006. február 23-i brüsszeli, és 2006. november 20–23-i barbadosi ülésén. Ezen ülések alkalmával bemutatta az EU kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó stratégiáját, valamint előadta a fejlődő országokban folytatott segítségnyújtási programok létjogosultságát.

2005-től 2006 júniusáig az Európai Bizottság támogatta „A kézi- és könnyűfegyverekre, valamint háborúból visszamaradt robbanóanyagokra irányuló európai fellépés megerősítését” célzó, széles körű kutatási erőfeszítést. Az ENSZ Leszerelési Kutatóintézete (UNIDIR) által készített tanulmány a kézi- és könnyűfegyverekkel, valamint a háborúból visszamaradt robbanóanyagokkal kapcsolatos, különböző intézményi keretekben finanszírozott tevékenységekre is kiterjedő, az EU-n belül folytatott legszélesebb körű értékelés, amely ajánlásokat is megfogalmaz a lehetséges uniós fellépésekre vonatkozóan.

2006. szeptember 4–5-én az Európai Bizottság részt vett az afrikai Nagy Tavak régiójában zajló tiltott fegyverkereskedelemtől szóló első nemzetközi találkozáson, amelyet Nairobian rendeztek azzal a céllal, hogy megvitassák az Interpol által kezdeményezett a Nagy Tavak régiójában zajló tiltott fegyverkereskedelemtől szóló projektet.

2006. november 1-jén a kézi- és könnyűfegyverekről szóló 2005-ös EK kísérleti projekt (EU-Nyugat-Balkán támogatásáról szóló terv) részeként Belgrádban sor kerül az első EU-Nyugat-Balkán parlamentközi kézi- és könnyűfegyverekről szóló fórum megrendezésére.

Az Európai Unió a G8, a Wassenaari Megállapodás és az EBESZ keretében különösen a légi úton folytatott tiltott fegyverkereskedelemmel kapcsolatos kezdeményezéseket támogatta. 2006. szeptember 13-án az Európai Bizottság nem hivatalos szemináriumot rendezett a kézi- és könnyűfegyverek tiltott, légi szállítás útján történő kereskedelme okozta kihívásokról. A szeminárium, amelynek célközönsége főként a Bizottság szervezeti egységei voltak, nyitva állt az uniós tagállamok, az Európai Parlament és a Tanács főtitkársága előtt is. Két nem kormányzati szervezet (a TransArms és az Amnesty International) is ismertette megállapításait a hallgatósággal. Az Európai Bizottság támogatta az e kérdésekkel kapcsolatos információk gyűjtését szolgáló délkelet-európai adatbázis létrehozását.

MELLÉKLET

AUSZTRIA

Alexander Benedict
Federal Ministry for Foreign Affairs
Department II.8 – Global Disarmament, Arms Control, Export
Control, Multilateral Atomic Energy Issues and IAEA
Minoritenplatz 8
A-1014 Vienna,
Tel.: (43-50) 11 50 33 54
Fax: (43-50) 11 59 53 54
E-mail: alexander.benedict@bmeia.gv.at
www.bmeia.gv.at

BELGIUM

Federal Public Service Foreign Affairs
International Security Division
Non-proliferation, Disarmament and Arms Control Directorate
Rue des Petits Carmes 15
B-1000 Brussels
Tel.: (32-2) 501 37 10
Fax: (32-2) 501 38 22
E-mail: werner.bauwens@diplobel.fed.be

BULGÁRIA

Dr. Petio Petev
Director
NATO and International Security Directorate
Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Bulgaria
Alexander Zhendov Street 2
BG-1040 Sofia
Tel.: (359-2) 948 22 44
Fax: (359-2) 873 42 62
Email: int.security@mfa.government.bg

CIPRUS

Ministry of Foreign Affairs
Department for Multilateral Relations
Leoforos Proedrikou
CY-1447 Nicosia
Tel.: (357) 22 401152
Fax: (357) 22 661881, (357) 22 665313, (357) 22 665778
e-mail: ppapadopoulos@mfa.gov.cy

CSEH KÖZTÁRSASÁG

UN Department
Ministry of Foreign Affairs
Loretánské náměstí 5
CZ-118 00 Praha 1
Tel.: (420-2) 241 82 324
Fax: (420-2) 241 82 026
E-mail: osn_sekretariat@mzv.cz

DÁNIA

Ministry of Foreign Affairs of Denmark
Security Policy Department
Asiatisk Plads 2
DK-1448 Copenhagen K
Tel.: (45-33) 92 06 93
Fax: (45-33) 92 18 04
E-mail: sp@um.dk

ÉSZTORSZÁG

Ministry of Foreign Affairs
First Political department
Tel.: (372-6) 37 71 00
Fax: (372-6) 37 71 99
E-mail: armscontrol@mfa.ee E-mail: stratkom@mfa.ee

FINNORSZÁG

Ministry of Foreign Affairs
Political Department
Unit for Arms Control, Disarmament and Non-proliferation
P.O. Box 176
FIN-00161 Helsinki
Tel.: (358-9) 16 05 51 10
Fax: (358-9) 16 05 60 66
E-mail: POL-05@formin.fi

FRANCIAORSZÁG

Ministry of Foreign Affairs
Directorate of Strategic Affairs, Security and Disarmament
Division of Chemical and Biological Disarmament and Conventional
Weapons Control
Tel.: (33-1) 43 17 40 70
Fax: (33-1) 43 17 49 52
E-mail: Jean-Francois.Guillaume@diplomatie.gouv.fr

NÉMETORSZÁG

Federal Foreign Office
Division 241
Conventional Arms Control
Werderscher Markt 1
D-10117 Berlin
Tel.: (49-30) 50 00 42 72
Fax: (49-30) 50 00 542 72
E-mail: 241-0@diplo.de

GÖRÖGORSZÁG

Ministry of Foreign Affairs
Directorate of United Nations and International Organisations
Section of Non-proliferation, Disarmament and Arms Control
GR-Athens
Tel.: (30-210) 368 25 40
Fax: (30-210) 368 22 39
E-mail: d01@mfa.gr

MAGYARORSZÁG

Biztonságpolitikai és Non-proliférációs Főosztály
Fegyverzetellenőrzési és Non-proliférációs Osztály
Magyarország Külügyminisztériuma
Tel.: (36-1) 458 11 05
Fax: (36-1) 375 09 22
E-mail: bpnf@kum.hu

Kapcsolattartó személyek:

PAPP Zoltán (zpapp@kum.hu)
GÉCZY Balázs (bgeczy@kum.hu)
OSVÁT Szabolcs (szosvat@kum.hu)

ÍRORSZÁG

National Point of Contact
Disarmament and Non-Proliferation Section
Department of Foreign Affairs
79 St Stephens Green
Dublin 2
Tel.: (353-1) 408 20 76
Fax: (353-1) 408 23 83

OLASZORSZÁG

Counsellor Emanuele Farruggia
Disarmament and Non Proliferation Division
General Department for Multilateral Political Affairs and Human Rights
Italian Ministry of Foreign Affairs
Piazzale della Farnesina 1
I-00194 — Rome
Tel.: (39-06) 36 91 40 00
Fax: (39-06) 323 59 27
E-mail: emanuele.farruggia@esteri.it

LETTORSZÁG

Non-proliferation and Arms Control Division
Security Policy Department
Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Latvia
Brivibas blvd.36
LV-1395 Riga
Tel.: (371-7) 01 64 56 Tel.: (371-7) 01 61 56
Fax (371-7) 22 72 26

LITVÁNIA

Arms Control, Non-proliferation and Disarmament Division
Security Policy Department
J. Tumo-Vaižganto 2,
LT-01511 Vilnius
Tel.: (370-5) 236 25 79
Fax: (370-5) 236 25 19
E-mail: dovydas.spokauskas@urm.lt

LUXEMBURG

Ministry of Foreign Affairs
Ms. Tessy Seidenthal
5rue Notre-Dame
L-2240Luxembourg
Tel.: (352) 478 24 69
Fax: (352) 22 19 89
E-mail: tessy.seidenthal@mae.etat.lu

MÁLTA

Mr. Andrew Seychell
Assistant Commissioner of Police
Police Force General Headquarters
Floriana
Malta
Tel.: (356-21) 247 800
Fax: (356-21) 247 922
E-mail: andrew.seychell@gov.mt

HOLLANDIA

Desk Officer for Small Arms and Light Weapons
Netherlands Ministry of Foreign Affairs
Arms Export Policy Division and Arms Control (DVB/WW)
P.O. Box 20061
2500 EB The Hague, Netherlands
Tel.: (31-70) 348 55 62
Fax: (31-70) 348 54 79

LENGYELORSZÁG

Department of Security Policy
Ministry of Foreign Affairs
Al. J. Ch. Szucha 23
PL-00-580 Warsaw
Tel.: (48-22) 523 92 06
Fax: (48-22) 523 93 03
E-mail: anna.tyszkiewicz@msz.gov.pl., dpb@msz.gov.pl

Division of International Operational Police Cooperation
Criminal Intelligence Bureau
National Police Headquarters, ul. Puławska 148/150
PL-02-514 Warsaw
Tel.: (48-22) 601 23 59
Fax: (48-22) 601 26 74
E-mail: ncbwarsaw@kgp.gov.pl

PORTUGÁLIA

Ministry of Foreign Affairs
Disarmament and Non-proliferation Unit
Largo do Rilvas
P-1399-030 Lisboa
Tel.: (351-21) 394 62 95
Fax.: (351-21) 394 60 37
E-mail: dsd2@sg.mne.gov.pt

ROMÁNIA

Ministry of Foreign Affairs
Counter-Terrorism and Arms Control Division
Tel.: (40-21) 319 68 57
Fax: (40-21) 319 23 63
E-mail: oncat@mae.ro

További kapcsolattartó:

Ministry of Foreign Affairs
National Agency for Exports Control
Conventional Arms Division
Tel.: (40-21) 311 11 93
Fax: (40-21) 311 12 97
E-mail: ancex@ancex.ro

SZLOVÁKIA

Ministry of Foreign Affairs
Department of OSCE and Disarmament
Hlboka cesta 2
SK-833 36 Bratislava
Tel.: (421-2) 59 78 31 41
Fax: (421-2) 59 78 31 49
E-mail: obod@foreign.gov.sk

SZLOVÉNIA

Ms Irina Gorsic
Arms Control and Non-proliferation Unit
Security Policy Division
Ministry of Foreign Affairs
Prešernova ulica 25,
SLO-1000 Ljubljana
Tel.: (386-1) 478 12 50
Fax: (386-1) 478 22 29

SPANYOLORSZÁG

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación (MAEC)
Dirección General de Asuntos Internacionales de Terrorismo,
No Proliferación y Desarme
Subdirección General de No Proliferación y Desarme
Luis Gómez Nogueira,
Jefe de Área de Desarme
Calle Serrano Galvache, 26
E-28071 Madrid
Tel.: (34-91) 379 17 59
Fax: (34-91) 394 86 78
E-mail: luis.gomez@mae.es

SVÉDORSZÁG

Department for Disarmament and Non-Proliferation
Ministry of Foreign Affairs
S-103 39 Stockholm
Tel.: (46-8) 405 10 00
Fax: (46-8) 723 11 76
E-mail: UD-NIS@foreign.ministry.se

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

Philip Tissot
Deputy Head of Security Policy Group
Foreign and Commonwealth Office
King Charles Street
London SW1A 2AH
United Kingdom
Tel.: (44-20) 70 08 39 28
Fax: (44-20) 70 08 26 35
E-mail: Philip.Tissot@fco.gov.uk

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSÁNAK FŐTITKÁRSÁGA

Office of the Personal Representative on Non-Proliferation
Rue de Loi, 175
B-1049 Brussels
Tel.: (32-2) 281 80 44
Fax: (32-2) 281 81 55
E-mail: secretariat.wmd@consilium.europa.eu
www.consilium.europa.eu/wmd

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Directorate General for External Relations
Mr Luigi Narbone
Tel.: (32-2) 298 73 21
Fax: (32-2) 295 05 80
E-mail: luigi.narbone@ec.europa.eu
